

HON LÄRDE SIG ATT LITE RÄCKER

Sidan 8

Klen genklang i kyrkan
för Sannfinländarna Sidan 2

Ledande ÅA-teolog
anmäld för avhandling Sidan 6

”Tänk om jag hade fått vara
kvinna när jag var tjugo” Sidan 20

Sannfinländsk är kyrkan inte

»Kanske kyrkan borde lägga den nationalkonservativa folkstammen till listan över onådade folk.«

SEBASTIAN TYNKKYNEN, 34, riksdagsledamot från Uleåborg, och en av Sannfinländarnas viceordförande, anlände till kyrkans valpanel före riksdagsvalet full av attityd.

Den evangelisk-lutherska kyrkan var politiskt alldeles för rödgrön, tyckte han, och ärkebiskop Tapio Luomas frågor till panelen alltför ideologiskt färgade och ledande.

Tynkkynen fick i valet över 17 000 personliga röster; nionde mest i hela landet. Och då är han inte helt och hållet sinnebilden för en sannfinländare; ex-pingstvän, homosexuell och, i sitt invandrararga parti, sambo med en man från Mocambique.

Det har inte hindrat Tynkkynen från att tre gånger mellan 2016 och 2021 dömas för hets mot folkgrupp.

FOLKKYRKAN må ha fått sina betoningar under de senaste årtiondena. Men det dess aktiva kärna *inte* är, det är sannfinländsk.

Det finns förstås inte så mycket data på det. I folkkyrkan gäller dopet och nåden alla, i alla läger, tänker många. Det är väl till och med lite av ett tabu för folkkyrkosociologerna att forska i var kyrkans medlemmar har sina politiska sympatier.

Men vid församlingsvalet 2022 gjorde man det. När man frågade kandidaterna spred svaren sig över hela den politiska kartan, också till vänster. Men inte till Sannfinländarna.

I riksdagsvalet var Sannfinländarna landets näst största parti. Men bland dem som ställde upp i församlingsvalet sympatiserade bara fyra procent i hela den finländska kyrkan med partiet.

Samlingspartiets stöd inom kyrkan är helt i nivå med vad det är ute i det omgivande samhället, omkring 20 procent. Många kyrkligt förtroendevalda sympatiserar med SDP. Kristdemokraterna har ett självklart större stöd inom kyrkan än vid civila valurnor, även om siffran stannar kring 12 procent.

Inom Borgå stift är SFP överlägset störst bland de förtroendevalda, precis som bland finlandsvenskarna i stort.

FINLAND kan få en regering som tar färg av sannfinländsk politik. Partiets tyngd är förstås inte lika massiv som när Sannfinländarna för första gången kom in i regeringen 2015. Å andra sidan är partiet i dag under ordförande Riikka Purra radikalare och argare än under sin grundare, katoliken Timo Soini.

Kyrkan står med sina värderingar i en mild opposition till en sannfinländsk samhällssyn, ävenom partiets folk ibland höljer sin *Finland först*-ideologi i kulturkristen doftsprej.

Men den sannfinländska valrörelsen byggde alltför ofta på avoghet, ogint och misstänkliggörande prat om främlingar, om bistånd, om internationell samverkan mellan länder, som i EU. Där väger kyrkans erfarenhet av mission, biståndarbete, ekumenik, global kyrka och en allmän diakonal hållning till alla människor tyngre över åt andra hållet.

ALLA PARTIERS ideologi bottnar i en människosyn, och med kristna argument kan man ställa frågor om dem alla.

Men det sannfinländska soundet har inte så här långt genklang i kyrkan. Å andra sidan har det det hos en femtedel av finländarna. Här borde kyrkan fortsätta försöka komma till tals, lyssna och föra dialog. Och kanske lägga den nationalkonservativa folkstammen till listan över onådade folk.

Jan-Erik Andelin är redaktör för opinion och samhälle vid Kyrkpressen.

KP
KYRKPRESSEN

REDAKTIONEN

Chefredaktör, vd
Nicklas Storbjörk
tfn 040 144 6200

Redaktionsansvarig
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Prenumerationer
Åsa Nordström
tfn 040 831 6614
(ej sms)

Layout
Malin Aho
tfn 040 831 6902

Redaktör
Jan-Erik Andelin
tfn 044 564 6000

Redaktör
Ulrika Hansson
tfn 040 831 6788

Redaktör
Christa Mickelsson
tfn 050 361 6491

Redaktör Österbotten
Johan Sandberg
tfn 040 831 3599

Redaktör
Pian Wistbacka
tfn 040 831 5797

Redaktörer e-post:
förnamn.efternamn@kyrkpressen.fi

KONTAKTUPPGIFTER

Redaktionen i Helsingfors
Södra kajen 8
00130 Helsingfors
tfn 040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A, 68600
Jakobstad, tfn 040 831 3599

Utgivare: Fontana Media Ab
Paradbild: Christa Mickelsson
Tryck: Botnia Print, Karleby
ISSN 0356-1275

DÄRFÖR FÅR DU KYRKPRESSEN

Kyrkpressens adressuppgifter kommer från församlingarna, som för register över sina medlemmar. Kyrkpressen sänds till alla hem i församlingar som prenumererar på den till sina medlemsshushåll. Den är en hälsning från den församling och kyrka du tillhör. Kontakta din församling för adressändringar eller om du inte vill ha KP. Privata prenumeranter kontaktar Kyrkpressen: prenumeration@kyrkpressen.fi tfn 040 831 6614

PRENUMERATIONSPRISER:

Finland 60 € Utlandet 84 €

I DETTA NUMMER

Pedersöre får herde från Helsingfors?

Daniel Björk som har lett Petrus församling i Helsingfors siktar på tjänst som kyrkoherde i Österbotten.

Sid 4

Likbåren var ett hantverk

I Kustö i Åboland finns en välbevarad likbår. Likbårar fanns runt om i landet och användes fram till andra världskriget då hela sättet att gravsätta förändrades.

Sid 10

Sjuttio gånger sju gånger

Om du förlåter en människa sjunker inte bara ditt blodtryck utan du bygger också din karaktär. Vi guidar dig till förlåtelse i sex steg.

Sid 18

Lyssnar på och talar med människor

När karisbon Staffan Björklund var 15 år fick han sitt smeknamn, "pastorn". – Skulle jag inte tycka om att lyssna på folk hade jag aldrig ha engagerat mig i kyrkan.

Sid 22

”Bönen är vår andning”

Vem är du? Lars-Henrik Höglund är pensionerad präst, men han fortsätter be och sjunga i sin församling. Att vara präst är ett uppdrag för resten av livet.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

Varannan måndag kväll tar pensionerade kyrkoherden **Lars-Henrik Höglund** gitarren under armen och åker till Kyrksläotts kyrka. Där samlar han en grupp församlingsmedlemmar till gruppen *Sång och bön*.

Du blev prästvigd som ung, år 1978. Vilka är fördelarna med att vara ung präst?

– Man har så mycket fantasi när man är ung! Man vågar allt möjligt, men med åren blir man mer av en realist. Jag och en vän som blev prästvigda samtidigt var livrädda för att behöva börja med en jordfästning. Så blev det också för honom, medan det för mig blev ett dop. Jag hade inte haft en aning om att den som predikade i gudstjänsten Esbo kyrka den dagen också skulle förrätta dopet. Jag undrar nog vad jag sa ... Jag visste inte ens vad barnet skulle heta utan fick fråga det av föräldrarna vid dopfunten.

Sedan ungefär tolv år tillbaka leder du gruppen

Sång och bön i Kyrkslätt. Varför har du fortsatt med den fast du blev pensionär för sex år sedan?

– Redan i början av min karriär hade jag några bärande tankar, och en var att en församling behöver bön för att vara levande. En annan tanke är att det behövs ett mindre sammanhang för att man ska kunna växa som kristen. Det här är en sådan grupp att det finns rum för människor av alla sorter.

Vad är ditt knep för att folk ska känna sig välkomna och trygga?

– Man ska känna att man inte behöver försöka vara något man inte är. Man får också vara tyst. I grupper är jämförelsesjukan ett gift: det att man vill framstå som from – eller frommare. Här ska man få vara den man är.

Ska vi inte försöka bli bättre kristna då?

– Problemet är att det för det mesta leder till självbespeglning och kamp. Den som förvandlar oss är Herren som är mitt ibland oss, och då slipper man kolla hur långt man kommit. Man ska inte prestera sin tro. Guds barns glädje och frihet är det dyrbaraste som finns. Alla väckelserörelser har barkat åt skogen i kyrkans historia när man börjat ta väckelsen på allvar och börjat ha glädje i resultatet. Det mänskliga tar över. Också Jesus sa till sina lärjungar att ni ska inte vara glada åt att de onda andarna lyder er, utan vara glada i Herren.

GÖR: Pensionär. Tidigare kyrkoherde i Kyrkslätt.
BÄST MED ATT VARA PRÄST: ”Att det är så meningsfullt. Det bästa har varit jordfästningarna, som jag var så orolig för som ung. Då blir allt stilla, och Gud förnims bäst i stillheten.”
SVÄRASTE MED ATT VARA PRÄST: ”Att vara kyrkoherde. Man kan aldrig vara perfekt, för uppgiften är så spretig.”

Är prästyrket snarare en identitet än ett yrke?

– Ja. Jag tycker inte att man kan bli pensionär. Det är ett uppdrag för resten av livet. Jag kommer alltid till Sång och bön med prästskjortan på. För jag är ju präst! Jag tänker fortsätta leda gruppen så länge jag orkar.

På vilket vis är gruppen viktig för dig själv?

– Jag tror jag får ut samma sak ur den som alla som kommer: att få dela tro. Att sjunga är ju så hälsosamt, och att sjunga till Guds ära är tiokubbelt hälsosamt! Vi får snilleblixtar tillsammans och predikar för varandra. Och sedan har vi bönen, andningen. Jag tycker det är viktigt att läsa Bibeln tillsammans. I kyrkans historia har Bibeln alltid lästs i församlingen. Folk ska inte ha dåligt samvete över att de inte läser Bibeln hemma, det oket ska lyftas ifrån dem.

I Sång och bön sjunger vi kristna sånger och psalmer och du kompar med gitarr. Borde alla präster kunna spela gitarr?

– Jag har ofta sagt att det skulle vara väldigt bra! Pianolektioner blev aldrig av för min del, men gitarren är ett otroligt praktiskt instrument i sådana här sammanhang. Det är ett så enkelt instrument att alla kan lära sig några ackord och börja kompa. Dessutom kan man sitta nära andra och se på dem medan man spelar och sjunger.

Gruppen Sång och bön samlas i koret bakom altaret i Kyrksläotts kyrka varannan måndag 18.30.

Österbotten lockar Daniel Björk från Helsingfors. FOTO: MARIA HEDENGREN

Daniel Björk söker herdetjänst i Pedersöre

Kyrkoherden i Petrus församling i Helsingfors, Daniel Björk, söker motsvarande tjänst i Pedersöre. Ansökningstiden till tjänsten går ut idag.

TEXT: JOHAN SANDBERG

De österbottniska rötterna lockar nu familjen att bryta upp från huvudstaden. **Daniel Björk** är född och uppvuxen i Larsmo.

– Under det senaste året har det vuxit fram en känsla av att en flytt till Österbotten skulle vara som att komma hem igen. Nu känns det som om det vore dags för nästa kapitel för vår familj, säger han.

Daniel Björk kom till Petrus 2009 som församlingsspastor. 2015 blev han kyrkoherde.

– Vi har haft en jättefin tid i Petrus församling och i Helsingfors. Vi har gett allt, satsat hårt och som familj varit väldigt engagerade i församlingen. Tillsammans med frivilliga, anställda och förtroendevalda har vi fått se väldigt mycket fint hända. Det har varit en

god tid när mycket gott har hänt.

Det är med ett vemod som han lämnar Helsingfors.

– Många saker känns svåra och vemodiga att lämna: goda vänner, jättefina kollegor, ett församlingsliv som vi satsat på, vårt hus, pojkarnas skola och deras vänner. Det är mycket vi måste ta avsked av. Det känns stort och dramatiskt. Men det känns också rätt.

Varför sökte du inte i första omgången?

– Jag känner en stark kallelse att jobba i Pedersöre prosteri på lång sikt, men jag är lite osäker på vilken församling kallelsen gäller. I första omgången ville jag inte stå i vägen för någon som kanske har en stark kallelse att på lång sikt jobba i Pedersöre. Nu konsulterade jag biskopen och frågade om han tycker jag gör någon nytta i Pedersöre ifall det bara blir för en begränsad tid. Han uppmanade mig tydligt att söka.

»Det känns stort och dramatiskt. Men det känns också rätt.«

Petrus har en speciell, kanske något lågkyrklig profil. Är det något du tar med dig till Pedersöre?

– Det som kännetecknar Petrus är att vi förutom den traditionella mässan försökt prova några nya former för församlingslivet. Varje söndag har vi två traditionella gudstjänster. På eftermiddagen har vi dessutom haft en gudstjänst i nyare stil. Jag tror att båda behövs, för de är en rikedom för kyrkan. Alla människor är inte exakt likadana. Vi har ett budskap, innehållet i vårt tro, som är evigt. Men hur vi närmar oss Gud och hur vi är tillsammans som församling kan förändras över tid. Det är en rikedom att ha bredd. Jag vill inte styra församlingslivet i en viss riktning, utan låta allt det goda som finns vara kvar. Men sedan kan man fundera på vad vi kan göra för att församlingen ska kännas som hemma också för de människor som inte hittat dit. Det viktiga är att inte ta bort det som någon hittat, något som är viktigt för dem. Men vi kan dessutom hitta nya sätt.

När Kyrkpressen gick i tryck var Daniel Björk enda sökande till tjänsten i Pedersöre. Uppdaterade uppgifter på vem som sökt finns på vår webbplats www.kyrkpressen.fi när ansökningstiden gått ut den 19 april.

**TIPSA
OSS!**

Har du ett
nyhetstips?
Epost:
[redaktionen@
kyrkpressen.fi](mailto:redaktionen@kyrkpressen.fi)
Telefon:
040 831 6902

Ska fyra församlingar bli en?

En utredning av församlingsstrukturen i Korsholm inleds i vår. – För att vi ska kunna säkerställa verksamhet i alla församlingar måste något göras, säger kyrkoherde Mats Björklund.

TEXT: **ULRIKA HANSSON, JOHAN SANDBERG**

I april träffar ledande tjänstemän och kyrkoherdarna i Korsholm, Kvevlax, Solf och Replot utredningsman **Clas Abrahamsson** för ett första möte. Men det är först i höst som den egentliga utredningen inleds och då ska också församlingsmedlemmarna få säga sitt under allmänna möten. Initiativet till utredningen togs av församlingrådet i Korsholms svenska församling.

– Ekonomin har varit god i fyra år. Det är ingen krissamfällighet. Men vi är bekymrade för framtiden, för det är svårt att få personal. Det är en fråga om hur vi säkerställer församlingsverksamhet och gudstjänstliv på hela Korsholms kommuns område, säger **Mats Björklund**, kyrkoherde i Korsholms svenska församling.

Inbesparingar under coronatiden och ökade skatteintäkter har gynnat ekonomin, som är gemensam; samfälligheten äger all egendom. Men läget var ett annat tidigare.

– Då var sparkraven väldigt hårda. En framtidsgrupp med representanter från alla församlingar tillsattes och resultatet blev: För att vi ska kunna säkerställa verksamhet i alla församlingar måste något göras. De små församlingarna höll på att bli utan verksamhetsmedel och utan pengar kan man inte jobba. Tanken med utredningen är att vi ska tänka framåt, fem, tio, femton och trettio år, säger Björklund.

Församlingarna i Solf och Replot hör till stiftets mindre församlingar med kring 1 500 medlemmar vardera.

Alternativen är många

Nyckelfrågan är om fyra kyrkoherdar ska sköta samma jobb.

– Ett alternativ är att en kyrkoherde sköter större administrativa uppgifter och de andra arbetar som präster. Min erfarenhet som kyrkoherde är att det blir lite tid över för andligt arbete. Framtiden kan se ut på många sätt.

– Fyra församlingar kan bli en eller fyra kan bli två. Eller så kan tre bli en och en stanna utanför. Alla alternativ är möjliga.

I Kvevlax finns delade åsikter.

– Många här skulle gärna fortsätta som självständig församling, säger kyrkoherde **Fredrik Kass** i Kvevlax.

Men man behöver inte vara rädd för utredningen, påpekar han.

– Det viktiga är nu att vi säkerställer det lokala kyrkliga livet i hela kommunen, oavsett vad församlingen heter. Det beslut vi tar i dag kommer att påverka kommande generationer, säger han.

Även i Replot finns en oro.

– Antagligen är flertalet emot en sammanslagning. Naturligtvis är man skeptisk mot en förändring och rädd för att församlingen i skärgården sakta men säkert monteras ner, säger kyrkoherde **Camilla Svevar**.

Hennes uppmaning är att ta utredningen för vad den är: en utredning.

– Då resultatet av den klargörs är alla betydligt klokare. Då blir det att väga för och emot, men då baserat på fakta och inte som nu, på spekulationer.

Det här är en sammanfattning av en längre artikel som hittas på kyrkpressen.fi

Det är inte ekonomin utan personalläget som gett upphov till en utredning om möjliga sammanslagningar i Korsholm, säger kyrkoherde Mats Björklund. FOTO: ARKIV/NICKLAS STORBJÖRK

Bergö och Petalax kyrkor.

Bergö och Petalax blir kapellförsamlingar

I vår blir Bergö och Petalax församlingar kapellförsamlingar i Malax församling. Bergö kapellråd har redan hunnit samlas till sitt första möte.

Tomi Tornberg, som är kyrkoherde i Malax församling tror att kapellförsamlingarna kommer att föra mycket positivt med sig.

– Både på Bergö och i Petalax har det sedan tidigare funnits talkoanda och livlig frivillig aktivitet när det gäller församlingslivet. Det är just det vi är ute efter också här.

Genom kapellförsamlingarna ska församlingsmedlemmarna få större möjligheter att utveckla verksamheten på sitt område och känna att de kan påverka det kyrkliga livet.

– Det här tror jag är viktigt för alla församlingar oavsett storleken i framtiden, när det talas så mycket om lekmanaktivitet, konstaterar Tomi Tornberg.

Det nya kapellrådet på Bergö har redan hunnit samlas. Bergöbon Ann-Charlotte Skinnar berättar att det första mötet bjöd på många idéer.

– Alla var jätteivriga! Jag sa till en annan av ledamöterna när vi gick ut att det är länge sedan man har varit på ett möte som riktigt sjudit av energi och initiativ, säger hon.

Ny rapport om dialog mellan lutheraner och frikyrkor

Frikyrkan i Finland är en av Evangelisk-lutherska kyrkans äldsta ekumeniska partner. Kyrkosamfunden har fört teologisk dialog i fyrtio år. Under de senaste åren har samtalen framför allt berört dopet.

Den färskta publikationen *Raamattu, kristillinen elämä ja teologia* (Bibeln, kristet liv och teologi) är en rapport som uttrycker de två kyrkosamfundens centrala teologiska och praktiska idéer.

Initiativet till lärosamtal togs av lutherska biskopen i Lappo stift **Yrjö Sariola** vid Frikyrkan i Finlands sommarfest 1979. De egentliga lärosamtalen ägde rum 1983–84.

Kort efter lärosamtalen inleddes en regelbunden kontakt genom en delegation som fortfarande träffas två gånger om året. Delegationens lutherska ordförande är biskop **Bo-Göran Åstrand**. Frikyrklig ordförande är kyrkosamfundsledare **Hannu Vuorinen**.

– Under åren har det varit möjligt att skingra mistro, bygga upp förtroende i diskussioner ansikte mot ansikte och lära känna varandras teologiska och operativa betoningar. Vi delar samma kallelse att vittna och tjäna evangeliet, säger ledande sakkunnig Tomi Karttunen vid Kyrkostyrelsen.

FOTO: AARNE ORMIO

Forskningschef **Mika Vähäkangas** vid Åbo Akademi befarrar ett åtal för en avhandling, vars författare han handledde i Lund i Sverige. Den omstridda avhandlingen ville blottlägga svenska islamistiska nätverk.

TEXT OCH FOTO: **JAN-ERIK ANDELIN**

ÅA-teolog befarrar rättssak för avhandling

I den sal som brukar användas för doktorsmiddagar i humanistiska fakultetens huvudbyggnad Lux vid Lunds universitet var stämningen spänd. Någon timme innan hade den svensk-egyptiske doktoranden **Sameh Egyptson** en trappa ner disputerat för teologie doktors grad.

Auditorium 121 hade varit fullsatt, under stort säkerhetspådrag med civilklädd polis. Avhandlingen på över 700 sidor handlade om islamism i Sverige.

Sameh Egyptson, en 56-årig forskare med rötter som koptisk kristen i Egypten, hade fått se många av sina kolleger vid universitetet utebli från doktorsmiddagen.

Hans avhandling hade betraktats som kontroversiell. Den pekar ut enskilda svenskar som medlemmar i det Muslimska brödraskapet, ett ultrakonservativt nätverk som sägs verka i 70 länder.

Betygsnämnden dröjde. Till sist anlände den med beskedet att Egyptson hade godkänts, men med rösterna 2–1. Senare har avhandlingen anmälts till tre olika akademiska instanser för bristande forskningsetik.

Sameh Egyptsons handledare var den finländska teologen **Mika Vähäkangas**, tidigare professor i missiologi och ekumenik i Lund. I dag är han sedan 2021 forskningschef vid Åbo Akademi och dess teologiskt inriktade Polinstitut.

– Det slutar ganska sannolikt i domstol. Det finns inget riktigt prejudikat på sådan här forskning. Någon som är missnöjd över beslut om forskningsetiken i den tror jag kommer att överklaga, säger han till Kyrkpressen.

Vanliga svenska muslimer uthängda?

Sameh Egyptson har arbetat med sin avhandling i nästan 25 år och jobbade med den redan 2009 när Mika Vähäkangas blev professor i missiologi och ekumenik i Lund.

I avhandlingen använder Sameh Egyptson sig av offentliga källor, också arabiskspråkiga webbplatser och sociala medier, för att med ett

unikt material dokumentera det rätt så ogripbara Muslimska brödraskapet.

I Sverige skyddar en lag om etisk prövning av forskning sedan 2004 personer som berörs av akademiska arbeten. Vähäkangas och Egyptson har däremot argumenterat att forskningen inleddes innan lagen trädde i kraft, men att den ändå har "följt dess anda".

»Det viktigaste är vad som händer med forskningens frihet. Inte vad som händer med mig.«

Vid disputationen i Lund uppträder en ung svensk muslimsk man i publiken. Att hans namn har publicerats i avhandlingen, säger han, kan innebära fara för honom och hans familj, om de reser i länder som klassar Muslimska brödraskapet som en terrororganisation. Det har

Sameh Egyptson har fört en lång polemisk kamp mot svensk islamism. FOTO: PRIVAT

flera muslimländer som Syrien, Egypten och Saudiarabien gjort. I Europa har också Österrike gjort detsamma.

– Men grejen är att en avhandling måste ha källor, säger Mika Vähäkangas. Om man refererar till en offentligt tillgänglig webbsida där en persons namn finns så är hen inte längre anonym. Att bara förvara namnen någonstans och gömma dem på det sättet var inte något jag ansåg man behövde göra, det var min tolkning. Och jag kan ha fel. Det får vi se.

Vill bygga ett samhälle på islams grund

Muslimska brödraskapet är en konservativ, islamistisk väckelserörelse med rötter i Egypten.

Islamism står i vårt språkbruk ofta för våldsbenägen islam, men för grundaren, den egyptiske skolläraren **Hassan al-Banna** i hamnstadens Ismailia år 1928 gällde det snarare att genom bildning bygga ett samhälle på muslimsk grund.

Al-Banna bodde intill den västbyggda Suezkanalen och intill den brittiska kolonialmaktens högkvarter. Brödraskapet växte snabbt som en protest mot det man såg som västligt inflytande och förfall.

Sameh Egyptson säger att han efter att ha lagt "hundratals pusselbitar av ideologi, politik, organistoriska band, skrifter och webbsidor" kan påvisa al-Bannaideologins inflytande i Sverige. Det ska framför allt kretsa kring Islamiska förbundet eller stormoskén på Södermalm i Stockholm.

Också Finlands muslimer ska enligt Sameh Egyptsons avhandling ha organiserat sig 1987 som trossamfund just genom Muslimska brödraskapets inflytande.

Tidningen *Kirkko ja kaupunki* har skrivit om att Islamska rådet i Finland, grundat 2006, ska höra hemma i samma sfär. Dess första ordförande var den nyligen bortgångne imamen och muslimledaren **Anas Hajjar** (1969–2022). Numera ska offentliga kopplingar till brödraskapet ha tunnats ut i dokument och webbsidor, skrev tidningen 2017.

– Oetiskt att stoppa forskning bara för att man inte gillar de politiska konsekvenserna, säger Mika Vähäkangas.

Sameh Egyptson-affären

Sameh Egyptson, svensk-egyptier, disputerade i våras i Lund om Muslimska brödrskapet. Avhandlingen är kontroversiell för sina metoder.

Mika Vähäkangas, forskningschef vid ÅA:s Polin-institut var handledare och kan stå inför en rätts-sak för påstått bristande forskningsetik.

Muslimska brödrskapet är en islamistisk, men i hög grad icke-våldsorienterad väckelserörelse som lobbar för samhällen på islams grund. Grundad i Egypten 1928.

Sverigedemokraterna hakade på bok

Trots att Lunds universitet har en egen professur i islamologi var det missions- och ekumenikteologen Mika Vähäkangas som "ärvde" Sameh Egyptson som doktorand.

– Hans avhandling handlade allt mer om hur interreligiös dialog i Sverige har använts som täckmantel för politiska projekt, säger han.

Sameh Egyptson har också offentligt sagt att nätverket skickligt genom åren ska ha lobbat fram ett stort muslimskt inflytande särskilt bland svenska socialdemokrater.

Det fick de konkurrerande Sverigedemokraterna (SD) att erbjuda Sameh Egyptson samarbete kring hans tidigare bok *Erövringen* (2020) – vilket han tackade nej till.

Handledaren Mika Vähäkangas förutspådde "en skitstorm" kring avhandlingen, och sade sig vara medveten om hur luntan kan komma att användas politiskt, av islam- och invandrarkritiker i Sverige.

– Jag är för demokrati, öppenhet och mot all slags fascism och nazism. Det är solklart. Men det hade varit oetiskt av mig att blockera ett akademiskt arbete för att det kan ha politiska konsekvenser som jag ogillar. Så får man inte göra.

Står ensam inför rättsprocess

Kritiken mot avhandlingen har också utanför den akademiska världen varit hård. Den har betecknats som allt från "rasistisk" till "konspirationsteoretisk". Själv har Sameh Egyptson sagt att han inte hänger ut islam i Sverige som sådant, utan ett nätverk inom den kulturkretsen.

Rättsprocessen komma att vänta både honom och Mika Vähäkangas. Det är oklart om och hur Lunds universitet då står bakom dem.

– Det kan jag inte veta, säger Mika Vähäkangas. Det jag vet är att min före detta fackförening (i Sverige) inte står bakom mig. Och mitt fack i Finland hanterar inte juridiska processer utomlands. Så det är helt möjligt att jag liksom hamnar därute helt själv. Men för mig är det viktigare vad som sker med forskningens frihet än vad som sker med mig.

Sabina Lumivirta är driven och har höga krav på sig själv.
– Min utmattning lärde mig att också lite räcker.

TEXT OCH FOTO: **CHRISTA MICKELSSON**

Mitt mål är att jag någon gång få bli invald till kyrkomötet, säger Sabina Lumivirta.

Hon har valt att vara öppen med sin utmattning

Sabina Lumivirta sitter vid familjens bord i Västra Baggböle i Helsingfors. Solen har värmt upp fönstren och hela bostaden badar i varljus och värme.

Hon repar sig som bäst från två utmattningar och en depression.

– Utmattningen började under coronaåren, när jag jobbade som religionslärare i högstadiet. Eleverna mådde så mycket sämre och det fanns inte tid att ge åt varenda elev. Det var mycket med alla coronainstruktioner och jag hann inte möta eleverna, alla rutiner tog så mycket tid.

Hennes äldsta son började på dagis och var ofta sjuk.

– När du är sjuk som lärare kan du inte vila utan du måste ändå förbereda lektionerna. Du får bara är ännu mer jobb när du är sjuk eller hemma med sjukt barn.

Under jullovet var hon i behov av vila. – Men min man jobbade och jag förväntades vara med min son Knut, som vid den tiden var ett år.

Efter jullovet, när hon började jobba igen, sa det stopp.

– Jag märkte att jag inte hann med någonting. Jag orkade inte vara hemma, jag orkade inte sköta mitt barn, jag hann inte möta eleverna och jag hann inte med någon sorts relation med mina kollegor. Jag var också gravid med min andra son – allt hopade sig och jag fick mycket ångest.

Sabina blev sjukskriven i en månad. – När den månaden var slut bestämde jag mig för att bli moderskapsledig i förtid.

På våren föddes familjens andra barn. – Jag hade planerat att vara hemma med Sten i ett år. Men så jag tittade jag, för skojs skull, på lediga jobb. Jag hittade en tjänst vid Helsingfors stad, som pedagogisk sakkunnig, som jag var behörig för. Jag fick tjänsten.

Hon fick en depressionsdiagnos

När Sten var fyra månader började hon jobba. Hennes man var pappaledig med

Sabina Lumivirta

Är 30 år.

Har två barn, man och hund.

Bor i Västra Baggböle.

Är teolog och religionslärare.

Jobbar som pedagogisk sakkunnig vid Helsingfors stad.

Passion: Porträttfotografi.

Förtroendevald i församlingen, inne på tredje perioden. Sitter i FKS:s styrelse och i stiftsfullmäktige.

Har som mål att någon gång blir invald till kyrkomötet, kyrkans "riksdag".

Hon är bloggen Andetags nya foto-bloggare.

ANDETAG⁺

sonen. Fast hon hade ett nytt jobb var hon trött. I och med att hon varken fick vård vid rådgivningen eller vid sitt första jobb gled hon in i en ny utmattning.

Efter ett år blev hon sjukskriven. Hon fick en ångestdiagnos, och senare också en depressionsdiagnos.

– Jag kunde inte gå omkring och ha ångest över mitt jobb varje dag – jag måste göra någonting.

Utmattningen gjorde henne väldigt trött.

– Tanken av att göra små saker, som att laga mat, väckte ångest. Efter en kort promenad måste jag sova.

Hon fick god vård via arbetshälsan vid Helsingfors stad. Nu jobbar hon deltid, åttio procent.

Hon har funderat mycket på hur arbetslivet ska se ut i framtiden.

– Jag tror att arbetsgivarna behöver inse att kraven på arbetsplatserna ökar. I mitt privatliv har jag kommit till att jag inte kan göra allt. Men jag tror också att arbetsgivarna måste prioritera.

Hon vet att unga i arbetslivet i allt högre grad blir utmattade.

– Därför har jag valt att vara öppen med min utmattning.

Att undervisa i högstadiet

Det var aldrig någon självklarhet att Sabina Lumivirta skulle bli teolog. Fysik, kemi och ekonomi intresserade henne.

– Men jag är väldigt glad att jag studerade teologi. Jag har lärt mig jättemycket som jag kan ha nytta av i alla delar av livet.

– Jag tycker religion är ett intressant ämne att komma in i som lärare. För mig verkade det som om många elever inte hade upplevt en engagerad religionslärare. Jag älskade att undervisa i högstadiet!

De flesta lärare tycker att det är den värsta åldern, men Sabina tycker att det är den bästa.

– Då får man de där äkta tankarna, jättekomplicerade sådana, men samtidigt vågar man uttala naiva tankar. Sådant som vuxna inte talar om eller säger vågar unga tänka på, fråga om och fundera på. De vågar ifrågasätta normer. Varför finns det här? Och varför gör man inte så här på det här sättet?

Förändra kyrkan

Så länge hon minns har hon velat att vilja förändra kyrkan till det bättre.

– Jag drivs av att få ungas röst hörd i kyrkan. Jag vill vara med och bestämma vad ska kyrkan satsa på, som ökad jämlikhet och att alla grupper blir hörda.

Hon är bara 30 år, men har suttit hela tre perioder som förtroendevald i församlingen. Efter sin egen konfirmation i Esbo blev Sabina Lumivirta hjälpledare på konfirmationsläger.

– Via det kom jag in i församlingen. Jag jobbade med att utveckla konfirmandarbetet i Esbo svenska församling och var också skriftskolleteolog i några somrar.

Inför församlingsvalet 2014 hade ungdomarna i Esbo församling en ungdomslista.

– Jag blev suppleant, men när tiden

»Jag orkade inte vara hemma, jag orkade inte sköta mitt barn.«

gick flyttade de på listan till studieorter runtom i Finland. Sist och slutligen var jag på alla möten.

Nu är hon förtroendevald i Petrus församling. Hon har också hunnit med en fyraårsperiod i Johannes församling.

Har du ångest för dina uppdrag i församlingen?

– Ibland får jag lite ångest för att jag inte hinner med mera, men för det mesta inte. Jag vet att jag gör så gott jag kan.

– Det ändå ganska få som vill vara aktiva inom kyrkans beslutsfattande. Valdeltagandet är litet, och få kandidater ställer upp.

– Till vårt första församlingsrådsmöte med Petrus församling möte hade jag och min man dubbelbokat oss. Jag konstaterade bara att jag går dit med barnen, så får jag träffa de andra i församlingsrådet. Folk måste ju förstå att jag har småbarn.

Vad är det som driver dig i beslutsfattandet?

– Det är mitt sätt att höra till kyrkan. Jag trivs och mina styrkor tas tillvara där. Det känns naturligt för mig. Jag vill försöka vara med och sänka tröskeln till kyrkan, fast det är svårt. Det ju ändå en hög tröskel för någon ny att komma in i en kyrklig gemenskap.

Sabina Lumivirta sticker inte under stol med sitt mål.

– Mitt mål är att jag någon gång får bli invald till kyrkomötet. Jag vill känna att den evangelisk-lutherska kyrkan är min kyrka. Jag vill vara i kyrkomötet för att påverka kyrkans riktning.

Nåden är viktig

Hon säger att har höga krav på sig själv.

– Min tro ger mig hopp om att vi ska kunna leva jämlikt, hopp om godhet och kärlek för varandra.

– I min tro finner jag nåd. Jag behöver inte lyckas med allt, jag är bra ändå. Jag behöver inte kunna hjälpa alla, det finns andra omkring som jobbar för samma mål som jag – kyrkan är en gemenskap.

Likbårens snickare jobbade vid Kustö gård.

”I DAG MIN TUR, – I MORGON DIN”

Fram till andra världskriget användes likbårar runt om i Finland. I Kustö i Åboland finns en välbevarad bår som påminner oss om att vi alla en dag ska dö.

TEXT OCH FOTO: **STEN VON HELLENS**

Jul annandagen 1825 fick Kustö kapell en ny likbår. Den var tillverkad på Kustö översteboställe av snickaren Anders Rusin och smeden Johan Lindqvist. Rubrikens text är en nästan ordgrann översättning av latinets *Hodie mihi, cras tibi*. Till den hör en bild med två benknotor och en skalle. I andra ändan av bårerna har tillverkarna berättat om sig själva. Bårerna har bevarats i rätt gott skick. Inom Åbo och S:t Karins kyrkliga samfällighet finns det bårar också i Kakskerta och Patis.

Bårar av den här typen har funnits runt om i Finland. Kustöbåren är knappa två meter lång med fyra ben under och två handtag i vardera ändan. Den är relativt lätt att handskas med och kunde

Benknotor och en skalle hörde till en likbårs prydnader.

antingen bäras av två eller fyra personer.

Försvann med senaste krig

De äldsta bevarade bårarna är från 1700-talet. Man vet att de har funnits redan på den katolska tiden. Det finns ett flertal bårar från början av 1800-talet. Texterna på dem skiljer sig rätt litet från varandra. Men alla utgår från tanken att i dag är det min tur, i morgon din.

Texten var alltid vid huvudändan, så att de som följde med i begravningsståget fick se den. Det finns berättelser om

Kustö kyrka återbyggdes år 1792. Kustö hör till de äldsta bosatta orterna.

att man gick i en form av sorgmarsch, ett steg framåt, andra foten bredvid, sedan på plats, sedan ett nytt steg – vilket gav en gungande gång.

Bårarna användes fram till andra världskriget. Då kom bärlinor och andra sätt att transportera kistan. Hela sättet att gravsättas förändrades. Källorna berättar inte varför, men de nya bårarna med stora gummihjul gjorde kanske likbåarna omoderna. Vilken roll kriget och hjältegravarna hade berättar inte källorna, men det är troligt att de spelade en roll.

Kustö kyrka är från år 1792

Kustö var ursprungligen en kapellförsamling under Pikis kyrka. Den första kyrkan byggdes år 1653 av Kustöborna.

Kyrkan var i slutet av 1700-talet i så dåligt skick att man år 1792 byggde en ny. Det är den kyrka som finns i dag. Byggmaterialet är trä och i inredningen har man använt målade tapeter med korintiska pelare. Predikstolen från den gamla kyrkan finns kvar. I dag hör kyrkan till Åbo och S:t Karins kyrkliga samfällighet. Åbo svenska församling har då och då verksamhet i kyrkan.

Kustö gård är ett de få bevarade översteboställena från Karl den elfte tid. Den var en betydande gård med en mängd anställda, bland dem de som hade tillverkat likbåren. I dag finns där sommartid ett konstmuseum. Ovanför bostället finns Kapellbacken med Kustö biskops-slotts gamla begravningsplats.

Kustö slottsruiner ligger granne till Kustö gård. Slottets läge innebär att Kustö hör till de äldsta bosatta orterna i Finland. Ett exempel är byn Munkäng som ligger nära slottet. Varje augusti ordnas olika evenemang vid de så kallade Biskopsdagarna på slottet.

Språkgränsen går längs Rävsvundet mellan Pargas och S:t Karins.

Det är för lätt för min man att få jobb

DET VAR en gång en vår när tre olika österbottniska församlingar kontakade min man och erbjöd honom jobb. För snart fyra år sedan flyttade vi med familjen från Helsingfors när han blev kyrkoherde i en av dessa församlingar. Under de här fyra åren har flera andra församlingar också visat intresse för honom. Vi kan konstatera att min man är het på arbetsmarknaden.

JAG SÄGER det inte helt utan stolthet men inte heller helt utan bitterhet. Själv har jag aktivt sökt ännu fler jobb än han blivit erbjuden och nästan inget av dem har jag fått. Som modersmålslärare kan du uppenbarligen inte välja och

vraka bland fasta anställningar, det kan du tydligen som präst.

INGET ONT om min man. Han är en bra präst. Han har ett enormt hjärta, han tycker verkligen om människor och han vill ge världen hopp, ljus, tröst, mening och Jesus. Han har dessutom en ämnesomsättning som är som gjord för orimliga mängder smörgås- och gräddtårter. Men. Det faktum att det är så lätt för honom att få jobb gör mig lite ledsen. Finansiellt trygg, visserligen, men lite ledsen. Det är liksom FÖR lätt för min man att få jobb. Prästbristen är för stor. Det finns för få präster och det utbildas för få präster. Vem ska hålla framtidens gudstjänster? Vem ska hålla förrättningar? Möta de sörjande? Vem ska tända en låga hos dagens unga som kanske gör att de

vill och vågar bli morgondagens präster? Och grejen är den – det får inte vara vem som helst. Desperat prästbrist får inte resultera i att den som inte lyckas få något annat jobb blir präst för att få något jobb alls. Världens bästa budskap behöver bra typer som förmedlar det. Annars kommer ingen att lyssna.

VI TALAR ofta om kyrkans framtid och vi talar oftast om den lite suckande. Hur ska det bli om vi inte har några medlemmar kvar? Och jag suckar också. Hur ska det bli om vi inte har några anställda kvar? Det här är en fråga som kyrkan och stiftet bara måste lösa. Det är en enorm fråga för alla oss som älskar kyrkan.

JAG SKULLE önska mig en kyrka där fler än en person (eller noll!) söker kyrkoherdetjänster. Där det finns en möjlighet att välja den präst som passar just den här församlingen bäst och inte en skyldighet att ta den enda som finns tillgänglig. Jag skulle önska mig en kyrka där det är lite svårare för min man att få jobb.

Amanda Audas-Kass är modersmålslärare.

»Världens bästa budskap behöver bra typer som förmedlar det.«

JAG HAMNADE PÅ ...

Under vinjetten "Jag hamnade på" hamnar vi på överraskande ställen, antingen fysiskt eller mentalt.

Besök med äggservice

När en trött journalist tar ut sin sena vintersemester är det ett mirakel att en av värdarna varje morgon stiger upp, kokar ägg och lägger dem i pannmössan. Där fiskar jag sedan upp det som kokat så att gulan är helt rätt (för just mig). En morgon stod det "Sohvi". Följande "Den Visa". Så glad man kan bli över ett ägg.

Sofia Torvalds

CAMILLA SVEVAR

Vi har alla en herde och det gör oss trygga

BAKOM OSS ligger påskhögtiden och framför oss den andra söndagen efter påsk, eller som vi i folkmun brukar kalla den: herdesöndagen. Det är den här söndagen då liknelsen av en bildskön Jesus med fåren runt sig stiger fram ur minnenas vrår. Vi minns kanske söndagsskolan och de där färggranna tavlorna med tjocka tunga guldramar. Jesus som ömt tittar på fåren runt sig. Allt är rent och vackert. Idylliskt.

MEN ATT vara fåraherde är allt annat än rent och städat. En herde har faktiskt mycket ansvar då det kommer till fårskötsel. Arbetet kan ge herden långa arbetsdagar och mycket bekymmer.

Det är inte bara fåren som kan känna sig otrygga då hot uppstår. Kanske kan en egen vrå behövas för en herde och hans får. Där, utifrån den trygga "knuten", kan herden betrakta markerna, sina skyddslingar och låta tankarna gå till allas vår herde.

»**"Följ mig!" genljuder ännu idag och gäller oss alla.**«

JESUSFRÅGAR i evangelietexten för andra söndagen efter påsk om Simon Petrus älskar honom. Jesus ställer frågan tre gånger och Simon Petrus svarar honom jakande varje gång. Då säger Jesus: "För mina får på bete." Så säger han slutligen: "Följ mig!"

Simon Petrus följde Jesus. "Följ mig!" genljuder ännu idag och gäller oss alla.

Camilla Svevar är kyrkoherde i Replots församling.

Hennes tips: Sätt dig i din egen vrå en stund och låt den gamla tavlan med Jesus sittande bland fåren få färga din dag och sprida 100% trygghet.

SÖNDAG 23.4.2023, Andra söndagen efter påsk

Söndagen ger kyrkoåret puls. Varje söndag har ett namn och ett tema som återkommer i bibeltexterna. Den här sidan berättar vad de närmsta två söndagarna handlar om i våra kyrkor.

Den här söndagen

kallas också den gode herdens söndag. Jesus är den gode herden. Som den högste herden sänder han sina lärjungar att vaka över Guds hjord. Söndagens latinska namn *Misericordia Domini* betyder Herrens barmhärtighet. Temat för söndagen är **Den gode herden**.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

Jer. 23:1–4

ANDRA LÄSNINGEN

1 Petr. 5:1–4

EVANGELIUM

Joh. 21:15–19

"Sedan sade han till honom: Följ mig!"

Läs mera i Joh. 21:15–19.

Psalmförslag

103
400
876
875

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

*Vi tackar dig, Jesus, för att du är allas vår herde.
Du ser till hela din hjord och förlorar ingen av oss ur sikte.
Du känner oss alla, bär all vår bräcklighet, delar vår glädje och våra bekymmer.
Tack för att du ber oss att följa dig, om och om igen.
Amen.*

Bönen är skriven av Camilla Svevar.

SÖNDAG 30.4.2023, Tredje söndagen efter påsk

Nästa söndag

kallas också **Jubilate** som betyder *Gläd er*. Församlingen firar då Herrens uppståndelse och hans seger över döden med glädje. Vi riktar blicken mot det nya livet i himlen, dit Kristus gått för att bereda plats för oss. Temat för söndagen är **Guds folks hemlängtan**.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

Jes. 54:7–10

ANDRA LÄSNINGEN

1 Petr. 1:3–9 eller
2 Kor. 4:16–18

EVANGELIUM

Joh. 17:11–17

"Helige fader, bevara dem i ditt namn, det som du har gett mig, så att de blir ett, lik-som vi är ett."

Läs mera i Joh. 17:11–17.

Psalmförslag

895: 1–2
583
584
895: 3–6

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

Saknar du någon församling? Du hittar de övriga på kyrkpressen.fi

Från smått till stort!

Lovsång- och förbön, knattekyrka, mjöd och munkar – eller kanske en alldeles vanlig högmässa? På dessa sidor hittar du församlingsprogram för alla dagar och humör.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

Högmässor:

Esbo domkyrka sö 23.4 kl. 12.15.

Kanckos, Brunell.

Esbo domkyrka sö 30.4 kl. 12.15. Jäntti, Kronlund och Malmgren. Under högmässan hålls Söndagsklubben för barn i Förrättningskapellet.

Familjeklubbar för föräldrar och småbarn:

Vi träffas på följande platser kl. 9.30–11.30: Sång och lek i Sökö kapell varje ti. Esbo domkyrkas församlingsgård varje on. Mattby kapell Imse Vimse varje to. I Köklax kapell varje fr.

Söndagsklubben för barn: sö 30.4 hör vi en kort bibelberättelse, sjunger och pysslar med klubbledare Alina Blomberg, medan högmässan firas i Esbo domkyrka kl. 12.15. Barnen deltar med vårdnadshavare i inledningen av högmässan, går med ledaren till klubbtrymmet i Förrättningskapellet och återvänder med klubbledaren innan nattvarden

Earth Day – välgörenhetsloppmarknad lö 22.4 kl. 9–13 i Esbovikens kyrka. Kom och sälj dina begagnade grejer. Reservera försäljningsbord för 10 € genom Katriina, katriina.vilkman@evl.fi, tfn 050 466 9128. Bordshyran skänks till John Nurminen-stiftelsens; rädda Östersjön. Symamsellerna säljer handarbeten. Diakoni & familjearbete från Esbo svenska församling är på plats. Hoppborg för barn mm. Arr: Espoolahden seurakunta.

Unga: Må 24.4 kl. 17 Sode ungdomskväll; chill, ta det lugnt, spela spel, träffa kompisar och församlingens anställda.

Unga och våldet – en diskussionskväll för unga och föräldrar ti 2.5 kl. 18.30–20.30. Södrök kapell, Kirstivägen 24. Kom och lyssna vad som fungerar förebyggande, diskutera och ställ egna frågor om unga och våld. Gäster: Stationens Barn rf, Krisjouren för unga, polisen och församlingens diakoni och ungdomsarbete. Programmet går parallellt för unga och vuxna i skilda utrymmen. Servering. Fritt inträde / stöd Gemensamt Ansvar-insamlingen.

Symamsellerna: Ti 2.5 kl. 16–19 träffas handarbetsgruppen som stickar och

handarbetar till förmån för mission och internationell diakoni. Vita huset, Prästgårdsg. 1.

Utfärd till Borgå ti 16.5 med abonnerad buss; start kl. 8.45 Esbo domkyrkas p-plats eller kl. 9.00 Olars kyrka. I hel-dagsutfärden till c. kl. 16.30 ingår bl.a. besök i Borgå domkyrka, J.L. Runebergs hem, lunch och andakt, Brunbergs affär. Pris 30 €. Anmälan senast 5.5 till diakoni.esbosvenska@evl.fi eller diakon Taina, 040 547 1856.

Musik: Esbo arbis kammarkörs vårkonsert fr 5.5 kl. 19 i Köklax kapell.

Diakonin stöder och hjälper: Ta kontakt med diakonerna; Nina 050 432 4323, nina.wallenius@evl.fi, Ani 050 597 3313, ani.iivanainen@evl.fi, Taina 040 547 1856, taina.sandberg@evl.fi samt WhatsApp eller elektronisk tidsbokning; asiointi.espoon-seurakunnat.fi. Mer info esboförsamlingar.fi/stod-och-hjalp/samtalshjalp.

Esbo svenska församlings kansli på Kyrkogatan 10: Vi betjänar per telefon må–fre kl. 9–13 och e-post. Kansliet öppet för besök må och to kl. 9–13.

Bokning av dop, vigsel och jordfästning:

Bokningstjänster, 09 8050 2601, varauspalvelut.espoo@evl.fi. Begravnings-tjänster, 09 8050 2200, hautatoimisto.espoo@evl.fi. Beställning av ämbetsbetyg och släktutredningar: bestallambetsbevis.fi eller 09 8050 2600 må–ti kl. 9–15, on–to 9–12, fre stängt.

Hindersprövning, medlemsregister: Esbo regioncentralregister, 09 8050 2600 må–ti kl. 9–15 och on–to kl. 9–12, fre stängt eller keskusrekisteri.espoo@evl.fi

GRANKULLA

Sö 23.4 kl. 12: Högmässa, Ulrik Sandell, Heli Peitsalo. Kaffe i nedre salen.

Ti 25.4 kl. 9.30: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30–10.30: Diakonimottagning och brötdelning i kyrkans aula.

Kl. 13.00: Sångstund för pensionärer i nedre salen, Barbro Smeds.

Kl. 13.30: Tisdagsträffen i övre salen. Catherine Granlund, Barbro Smeds. Ulrik Sandell berättar om Borgå stift 100 år.

Kl. 15: Glad idag – tvåspråkig men-talvårdsgrupp i Sebastos, Catherine Granlund.

Kl. 18: Graziakören i övre salen, Heli Peitsalo.

On 26.4 kl. 14: Kyrkosyfoöreningen i övre brasrummet.

Kl. 17.00–19.30: Familjekväll i Grankulla kyrka med matservering, program och andakt, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

To 27.4 kl. 10–11: Lovsångs- och förbönsgrupp i övre brasrummet, Catherine Granlund, Carola Wikström.

Sö 30.4 kl. 12: Högmässa, Jona Granlund, Barbro Smeds. Kaffe i nedre salen.

Ti 2.5 kl. 9.30: Familjelyktan i Sebastos, Daniela Hildén, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30–10.30: Diakonimottagning och bröddutdelning i kyrkans aula.

Kl. 15: Glad idag – tvåspråkig men-talvårdsgrupp i Sebastos, Carola Wikström.

On 3.5 kl. 14: Kyrkosyfoöreningen i övre brasrummet.

Kl. 17.30: Smyckeskväll i dagklubbens kök, Daniela Hildén.

To 4.5 kl. 10–11: Lovsångs- och förbönsgrupp i övre brasrummet, Catherine Granlund, Carola Wikström.

KYRKSLÄTT

Sö 23.4 kl. 12: Konfirmationsmässa i S:t Mikael's kyrka

Ti 25.4 kl. 12: Tisdagsträff i Veikkola på församlingshemmet

On 26.4 kl. 10: Avigt och Rätt på Mikaeligården

To 27.4 kl. 10: Förmiddag på Hörnan

To 27.4 kl. 14.30: Veterandagens kransnedläggning vid hjältegravarna. Där efter tvåspråkig andakt och fest i Fyryi kl. 15.30

Lö 29.4 kl. 10–14: Öppet hus i Ellen

Lö 29.4 kl. 12: Slöjdgruppen träffas på Gamla Kustvägen 86, välkommen med.

Sö 30.4 kl. 12: Mässa i S:t Mikael's kyrka

Ti 2.5 kl. 13.30: Seniorgruppen på Hörnan

On 3.5 kl. 10: Avigt och Rätt på Mikaeligården

Ons 3.5 kl. 19: Mikaelikörens 20-årsjubileumkonsert i S:t Mikael's kyrka. Solisten Pasi Saarela och körmedlemmar. Mjöd och munkar på kyrkbacken före konserten. Frivillig avgift till GA via Mobilepay.

To 4.5 kl. 10: Förmiddag på Hörnan

25.4: Sista dagen att anmäla sig till familjeutfärden 7.5.

30.4: Sista dagen att anmäla sig till diakoniläger i maj och SommarDax dagläger för barn i juni.

Tisdagar: Matutdelning på diakonikansliet, boka tid på förhand via Diakonihjälpen 050–4784227

Vi deltar i FMS dag om mission och vårt globala ansvar i Karis 27.5. Anmälan 1–12.5 via hemsidan. Läs mer på vår hemsida eller ring oss.
www.kyrkslattsforsamlingar.fi
tel. 040 350 8213

TAMMERFORS

Sön 23.4 OBS! Ingen gudstjänst i Svenska Hemmet

Tis 25.4 kl. 10–11.45 Familjelyktan: i Svenska Hemmet, anmälningar till barnledare Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587

Tis 25.4 kl. 12.30–15.30 Tisdagsklubben: för eleverna i årskurs 3, Mäntykatu 6

Ons 26.4 kl. 13 Onsdagskaffe: i Svenska Hemmet, prosten Kim Rantala är med oss

Fre 28.4 kl. 15 Tyskaklubben: i Svenska Hemmet, SØREN RIIS: Griechenland und Athos

Sön 30.4 kl. 11 Gudstjänst med vårsånger: i Svenska Hemmet, servering efter gudstjänsten, Janne Heikkilä, Paula Sirén

Tis. 2.5 kl. 10–11.45 Familjelyktan: i Svenska Hemmet, anmälningar till barnledare Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587

Tis 2.5 kl. 12.30–15.30 Tisdagsklubben: för eleverna i årskurs 3, Mäntykatu 6

Ons 3.5 kl. 13 Onsdagskaffe: i Svenska Hemmet, kompositören Anu Neuvonen är vår gäst

Måndag, onsdag, torsdag kl. 15–18 och tisdag kl. 16–18. Telefonjour för familjer om neuropsykiatriska syndrom: (bl.a. ADHD, autism) samt inom utmanande beteende med barn och ungdomar, lösningsinriktad neuropsykiatrisk coach och barnledare Piu Heinämäki, tfn 040 804 8587.

VANDA

FRE 21.4 kl. 10–11: Musikleik för ca 1–4 åringar med vuxen i Dickursby kyrka.

FRE 21.4 kl. 14–15.30: Babyrytmik för ca 3–11 mån med vuxen i Dickursby kyrka.

LÖ 22.4 kl. 13.00–16.00: Träff för vänner föräldrar i Helsinggård, Konungsv. 2. Tema: Kroppen och förlösningen.

SÖ 23.4 kl. 10: Högmässa med välsignelse av Mari Johnson och hjälpledare i Helsing kyrka S:t Lars.

Ti 25.4 kl. 13.00–14.30: Seniorcafé i Dickursby kyrka.

ONS 26.4 kl. 12: ViAnda-kören övar i Helsinggård.

JOHANNES

Konsert för svenskby i Ukraina

Sånger från Gammalsvenskby med Sofia Joons. Torsdag 27.4 kl. 17 i Högbergssalen. Afternoon tea. Anmäl dig senast 24.4 till annamaria.bockerman@evl.fi eller till församlingens kansli 0923407700. Pris 25 euro, som går till församlingens insamling för Gammalsvenskby i Ukraina.

ONS 26.4 kl. 14.30–15.30: Allsångar på Folkhälsanhuset, Vallmovägen 28. Vi sjunger tillsammans med Gunnar Weckström och Anders Ekberg.

ONS 26.4 kl. 18–19: Sångstund i Dickursby kyrka.

ONS 26.4 kl. 18: Ungdomskväll i Dickursby kyrka.

TO 27.4 kl. 13: Sottungsby-Håkansböle pensionärskretsen i Håkansböle kyrka, Håkansbölev. 48.

TO 27.4 kl. 14–16: The Message Club i Dickursby kyrka. Bibelstudiegrupp på engelska.

TO 27.4 kl. 16.30–18: Kör för alla, Bygård, Ainolagränden 9.

FRE 28.4 kl. 10–11: Musikleik för ca 1–4 åringar med vuxen i Dickursby kyrka.

FRE 28.4 kl. 14–15.30: Babyrytmik för ca 3–11 mån med vuxen i Dickursby kyrka.

SÖ 30.4 kl. 10: Högmässa i Helsing kyrka S:t Lars. Sini Aschan och Anders Ekberg.

SÖ 30.4 kl. 12: Mässa i Dickursby kyrka. Sini Aschan och Anders Ekberg.

MÅ 1.5 kl. 11–14: Vårfest! Vi firar första maj tillsammans i Prosgårdsparken. Medtag egen picknickfilt. Vi säljer hotdogs, mjöd och munkar till förmån för Gemensamt Ansvar-insamlingen 2023. Cirkusworkshop, ansiktsmålning, tävlingar, lekar för barn med församlingens hjälpledare!

ONS 3.5 kl. 12: ViAnda-kören övar i Helsinggård.

ONS 3.5 kl. 18–19: Sångstund i Dickursby kyrka.

ONS 3.5 kl. 18: Ungdomskväll i Dickursby kyrka.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

Johanneskyrkan, Högbergsgatan 12
www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
GUDESTJÄNSTER

Söndag 23.4, högmässor: kl 10 i S:t Jacobs kyrka, kl 12 i Johanneskyrkan.

Tisdag 25.4, middagsbön och diakonijour: kl 12 i Johanneskyrkan.

Tisdag 25.4, Tomasjässon: kl 18 i Johanneskyrkan. Predikant: Eva Ahl-Waris.

Onsdag 26.4, veckomässa: kl 18 i Johanneskyrkan.

Söndag 30.4: högmässor: kl 10 i S:t Jacobs kyrka, kl 12 i Johanneskyrkan.

Tisdag 2.5, middagsbön och diakonijour: kl 12 i Johanneskyrkan.

Onsdag 3.5, veckomässa: kl 18 i Johanneskyrkan.

GEMENSKAP

Johanneskaffe: måndag 24.4 kl 14 i S:t Jacobs kyrka.

Öppna medlemskvällar: en hurdan församling vill du ha? Faciliterad diskussion och servering. 24.4 kl 18 i Högbergssalen, 26.4 kl 18 i Folkhälsans huvudbyggnad – Blåsippa, Topeliusgatan 20, 2.5 kl 18 i S:t Jacobs kyrka, samt 10.5 kl 18 i Practicum.
Diakoniträff: torsdag 27.4 kl 12–13.30 i S:t Jacobs kyrka.

Träffpunkt och Gemensamt ansvar-jippo: 2.5 kl 13 i Högbergssalen. Gäst: Kaj-Mikael Wredlund från Kyrkans utlandshjälp. Lunchservering i första maj-anda. Lotteri, försäljning. Anmäl dig senast 25.4 till diakoniarbetare Helge Meyn-Hellberg, 050 576 9679 eller helge.meyn-hellberg@evl.fi.

Stillhetens yoga®: torsdagar till och med

11.5 kl 18–19.30 i Johanneskyrkan.

Anmälan till rekreativdag för kropp, själ och anda: På Nilsas kursgård i Sibbo, fredag 12.5 kl 9–17.30. Anmälan och mera information: Gunvor Frände, 050 316 3160, gunvor.frande@evl.fi.

FÖR FAMILJER OCH BARN

Familjekafé: måndagar och fredagar kl 9.30–12.30 i Hörnan, torsdagar 9.30–12.30 i S:t Jacobs kyrka.

Musikleik: måndagar och fredagar kl 10 i Hörnan, tisdagar kl 10 i Arabiastrandens invånarhus, utrymmet Kääntöpaikka, torsdagar kl 10 i S:t Jacobs kyrka.

Babyrytmik: måndagar kl 11 i Hörnan.

Mera info om familjekaféet, babyrytmiken och musikleiken ger Stella Wahlström, 050 578 1444.

Family fun: 26.4 kl 16–19 i S:t Jacobs kyrka.

Fritids: måndag-torsdag kl. 13–16.30 för åk 3–6 i S:t Jacobs kyrka. Mera info: Axel Åberg, 050 408 4637.

MUSIK

Lunchmusik: tisdagar kl. 12 i Gamla kyrkan.

Obs! GA-konserten 25.4 är INSTÄLLD.

Sånger från Gammalsvenskby med Sofia Joons: Torsdag 27.4 kl 17 i Högbergssalen.

Afternoon tea. Anmäl dig senast 24.4 till annamaria.bockerman@evl.fi eller till församlingens kansli 0923407700. Pris 25 euro, som går till församlingens insamling för Gammalsvenskby i Ukraina.

Vårsånger med Passionärerna: Torsdag 4.5 kl 15–16 i Folkhälsans Seniorhus i Brunakärr. Kom med och sjung in våren i Ljusgården!

UNGDOMAR

Ungdomarnas programkväll: Spelkväll 4.5 kl 18–20 i Hörnan.

Följ oss på instagram: @johannesungdom.

Ungdomsverksamhetens egen hemsida: johannesungdom.wordpress.com.

Följ oss på instagram och fb: @johannesforsamling.

MATTEUS

Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3

www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus

Mässor: regelbundet varje söndag kl. 10 i Matteuskyrkan. OBS ingen kvällsmässa i maj.

MU-mässa: (MatteusUngdom): Onsdagar kl. 17.30 + kyrkfika. Öppet hus för ungdomar från kl. 15.

Öppen bönegrupp: Molnet träffas följande gånger torsdagarna 20.4 och 4.5 i Matteuskyrkan kl. 18–19.30. Mer info: Gun Holmström, tfn 040 7596 851.

BARN OCH FAMILJ

Musikleik tisdagar: Klapp & klang kl. 10

(från 1 år uppåt) och Gung & sjung kl. 11 och 11.30 (för 0–1-åringar) i Matteuskyrkan. Mera info: daniela.stromsholm@evl.fi, 050–5967769.

Tweentisdag för åk 3–6: Tisdagar kl. 14–17 i Matteuskyrkan. Mellanmål, pingis, tv-spel, pyssel m.m. Popkör kl. 15.30–16.15.

Pysselklubb: För åk 1–2 i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid torsdagar, varannan vecka. Mera info: catarina.barlund-palm@evl.fi, 050–380 3936.

Barnkör: För åk 1–2 i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid torsdagar, varannan vecka. Mera info daniela.stromsholm@evl.fi, 050–5967769

Popkör: för barn i årskurserna 3–6. Tisdagar kl. 15.30–16.15 i Matteuskyrkan.

Familjedag: lördag 29.4 kl. 10–13 i Matteuskyrkan. Vår- och första maj-pyssel,

musiklek, läshörna, spel och aktiviteter tillsammans med hjälpisar och vuxenledare. Välkommen!

Föda utan rädsla-kurs 28.5 kl. 14-18. Förlösningssförberedande kurs som riktar sig till både den födande och stödpersonen. Kursen ger förståelse för hur kroppen och känslorna samverkar under födandet samt praktiska verktyg att använda under förlösningen. Anmälningar och frågor: Daniela Ströms-holm, daniela.stromsholm@evl.fi / 09 2340 7324

MUSIK

Kyrkokören: övar tisdagar kl. 18.30 i Matteuskyrkan. Körledare: niels.burgmann@evl.fi, (09) 2340 7326.

Matteus VOICE: Projektkören VOICE sjunger pop och rocklåtar som passar med årets Gemensamt Ansvar-tema. Nya sångare är välkomna! Följande övn. sönd 23.4 kl. 15:30 och 7.5 kl. 15:30. Kon-sert 13.5!

GEMENSKAP

Stickklubben: Torsdag kl. 11-13 (jämna veckor i vår). Handarbete, inspiration och skratt. Mera info: Carita Riitakorpi, 050-380 3986.

Bokklubben Bokmalarna: Bokmalarna läser och samtalar utgående från Tomas Sjödens bok "Ljudet av tystnad": 24.4 och 15.5, kl. 14-15.30 i Matteussalen.

Kvinnor mitt i livet: 8.5 kl. 18-20:30 i Matteuskyrkan. Kom som du är och dela tankar om livet just nu. Kontakt: Stina Hjelt 050 300 5911.

Samling för män: kl. 18-20 i Matteussalen, 21.4.2023 Jani Edström: Trons flexi-bilitet 12.5.2023 Torsten Sandell: Aktuellt om Turkiet.

PETRUS

Petruskyrkan Skogsbäcksvägen 15
www.petrusforsamling.net

Kyrkhelgens högmässa 23.4 kl. 11: Hela församlingens gemensamma gudstjänst i Petruskyrkan i samband med Kyrkhelgen. Leif Nummela, Daniel Björk, Fiona Chow m.fl. Barnkyrka för barnen. Lunch efter gudstjänsten.

Valborgsgudstjänst 30.4 kl. 11: Välkommen på hela församlingens gemensamma gudstjänst i Petruskyrkan på Valborgsmässoafton! Det bjuds på munkar och mjöd efter gudstjänsten.

BARNFAMILJER

Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook för aktuell info!

BÖN OCH ANDAKT

Du kan alltid skicka in dina böneämnen: pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Förbön och Tack: Ti 25.4 kl. 19. Välkommen på tvåspråkig förbönsgudstjänst i Munksnäs kyrka. Bengt Lassus. Barnpassning ordnas. Förbönstelefonen öppen må kl. 14.30-16.30, ons kl. 18-20, 09-23407171. Du kan även sända böneämnen per e-post eller post till kontaktuppgifterna ovan.

Kyrkhelg Syd 21-23.4: Välkommen på Kyrkhelg syd till Petruskyrkan! Temat för helgen är "Uppståndelsekraft" och vi samlas kring vad det betyder att Jesus uppstått. Det är fascinerande att läsa om den förändring som de första kristna var med om när de mötte Jesus efter uppståndelsen. Medverkande: Anni Maria Laato, Santeri Marjokorpi, Matts Aspvik, Leif Nummela, Rebecka Björk, Fiona Chow, kören Kingdoms

Singers, Peter Dirichsen m.fl. Mer information hittar du på kyrkhelg.fi
Transform Equip-kväll: 25.4 kl. 18-20.30 i Petruskyrkan. En utrustande kväll med temat "Jag och min nästa". Fördjupa din tro, formas i din karaktär och mogna som Jesu efterföljare. Kvällen är öppen för alla.
Rotad i Ordet: 8.5 kl. 18 i Petruskyrkan. Kom med på en resa djupare i Bibeln och hitta en tro som håller. Talare: Tuomas Anttila.

GEMENSKAP

Dagscafé: 25.4 kl. 13. Välkommen på en eftermiddag med kaffe och gemenskap. Vi ses i Petruskyrkan, Skogsbäcksvägen 15. Mer info av diakonissan Tua Sandell, tel. 09 23401115 / 050 3442711

Petra-frukost: 13.5 kl. 10 i Petruskyrkan. Petra är en skön förmiddag för kvinnor i alla åldrar, en plats att dela gemenskap och livsberättelser. Gäst: Tua Sandell.

ÖVRIGT

Vårtalko på lägergården Björkebo 12-13.5: Kom med på talkodag på lägergården Björkebo i Nummela. Anmälan till Ronny Thylin, 0503803548.

Följ med Petrus församling: Instagram och facebook @petrusforsamling för andligt innehåll och för att hållas uppdaterad om vad som händer i församlingen!

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA

GUDSTJÄNSTER

Sö 23.4, högmässa:

- kl. 10 i Ekenäs kyrka
- kl. 10 i Tenala kyrka
- kl. 12 i Bromarvs kyrka

Uppvaktningar på veterandagen to 27.4:

- kl. 10, hjältegraven i Bromarv
- kl. 10.45, hjältegraven i Tenala
- kl. 11, hjältegraven i Snappertuna
- kl. 12.15, veteranstenen vid Ekenäs kyrka

Sö 30.4, högmässa:

- kl. 10 i Ekenäs kyrka

KONSERTER

Vårkonsert med Kalle Moraeus fr 21.4 kl. 19 i Ekenäs kyrka. Medv. Mauno Järvelä med musiker, Thomas Enroth med band och överraskningsgäster. Biljetter 35€ vid dörren i Fököp: 32,50 € Netticket/Motel Marine/Karelia.

"Liten Vårkonsert" sö 23.4 kl. 16 i Snappertuna kyrka med sånggruppen Guldkanten. Anders Storbacka, orgel och Ann-Sofi Storbacka, andakt. Fritt inträde.

Musik i Tenala kyrka i april, konsertserie.

On 26.4 kl. 18 "Ave Maria" – vokalmusik. Tenala kyrkokör, Gerd Molander, solo-sång.

Sång ur vår själ – Stor manskörkonsert fr 5.5 kl. 19 i Ekenäs kyrka. Fler än 200 manssångare från hela Svenskfinland medverkar, dir. Henrik Wikström. Biljetter: 25€/15€ (stud), barn under 12 år gratis. Fököp: netticket.fi

Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ

Fre 21.4:

- kl. 18.00 **Israelisk dans:** Församlingshemmet. Unnérus.

Sö 23.4:

- kl. 10.00 **Tvåspråkig scoutgudstjänst:** Ingå kyrka. Sjöblom, Gustafsson Burgmann.

INGÅ

Mjöd och munkar!

Lö 29.4 kl. 12 Mjöd- och munkförsäljning: till förmån för insamlingen Gemensamt Ansvar (så länge munkarna räcker till). Ingå kyrkas parkering. Nylund, Sköld-Qvarnström.

Må 24.4:

- kl. 13.00-15.00 **Pysseklubb:** Församlingshemmets nedre våning. Nylund, Sköld-Qvarnström.

Ti 25.4:

- kl. 10.00-15.00 **Öppet hus & mini-loppet öppet:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

Ons 26.4:

- kl. 13.15-16.30 **After school:** Församlingshemmets nedre våning. Öppna dörrar för barn i årskurs 1-6. Möjlighet att göra läxor (läxhjälp), äta mellanmål, pyssla, spela, gympa osv. Fri samvaro. Nylund.
- kl. 13.00 **Vår i luften!** Tom Sjöblom berättar om vårens bekanta fåglar i gårdsmiljö: Strandvägen 11. Lindell, Kakko.
- kl. 14.00 **Missionssyfoöreningen:** Prästgården. Björklöf, Lindell.

To 27.4:

- kl. 10.00-12.00 **Familjecafé:** Församlingshemmets nedre våning. Nylund.
- kl. 10.00-15.00 **Öppet hus & mini-loppet öppet:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.
- kl. 11.00 **Uppvaktning vid hjältegravarna på nationella veterandagen:** i Degerby.
- kl. 11.30 **Uppvaktning vid hjältegravarna på nationella veterandagen:** i Ingå.
- kl. 11.30-13.00 **Matservering:** Församlingshemmet. 4 €/person. Sköld-Qvarnström.
- kl. 18.00 **Bönegrupp (tvåspråkig):** Strandvägen 11. Kakko.

Lö 29.4:

- kl. 12.00 **Mjöd- och munkförsäljning till förmån för insamlingen Gemensamt Ansvar (så länge munkarna räcker till):** Ingå kyrkas parkering. Nylund, Sköld-Qvarnström.

Sö 30.4:

- kl. 14.00 **Kaffebordsgudstjänst:** Prästgården. Sjöblom, Gustafsson Burgmann.
- Ti 2.5**
- kl. 8.30 **Frukost:** Strandvägen 11. Vuxna 2 €, barn under 7 år gratis. I samarbete med Inkoon martat. Lindell.
- kl. 10.00-15.00 **Öppet hus & mini-loppet öppet:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.
- kl. 18.00 **Stick- och virkcafé:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.
- kl. 18.30 **Bibelgrupp:** Prästgården. Hellsten.

Ons 3.5:

- kl. 13.15-16.30 **After school:** Församlingshemmets nedre våning. Öppna dörrar för barn i årskurs 1-6. Möjlighet att göra läxor (läxhjälp), äta mellanmål, pyssla, spela, gympa osv. Fri samvaro. Nylund.

- kl. 15.00-18.00 **Eftermiddagsloppis, kaffeservering till förmån för insamlingen Gemensamt Ansvar:** Strandvägen 11. Kakko, Lindell.

- kl. 10.00-15.00 **Öppet hus & mini-loppet öppet:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.

To 4.5:

- kl. 10.00-12.00 **Familjecafé:** Församlingshemmets nedre våning. Nylund.
- kl. 10.00-15.00 **Öppet hus & mini-loppet öppet:** Strandvägen 11. Lindell, Kakko.
- kl. 11.30-13.00 **Matservering:** Församlingshemmet. 4 €/person. Sköld-Qvarnström.
- kl. 18.00 **Bönegrupp (tvåspråkig):** Strandvägen 11. Kakko.

Lö 6.5:

- kl. 9.00-16.00 **Vårstädtalko:** Stora Fagerö. Start från Ingå småbåtshamn vid ABC med taxibåt kl 9, tillbaka kl 16. Vi bjuder på mat och kaffe åt alla deltagare. Anmälningar senast 4.5: inga.kansli@evl.fi eller tel 09-221 9030 för serveringens skull. Tilläggsinformation: Peter Arnkil, tel 0400-473 043.

Lö 27.5:

- kl. 9.30-19.00 **Finska missionssällskapets missionsfest i Karis:** Karis församlingshem. Finska Missionssällskapets missionsfest hålls i år i samarbete med Karis-Pojo svenska församling. Mera information och anmälningar senast 4.5.2023 till Birgitta Lindell, tel 040 555 2090 eller birgitta.lindell@evl.fi.

Ons 7.6:

- kl. 9.00-17.15 **Församlingutfärd till Somero. Start från kyrkans parkering kl 9. Vi besöker Somero:** kyrkan och begravningsplatsen, Hovila gård samt stenladugården med minnen från förr, Someros kulturgalleria, Modebutiken Helmi med kläder å la 1950-tal och butiken Pellava-enkeli. Information och anmälan senast den 26.5 till Birgitta Lindell 040 555 2090 eller birgitta.lindell@evl.fi.

Mera information: www.ingaforsamling.fi

KARIS-POJO

Fre 21.4 kl. 10.30 Baby-knattekyrka: i Karis kyrka. Vi firar en liten stund med de allra minsta. Därefter går vi till Stora prästgården på lunch. Ingen avgift och ingen anmälan.

Söndag 23.4

–kl. 10 Högmässa: i Karis kyrka. Mässan streamas också via YouTube.

– kl. 12 Gudstjänst: i Pojo kyrka.

– kl. 18 Orgelkonsert: i Karis kyrka med Henri Hersta "Bachs vackraste orgelkoraler". Programblad 10 € till förmån för Gemensamt Ansvar-insamlingen. Fritt inträde.

Ons 26.4 kl. 8.30 Stillhetens bön: i Pojo församlingshem.

Söndag 30.4

–kl. 10 Högmässa: i Karis kyrka.

– kl. 12 Högmässa: i Pojo kyrka.

Fre 4.5 kl. 19 Stillhetens bön: i Stora Prästgården i Karis.

Närmare information om församlingens alla evenemang:
www.karis-pojoforsamling.fi

ESBO STIFT

LOJO

23.4 kl. 13.00 Högmässa: i Lojo S:t Lars kyrka. DoReMingå medverkar. Kyrktaxi, kyrkkaffe.

24.4 kl. 17.00–18.30 Kvällsfamiljeklubb: med soppa i Virkby kyrka.

2.5 kl. 13.30. Samling för daglediga: i Virkby kyrka. Kaffe, taxi.

DOMPROSTERIET

BORGÅ

Sö 23.4 kl. 12.15 Högmässa: Domkyrkan. Kyrkvårdar: Birgitta och Ingolf Lindén

Kl. 13.30 Kyrklunch: Lundagatan 5

Må 24.4 kl. 10 Motion och mission: Träff vid gångbron, östra sidan vid ån

Ti 25.4 kl. 12 Lunch med andakt: Lundag. 5

On 26.4 kl. 10 Stickcafé: Café Ankaret
kl. 17 Missions- och bibelkväll: Café Ankaret

To 27.4 kl. 9–11.30 Familjeträff: Domprostgården

Kl. 13.30 Uppvakning Hjaltegravarna: Näsebackens begravningsplats

Kl. 14 Kråkökretsen: Sjötorp

Sö 30.4 kl. 12.15 Högmässa: Domkyrkan

Ti 2.5 kl. 12 Lunch med andakt: Lundag. 5

On 3.5 kl. 13 Mariakretsen: musikrummet

To 4.5 kl. 9–11.30 Familjeträff: Domprostgården

Kl. 13.30 Missionskretsen: Café Ankaret

SIBBO

Mer info om vår verksamhet hittas på
www.sibbosvenskaforsamling.fi.

Lö 22.4 kl. 16 I backspegeln med Lars Wikström: Söderkulla kyrka. Ex-kantor Lars firar åtta decennier i musikens tecken tillsammans med bl.a. Kyrkokören, Kaffekören och nyare samt äldre kolegor vänner och församlingsmedlemmar.

Sö 23.4 kl. 10 Mässa: Söderkulla kyrka. Efter mässan serveras vegetarisk brunch i församlingssalen. Henrika Lemberg medverkar.

Sö 23.4 kl. 13 Högmässa med konfirmation: Sibbo kyrka. Sportlovgruppen. Hjälpmedelare medverkar.

Sö 23.4 kl. 13.30 Andakt på S:t Görans dag: Gamla kyrkan. I samarbete med scoutkåren Åfararna.

On 26.4 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.

On 26.4 kl. 12 Åttaeuroslunch för daglediga: Kyrkoby församlingshem.

To 27.4 kl. 14 Andakt på nationella veterandagn: Vid veteranstenen i Nickby.

Sö 30.4 kl. 12 Människa kom fram-mässa: Sibbo kyrka.

Ti 2.5 kl. 13.30 Norra Paipis missionskrets: Kontakt Ann-Britt Olenius-Stefansson. 050-523 3918.

On 3.5 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.
Anmälan till församlingens sommarläger: för barn och unga öppnar på församlingens hemsida den 17.4.

Anmälan till församlingens sommarutfärd: till Helsingfors den 6 juni tas emot under åttaeurosluncherna, på e-post sibboforsamling@evl.fi eller på tfn 09-239 1005 må, ti och to kl. 9–12. Busstransport norra Paipis-Kyrkoby församlingshem-Söderkulla-Helsingfors. Meddela var du stiger på och av samt telefonnummer och eventuella dietönskemål och allergier.

KOLUMNEN

HELENE LILJESTRÖM

Ronja eller Birk

HAR DU redan gått ut i våren och låtit ditt glada vårskrick väcka förvånade reaktioner bland fåglar och djur, som hastar omkring för att bygga bo i vårsolen? Är du en livlig "Ronja", som vill uttrycka din glädje och dina förväntningar ljudligt och starkt, så att lyckan över livets seger får komma ut? Jag återkommer många gånger till den älskade författaren Astrid Lindgrens fantastiska beskrivningar av vårkänslorna som fyller barnen i boken om Ronja Rövardotter. Medan Ronja gällt som en fågel brister ut i sitt jubelskrick och skuttar omkring i skogen där det nya livet spirar och sjuder i växter och djur, lägger sig hennes bästa vän Birk på ryggen på gräset bland blommor och blad. Han andas in vårens dofter och friskhet, och säger stilla och lyckligt: Jag kan så bra bara vara i våren!

»Att naturen vaknar till liv på våren blir jag inte van med. Det blir ett allt större under ju äldre jag blir.«

SJÄLV KÄNNER jag mig ibland som om jag hade både en Ronja och en Birk inom mig. Det finns stunder då det skulle vara befriande att bara jubla över att livet är tillbaka. Och det finns stunder när det räcker bra att bara få vara, och i lugn och ro ta in allt det underbara som sker i naturen omkring. De första små vårblommorna. Grönskan som nästan exploderar fram när alla knoppar på träd, buskar, blommor och gräs får ljus och värme och ett uppfriskande vårregn.

LIVETS UNDER upphör aldrig att beröra mig på ett obeskrivbart sätt. Att naturen vaknar till liv på våren blir jag inte van med. Det blir ett allt större under ju äldre jag blir. Och en allt starkare bild för hur vi människor också kan räkna med en ny vår, ett nytt liv efter den vinter som en gång ska avbryta våra liv här.

SOM MARTIN LUTHER lär ha sagt: "Löftet om uppståndelse är skrivet i vart och ett av vårens blad!" Om det är så, då når det löftet oss både som ett jubelskrick och ett stilla "varande i våren" när vi får se alla gröna blad i Guds sköna natur. Löftesblad. Framtidshopp.

Jubelskricket och det stilla, sköna varandet i livets vår är Guds gåva till oss. Guds kärleksgåva som kommer till oss genom korset och uppståndelsen. Påskens under är grunden för vårt hopp.

Helene Liljeström är tf kyrkoherde i Matteus församling.

Kolumnen ingår på de lokala sidorna till Helsingfors.

PETRUS

Frukostgemenskap

Frukost för kvinnor

Välkommen på "Petra-frukost"
13.5 kl. 10 i Petruskyrkan.

Petra är en skön förmiddag för kvinnor i alla åldrar – en plats att dela gemenskap och livsberättelser. Den 13 maj delar Petrus församlings diakonissa Tua Sandell tankar om sin tid i Främre Asien, där hon och hennes man bott i flera år innan de återvände till Finland.

De lokala sidorna i Borgå, Sibbo och Vanda utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Ulrika Hansson, ulrika.hansson@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6788. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Andlighet förankrad i vardagen

Andreas Lundgren är nyanställd församlingspastor i domkyrko-församlingen. Som präst vill han förmedla att det finns någon som går med oss, också när det känns tyst, torrt och motigt.

TEXT: **ULRIKA HANSSON**

BORGÅ Efter en tid av inhopp och vikariat i Helsingfors och Borgå har församlingspastor **Andreas Lundgren** nu fått en tillsvidareanställning i domkyrkoförsamlingen i Borgå.

– Jag märker i mig själv att det ger ett annat lugn och en annan arbetsro. Jag har idéer, visioner och drömmar, men när jag haft korta förordnanden har jag varit lite orolig över om jag måste slänga de här idéerna för att det inte finns tid för förverkligande.

Han hann också jobba en tid i finska församlingen i Borgå. Det var en nyttig erfarenhet att se hur en så stor församling jobbar, större än någon i Borgå stift.

– En stor församling har mer resurser och då kan anställda jobba med mer specifika saker. Det kan vi inte ta efter i små församlingar, där alla gör lite av allt. Samtidigt uppskattar jag mångsidigheten i att vara en allmän arbetare.

Han jobbade med utåtriktad verksamhet, både i finska församlingen och tidigare som studentpräst i Helsingfors kyrkliga samfällighet. Om det slogs upp tält under olika jippon var han där och till exempel delade ut påskgräsfrön.

– Det ledde mig att fortsätta tänka i de banorna och ha med det i planeringen: Hur ser det här ut för dem som inte är aktiva i kyrkan? Kan vi ännu bättre tjäna dem som är medlemmar men som idag inte kommer till vår verksamhet?

Andlighet som en del av vardagen

Andreas Lundgren utbildade sig först till journalist, med teologi som biämne, och han har jobbat både som redaktör på Kyrkpressen och som lärare på lågstadiet.

– Det här kunde jag jobba med för brödfödan, insåg jag, men på något sätt längtade jag efter något större, mer av något.

Hans val att bli präst var en odramatisk blandning av en inre och yttre kallelse. Under hans

Andreas Lundgren utbildade sig först till journalist, men längtade efter något mer. FOTO: FRIDA LÖNNROOS

formativa år blev den ekumeniska kommuniteten i Taizé viktig för honom.

– Det var en erfarenhet av en väldigt naturlig andlighet som en del av vardagen, en spiritualitet som inte på något sätt separeras från livet, den är förankrad i livet och livet i den.

Han har också tilltalats av retreat.

– Jag har utbildat mig till retreatledare och planerar att leda en retreat i Borgå nästa år.

Han kommer även att vara med på ett hörn i familjeverksamheten i församlingen, främst som bollplank.

– Det är något jag inte skulle haft så lätt för alla tider, men när jag varit pappa i två år och själv deltagit som pappa i verksamheten så känns det naturligt och roligt att delta i det arbetet.

Att bli pappa har gett nya prioriteringar.

– Det har lärt mig att sätta en annan människas behov före mina egna på ett annat sätt än tidigare.

– En sak som gjort att jag alltid tyckt om barn är att med dem är det tillåtet att leka och vara lekfull. Jag tycker det är viktigt att låta ens inre lekfullhet komma ut, att få mod att vara fjanterig.

Vad vill du som präst förmedla?

– Jag kom att tänka på psalm 934 där man sjunger: Vandra med oss för vägen är lång. Överlag vill jag förmedla: Gud går med dig. Också fast det ibland känns tyst och torrt och motigt så är Gud ändå med i allting.

Vad tar du med dig av dina erfarenheter i jobbet som präst?

– Att tron är en naturlig del av livet; om den är förankrad i livet och livet förankrat i den, då blir det bra. Vart vi än går, vad det än kommer för stenar på vägen så blir det bra. Först blir det bättre och sen blir det bra.

Andreas Lundgren

Familj: Fru och barn.

Bor: i Sibbo

Fritidsintressen: När det finns tid spelar han gärna gitarr, ser på film eller njuter av friluftsliv.

Hemlig talang: Han kan härma olika dialekter.

»Först blir det bättre och sen blir det bra.«

DOMPROSTERIET

BORGÅ

Sö 23.4 kl. 12.15 Högmässa: Domkyrkan. Kyrkvårdar:

Birgitta och Ingolf Lindén

Kl. 13.30 Kyrklunch: Lundagatan 5

Må 24.4 kl. 10 Motion och mission: Träff vid gångbron, östra sidan vid ån

Ti 25.4 kl. 12 Lunch med andakt: Lundag. 5

On 26.4 kl. 10 Stickcafé: Café Ankaret

kl. 17 Missions- och bibelkväll: Café Ankaret

To 27.4 kl. 9-11.30 Familjeträff: Domprostgården

Kl. 13.30 Uppvaktning Hjaltegravarna: Näsebackens begravningsplats

Kl. 14 Kråkökretsen: Sjötorp

Sö 30.4 kl. 12.15 Högmässa: Domkyrkan

Ti 2.5 kl. 12 Lunch med andakt: Lundag. 5

On 3.5 kl. 13 Mariakretsen: musikrummet

To 4.5 kl. 9-11.30 Familjeträff: Domprostgården

Kl. 13.30 Missionskretsen: Café Ankaret

SIBBO

Mer info om vår verksamhet hittas på

www.sibbosvenskaforssamling.fi.

Lö 22.4 kl. 16 I backspegeln med Lars Wikström: Söderkulla kyrka. Ex-kantor Lars firar åtta decennier i musikens tecken tillsammans med bl.a. Kyrkokören, Kaffekören och nyare samt äldre kollegor, vänner och församlingsmedlemmar.

Sö 23.4 kl. 10 Mässa: Söderkulla kyrka. Efter mässan serveras vegetarisk brunch i församlingssalen. Henrika Lemberg medverkar.

Sö 23.4 kl. 13 Högmässa med konfirmation: Sibbo kyrka. Sportlovgruppen. Hjälpmedlare medverkar.

Sö 23.4 kl. 13.30 Andakt på S:t Görans dag: Gamla kyrkan. I samarbete med scoutkåren Åfarna.

On 26.4 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.

On 26.4 kl. 12 Åttaeuroslunch för daglediga: Kyrkobys församlingshem.

To 27.4 kl. 14 Andakt på nationella veterandagn: Vid veteranstenen i Nickby.

Sö 30.4 kl. 12 Människa kom fram-mässa: Sibbo kyrka.

Ti 2.5 kl. 13.30 Norra Paipis missionskrets: Kontakt Ann-Britt Olenius-Steffansson. 050-523 3918.

On 3.5 kl. 10 Frukost: Söderkulla kyrka.

Anmälan till församlingens sommarläger: för barn och unga öppnar på församlingens hemsida den 17.4.

Anmälan till församlingens sommarutfärd: till Helsingfors den 6 juni tas emot under åttaeurosluncherna, på e-post sibboforsamling@evl.fi eller på tfn 09-239 1005 må, ti och to kl. 9-12. Busstransport norra Paipis-Kyrkobys församlingshem-Söderkulla-Helsingfors. Meddela var du stiger på och av samt telefonnummer och eventuella dietönskemål och allergier.

BORGÅ Orientering

Frivilliga behövs för Jukola

Tillsammans med finska församlingen ansvarar domkyrkoförsamlingen för skogskyrkan under Jukola och Venla-kaveln **17-18.6.**

Skogskyrkan har två delar, dels ett ställe dit man får komma för att stilla sig, be eller samtala, dels en mässa kl. 21 på lördag kväll. Till bägge behövs anställda och frivilliga från båda församlingarna.

Skogskyrkan är i anslutning till tävlingscentret i Ebbo. Det går bussar som kör skytteltrafik till och från tävlingscentret, man kan inte komma ända fram med egen bil.

Det behövs frivilliga till följande turer:

Lördag 17.6 kl. 13-15, 15-17, 19-21, 22-24

Söndag 18.6 kl. 8-10

Mässan kl. 21: Det behövs 7 nattvardsassistenter, 1 textläsare, 1 förebedjare, 2 vaktmästarassistenter och 4 kyrkvårdar. Dessa kan vara både anställda och frivilliga.

Om du vill assistera eller delta i mässan går det bra att ta jourpasset före eller efter.

Om du har möjlighet att ta något pass, skriv till Andreas Lundgren, andreas.lundgren@evl.fi.

Alla vi som deltar i arbetet med skogskyrkan på något sätt är Jukolas talkoarbetare. Vi får mat, t-shirt, lippis eller buff, och är försäkrade.

Var och en bör själv anmäla sig som talkoarbetare till Jukola. Du får anmälningsslänken av Andreas.

koby församlingshem-Söderkulla-Helsingfors. Meddela var du stiger på och av samt telefonnummer och eventuella dietönskemål och allergier.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

VANDA

FRE 21.4 kl.10-11 Musikleik: för ca 1-4 åringar med vuxen i Dickursby kyrka.

FRE 21.4 kl.14-15.30 Babyrytmik: för ca 3-11mån med vuxen i Dickursby kyrka.

LÖ 22.4 kl. 13.00-16.00 Träff för väntande föräldrar: i

Helsinggård, Konungsv.2. Tema: Kroppen och förlossningen.

SÖ 23.4 kl.10 Högmässa: med välsignelse av Mari Johnsson och hjälpmedlare i Helsing kyrka S:t Lars.

TI 25.4 kl.13.00-14.30 Seniorcafé: i Dickursby kyrka.

ONS 26.4 kl.12 ViÅnda-kören: övar i Helsinggård.

ONS 26.4 kl. 14.30-15.30 Allsång på Folkhälsanhuset: Vallmovägen 28. Vi sjunger tillsammans med Gunnar Weckström och Anders Ekberg.

ONS 26.4 kl. 18-19 Sångstund: i Dickursby kyrka.

ONS 26.4 kl.18 Ungdomskväll: i Dickursby kyrka.

TO 27.4 kl.13 Sottungsby-Håkansböle pensionärskretsen: i Håkansböle kyrka, Håkansbölev.48.

TO 27.4 kl.14-16 The Message Club: i Dickursby kyrka.

SIBBO Anmälan

Sommarutfärd till Helsingfors

Anmälan till församlingens sommarutfärd till Helsingfors den **6 juni** tas emot under åttaeurosluncherna, på e-post sibboforsamling@evl.fi eller på tfn 09-239 1005 må, ti och to kl. 9-12. Busstransport norra Paipis-Kyrkobys församlingshem-Söderkulla-Helsingfors. Meddela var du stiger på och av samt telefonnummer och eventuella dietönskemål och allergier.

VANDA Musik

Kör för alla

Torsdag **27.4 kl. 16.30-18** blir det Kör för alla i Bygård, Ainola-gränden 9! En ny sånggrupp för dig som är erfaren sångare eller nybörjare. Kontakt Anders Ekberg 0503107096 eller anders.ekberg@evl.fi.

Yrke för kvinnor

Hjärtligt välkomna på ett välgörenhets-evenemang för Kvinnobanken lördag **6 maj kl. 10–12!**

Vi träffas kl. 10 på Domprostgården för att höra mer om Kvinnobankens projekt, sedan gemensam uppvärmning varefter man får gå olika rutter runt Borgbacken enligt konditionsnivå, för att ge kvinnor ett yrke i utvecklingsländer. Efter promenaden bjuds det på kaffe och bulle. Ingen förhandsanmälan. Pris: 10 euro/vuxen, 20 euro/familj.

Chimesspel

Välkommen på kurs i chimesspel för vuxna med kantor Anne Hätönen. Den kostnadsfria kursen riktar sig till vuxna i alla åldrar. Övningar på **torsdagar 18.15–19.30**, platsen meddelas senare.

Övningar: 20.4, 27.4, 4.5 och 11.5. Anmäl dig till Anne Hätönen, anne.hatonen@evl.fi. Vi medverkar i högmässan på Kristi himmelfärdsdag.

Bibelstudiegrupp på engelska.

TO 27.4 kl. 16.30–18 Kör för alla: Bygård, Ainolagrändan 9.

FRE 28.4 kl. 10–11 Musikleik: för ca 1–4 åringar med vuxen i Dickursby kyrka.

FRE 28.4 kl. 14–15.30 Babyrytmik: för ca 3–11 mån med vuxen i Dickursby kyrka.

SÖ 30.4 kl. 10 Högmässa: i Helsing kyrka S:t Lars. Sini Aschan och Anders Ekberg.

SÖ 30.4 kl. 12 Mässa: i Dickursby kyrka. Sini Aschan och Anders Ekberg.

MÅ 1.5 kl. 11–14 Vårfest: Vi firar första

maj tillsammans i Prostgårdsparken. Medtag egen picknickfilt. Vi säljer hotdogs, mjöd och munkar till förmån för Gemensamt Ansvar-insamlingen 2023. Cirkusworkshop, ansiktsmålning, tävlingar, lekar för barn med församlingens hjälpledare!

ONS 3.5 kl. 12 ViAnda-kören: övar i Helsinggård.

ONS 3.5 kl. 18–19 Sångstund: i Dickursby kyrka.

ONS 3.5 kl. 18 Ungdomskväll: i Dickursby kyrka.

BORGÅ Söndag

Kyrklunch

Välkommen på kyrklunch **söndag 23.4 kl. 13.30**. Det serveras lunch i församlingshemmet på Lundagatan 5 efter högmässan.

På menyn står grisfilé med brandysås och röstipotatis. Som efterrätt bjuds det på ostkaka med kaffe och te. Lunchen är öppen för alla.

Pris för lunchen är 15 € för vuxna, för barn 7–12 år 7 €, barn under 7 gratis.

KOLUMNEN

HELENE LILJESTRÖM

Ronja eller Birk

HARDU redan gått ut i våren och låtit ditt glada våriskrik väcka förvånade reaktioner bland fåglar och djur, som hastar omkring för att bygga bo i vårsolen? Är du en livlig "Ronja", som vill uttrycka din glädje och dina förväntningar ljudligt och starkt, så att lyckan över livets seger får komma ut? Jag återkommer många gånger till den älskade författaren Astrid Lindgrens fantastiska beskrivningar av vårkänslorna som fyller barnen i boken om Ronja Rövardotter. Medan Ronja gällt som en fågel brister ut i sitt jubelskrik och skuttar omkring i skogen där det nya livet spirar och sjuder i växter och djur, lägger sig hennes bästa vän Birk på rygg på gräset bland blommor och blad. Han andas in vårens dofter och friskhet, och säger stilla och lyckligt: Jag kan så bra bara vara i våren!

»Att naturen vaknar till liv på våren blir jag inte van med. Det blir ett allt större under ju äldre jag blir.«

SJÄLV KÄNNER jag mig ibland som om jag hade både en Ronja och en Birk inom mig. Det finns stunder då det skulle vara befriande att bara jubla över att livet är tillbaka. Och det finns stunder när det räcker bra att bara få vara, och i lugn och ro ta in allt det underbara som sker i naturen omkring. De första små vårblommorna. Grönskan som nästan exploderar fram när alla knoppar på träd, buskar, blommor och gräs får ljus och värme och ett uppfriskande vårregn.

LIVETS UNDER upphör aldrig att beröra mig på ett obeskrivbart sätt. Att naturen vaknar till liv på våren blir jag inte van med. Det blir ett allt större under ju äldre jag blir. Och en allt starkare bild för hur vi människor också kan räkna med en ny vår, ett nytt liv efter den vintern som en gång ska avbryta våra liv här.

SOM MARTIN LUTHER lär ha sagt: "Löftet om uppståndelse är skrivet i vart och ett av vårens blad!" Om det är så, då når det löftet oss både som ett jubelskrik och ett stilla "varande i våren" när vi får se alla gröna blad i Guds sköna natur. Löftesblad. Framtidshopp.

Jubelskriket och det stilla, sköna varandet i livets vår är Guds gåva till oss. Guds kärleksgåva som kommer till oss genom korset och uppståndelsen. Påskens under är grunden för vårt hopp.

Helene Liljeström är tf kyrkoherde i Matteus församling.

Kolumnen ingår på de lokala sidorna till Helsingfors.

En modig jonglör

– Jag har alltid gillat att uttrycka mig konstnärligt, säger Daniela Lindberg. Hon arbetstränar i församlingen i Vanda. Näst på schemat står att ordna cirkusskola!

TEXT: **ULRIKA HANSSON**

VANDA Daniela Lindberg har titeln evenemangsassistent. Hon jobbar i Vanda svenska församling via arbetsverksamhet med stöd. På första maj är hon med och ordnar en cirkusskola under församlingens vårfest för barnfamiljer.

– Jag har lärt mig att jonglera med tre bollar och med dukar. Och så kan jag balansera en tallrik på fingret.

Hon tar fram några färgglada scarfar under videointervjun och jonglerar vant i sitt kök. Hon har fått lära sig olika tricks av artisten Petteri Hakanen som samarbetar med den kyrkliga samfälligheten i Vanda.

– Vanda kyrkliga samfällighet försöker bygga upp olika arbetsuppgifter för olika människor, i samarbete med välfärdsområdet och handikapp-tjänsten, säger **Heidi Salminen** som är diakon i Vanda svenska församling.

Att Daniela Lindberg har ett funktionshinder är inget som håller henne tillbaka.

– Daniela är jättemodig och aktiv och vågar fråga om jobb. Det är väldigt inspirerande att följa med henne, tillägger Salminen.

Vågade börja sjunga

Daniela Lindberg tycker om att måla tavlor och älskar musik i olika former.

– Jag har alltid gillat att uttrycka mig konstnärligt, säger hon.

Numera deltar hon i karaokedisko en gång i månaden.

– Första gången vågade jag inte gå upp och sjunga ensam.

Men karaokeledaren Jari Jääskeläinen gjorde skillnad.

»Min gitarrlärare säger att jag lär mig snabbt men på mitt eget sätt.«

– Han har lärt mig att våga gå upp på scenen och sjunga framför folk. Han sa till mig att inte vara rädd utan bara sjunga, och då började det gå bra för mig att sjunga karaoke. Nu går jag dit varje månad.

Jyrki Härkönen ger gitarrlektioner.

FOTO: PRIVAT

Daniela Lindberg har övat jonglering inför vårfestens cirkusskola. FOTO: HEIDI SALMINEN

Hon skriver även egen musik, schlagermusik är hennes favoritgenre, och tar gitarrlektioner.

– Min gitarrlärare Jyrki Härkönen säger att jag lär mig snabbt, men på mitt eget sätt.

Hon studerade på fastighetslinjen vid Optima i Nykarleby och minns studietiden med stor värme.

– Det kändes mycket bra när jag kom till Nykarleby. Där fick jag massor av vänner. En del av dem kommer ibland och hälsar på mig, det känns roligt.

Är du nervös när du ska pröva på något nytt?

– Det beror på vad det är!

– Det känns speciellt bra när någon är med och hjälper. Jag är inte så van vid att prata svenska till exempel. Jag pratar finska med alla mina kompisar, men svenska med pappa.

– Det kommer att gå jättebra med cirkusskolan! Och jag är med och hjälper när det behövs, säger Heidi Salminen.

Vårfest & Daniela Lindberg

Den 1 maj kl. 11–14 ordnar Vanda svenska församling en vårfest för barnfamiljer i parken vid Helsing kyrka (i Bagarstugan vid dåligt väder).

På programmet står cirkusskola, där olika tricks lärs ut av Daniela Lindberg, lekar, an-siktsmålning och picknickkorgar.

Daniela Lindberg bor i Vanda.

På fritiden: spelar hon gitarr, skriver musik och målar tavlor.

Lokalsidorna för församlingarna i Helsingfors utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Sofia Torvalds, sofia.torvalds@kyrkpressen.fi. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Ronja eller Birk

KOLUMN
Helene Liljeström
är tf kyrkoherde
i Matteus
församling.

HAR DU redan gått ut i våren och låtit ditt glada vårskrick väcka förvånade reaktioner bland fåglar och djur, som hastar omkring för att bygga bo i vårsolen? Är du en livlig "Ronja", som vill uttrycka din glädje och dina förväntningar ljudligt och starkt, så att lyckan över livets seger får komma ut? Jag återkommer många gånger till den älskade författaren Astrid Lindgrens fantastiska beskrivningar av vårkänslorna som fyller barnen i boken om Ronja Rövardotter. Medan Ronja gällt som en fågel brister ut i sitt jubelskrick och skuttar omkring i skogen där det nya livet spirar och sjuder i växter och djur, lägger sig hennes bästa vän Birk på rygg på gräset bland blommor och blad. Han andas in vårens dofter och friskhet, och säger stilla och lyckligt: Jag kan så bra bara vara i våren!

SJÄLV KÄNNER jag mig ibland som om jag hade både en Ronja och en Birk inom mig. Det finns stunder då det skulle vara befriande att bara jubla över att livet är tillbaka. Och det finns stunder när det räcker bra att bara få vara, och i lugn och ro ta in allt det underbara som sker i naturen omkring. De första små vårblommorna. Grönskan som nästan exploderar fram när alla knoppar på träd, buskar, blommor och gräs får ljus och värme och ett uppfriskande vårregn.

»Att naturen vaknar till liv på våren blir jag inte van med. Det blir ett allt större under ju äldre jag blir.«

LIVETS UNDER upphör aldrig att beröra mig på ett obeskrivbart sätt. Att naturen vaknar till liv på våren blir jag inte van med. Det blir ett allt större under ju äldre jag blir. Och en allt starkare bild för hur vi människor också kan räkna med en ny vår, ett nytt liv efter den vinter som en gång ska avbryta våra liv här.

SOM MARTIN LUTHER lär ha sagt: "Löftet om uppståndelse är skrivet i vart och ett av vårens blad!" Om det är så, då når det löftet oss både som ett jubelskrick och ett stilla "varande i våren" när vi får se alla gröna blad i Guds sköna natur. Löftesblad. Framtidshopp.

Jubelskricket och det stilla, sköna varandet i livets vår är Guds gåva till oss. Guds kärleksgåva som kommer till oss genom korset och uppståndelsen. Påskens under är grunden för vårt hopp.

Hallå där Marianne Tast!

Hon ser missionsarbetet som en naturlig del av församlingen, såväl hemma som utomlands.

– **JAG HAR** varit volontär i Botswana, Etiopien och Namibia via Finska Missionssällskapet. Men att ordna julbasar i kyrkan och ställa till sopplunch för missionen är minst lika viktigt. Alla förmågor behövs i missionsarbetet och det är roligt att de flesta gärna hjälper till om man bara vågar fråga.

Hon uppskattar att missionsarbetet verkligen genomsyrar verksamheten i hennes hemförsamling Matteus.

– **UNGDOMARNA BAKAR** pepparkakshus, stickklubben skänker sina handarbeten, frivilliga bakar pajer, vi ber – ja, vi till och med motionerar till förmån för missionen, säger Tast och hänvisar till utfärderna under rubriken Motion och mission.

Välkommen med du också! Mera info om missionsarbetet i Matteus församling söndag 4.6 vid kyrkkaffet efter mässan som börjar kl. 10 i Matteuskyrkan. Om vädret tillåter dricker vi kaffet utomhus i form av "kyrkpicknick".

TEXT OCH FOTO: NINA ÖSTERHOLM

Matteus församling

Andligt liv

Mässor: regelbundet varje söndag kl. 10 i Matteuskyrkan. OBS ingen kvällsmässa i maj.

MU-mässa: (MatteusUngdom): Onsdagar kl. 17:30 + kyrkfika. Öppet hus för ungdomar från kl. 15.

Öppen bönegrupp: Molnet träffas följande gånger torsdagarna 20.4 och 4.5 i Matteuskyrkan kl. 18–19:30. Mer info: Gun Holmström, tfn 040 7596 851.

Barn och familj

Musiklek tisdagar: Klapp & klang kl. 10 (från 1 år uppåt) och Gung & sjung kl. 11 och 11:30 (för 0–1-åringar) i Matteuskyrkan. Mera info: daniela.stromsholm@evl.fi, 050 596 7769.

Tweentisdag för åk 3–6: Tisdagar kl. 14–17 i Matteuskyrkan. Mellanmål, pingis, tv-spel, pyssel m.m. Popkör kl. 15:30–16:15.

Pysselklubb: För åk 1–2 i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid torsdagar, varannan vecka. Mera info: catarina.barlund-palm@evl.fi, 050 380 3936.

Barnkör: För åk 1–2 i skolorna på Matteus församlings område, på eftistid torsdagar, varannan vecka. Mera info daniela.stromsholm@evl.fi, 050-5967769

Popkör: för barn i årskurserna 3–6. Tisdagar kl. 15:30–16:15 i Matteuskyrkan.

Familjedag: lördag 29.4 kl. 10–13 i Matteuskyrkan. Vår- och första maj-pyssel, musiklek, läshörna, spel och aktiviteter tillsammans med hjälpisar och vuxenledare. Välkommen!

Föda utan rädsla-kurs 28.5 kl. 14–18. Förlösningssförberedande kurs som riktar sig till både den födande och stödpersonen. Kursen ger förståelse för hur kroppen och känslorna samverkar under födandet samt praktiska verktyg att använda under förlösningen.

Anmälningar och frågor: Daniela Ströms-holm, daniela.stromsholm@evl.fi, 09 2340 7324

Musik

Kyrkokören: övar tisdagar kl. 18.30 i Matteuskyrkan. Körledare: niels.burg-mann@evl.fi, (09) 2340 7326.

Matteus VOICE: Projektkören VOICE sjunger pop och rocklåtar som passar med årets Gemensamt Ansvar-tema. Nya sångare är välkomna! Följande övning sön 23.4 kl. 15.30 och 7.5 kl. 15.30. Konsert 13.5!

Gemenskap

Stickklubben: Torsdag kl. 11–13 (jämför veckor i vår). Handarbete, inspiration och skratt. Mera info: Carita Riitakorpi, 050 380 3986.

Bokklubben Bokmalarna: Bokmalarna läser och samtalar utgående från Tomas Sjödens bok "Ljudet av tystnad": 24.4 och 15.5, kl. 14–15.30 i Matteussalen.

Kvinnor mitt i livet: 8.5 kl. 18–20:30 i Matteuskyrkan. Kom som du är och dela tankar om livet just nu. Kontakt: Stina Hjelt 050 300 5911.

Samling för män: kl. 18–20 i Matteus-salen, 21.4 Jani Edström: Trons flexibilitet 12.5 Torsten Sandell: Aktuellt om Turkiet.

MATTEUS FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus

Kansliet: För tillfället är det fysiska kansliet stängt. Telefotid ti och to 10–14, 09 2340 7300, matteus.fors@evl.fi.

Lokaler: Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3 (Matteussalen vän. 1).

Johannes församling

Gudstjänster

Söndag 23.4, högmässor: kl 10 i S:t Jacobs kyrka, kl 12 i Johanneskyrkan.

Tisdag 25.4, middagsbön och diakonijour: kl 12 i Johanneskyrkan.

Missa inte! Tisdag 25.4, Tomasmässan: kl 18 i Johanneskyrkan. Predikant: Kalle Sällström.

Onsdag 26.4, veckomässa: kl 18 i Johanneskyrkan.

Söndag 30.4: högmässor: kl 10 i S:t Jacobs kyrka, kl 12 i Johanneskyrkan.

Tisdag 2.5, middagsbön och diakonijour: kl 12 i Johanneskyrkan.

Onsdag 3.5, veckomässa: kl 18 i Johanneskyrkan.

Gemenskap

Johanneskaffe: måndag 24.4 kl 14 i S:t Jacobs kyrka.

Öppna medlemskvällar: en hurdan församling vill du ha? Faciliterad diskussion och servering. 24.4 kl 18 i Högborgssalen, 26.4 kl 18 i Folkhälsans huvudbyggnad Blåsippa, Topeliusgatan 20, 2.5 kl 18 i S:t Jacobs kyrka, samt 10.5 kl 18 i Practicum.

Diakoniträff: torsdag 27.4 kl 12–13.30 i S:t Jacobs kyrka.

Missa inte! Träffpunkt och Gemensamt ansvar-jippo: 2.5 kl 13 i Högborgssalen. Gäst: Kaj-Mikael Wredlund från Kyrkans utlandshjälp. Lunchservering i första maj-anda. Lotteri, försäljning. Anmäl dig senast 25.4 till diakoniarbetare Helge

Boka in en dag med ditt fadderbarn!

Söndagen den 4 juni är den nationella fadderdagen. Fadderskap är ett livslångt vänskapsförhållande och ett hedersuppdrag. Det vill vi lyfta fram genom att inspirera alla faddrar och fadderbarn att fira fadderdagen tillsammans.

Fadderdagen kan också vara din och ditt fadderbarns gemensamma dag – när som helst under året! Ni kan baka sandkakor, filma en video, läsa, gå på café eller festival tillsammans. Faddrar är alltid viktiga!

Erbjudande: Den 4.6 kommer faddrar i sällskap med sina fadderbarn in på Superpark på en gemensam biljett – två till priset av en. Erbjudande gäller i alla Superpark-anläggningar i hela Finland. Scouterna, Mannerheims barnskydds-förbund och Superpark är fadderdagens officiella samarbetspartners 2023.

Läs mera om fadderdagen på helsingforsforsamlingar.fi.

Meyn-Hellberg, 050 576 9679 eller helge.meyn-hellberg@evl.fi.

Stilhetens yoga®: torsdagar till och med 11.5 kl 18–19.30 i Johanneskyrkan.

Anmälan till rekreativdag för kropp, själ och ande: På Nilsas kursgård i Sibbo, fredag 12.5 kl 9–17.30. Anmälan och mera information: Gunvor Frände, 050 316 3160, gunvor.frande@evl.fi.

För familjer och barn

Familjecafé: måndagar och fredagar kl 9.30–12.30 i Hörnan, torsdagar 9.30–12.30 i S:t Jacobs kyrka.

Musiklek: måndagar och fredagar kl 10 i Hörnan, tisdagar kl 10 i Arabiastrandens invånarhus, utrymmet Käätöpaikka, torsdagar kl 10 i S:t Jacobs kyrka.

Babyrytmik: måndagar kl 11 i Hörnan. Mera info om familjecaféet, babyrytmiken och musikleken: Stella Wahlström, 050 578 1444.

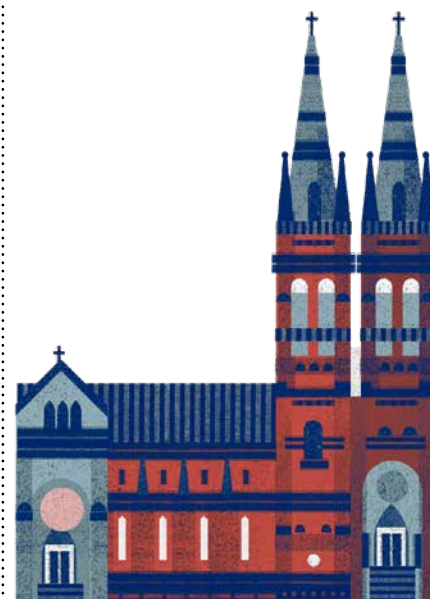
Missa inte! Family fun: 26.4 kl 16–19 i S:t Jacobs kyrka.

Fritids: måndag–torsdag kl. 13–16.30 för åk 3–6 i S:t Jacobs kyrka. Mera info: Axel Åberg, 050 408 4637.

Musik

Lunchmusik: tisdagar kl. 12 i Gamla kyrkan.

Obs! GA-konserten 25.4 är INSTÄLLD.

JOHANNES Musik**Konsert för svenskby i Ukraina**

Sånger från Gammalsvenskby med Sofia Joons.

Torsdag 27.4 kl 17 i Högbergssalen. Afternoon tea. Anmäl dig senast 24.4 till annamaria.bockerman@evl.fi eller till församlingens kansli 09 2340 7700. Pris 25 euro, som går till församlingens insamling för Gammalsvenskby i Ukraina.

MATTEUS Andlig fördjupning**Matteus.SALT**

4.5.2023 kl. 18 i Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3. Matteus.SALT är ett forum för dig som längtar efter mera och djupare insikt i den kristna tron. Vi vill erbjuda en lättillgänglig och fri samling med utrymme för praktiska övningar, frågor och diskussion. Med hjälp av entusiastiska föreläsare som inspirerar och engagerar får vi fördjupa oss i intressanta bibelfrågor. Ta med dig egen bibel och anteckningsmaterial.

PETRUS Frukostgemenskap**Frukost för kvinnor**

Välkommen på "Petra-frukost" den **13.5 kl. 10** i Petruskyrkan.

Petra är en skön förmiddag för kvinnor i alla åldrar – en plats att dela gemenskap och livsberättelser. Den 13.5 delar Petrus församlings diakonissa Tua Sandell tankar om sin tid i Främre Asien, där hon och hennes man bott i flera år innan de återvände till Finland.

Barnpassning ordnas. Förbönstelefonen öppen må kl. 14.30–16.30, ons kl. 18–20, 09–23407171. Du kan även sända böneämnen per e-post eller post till kontaktuppgifterna ovan.

Missa inte! Kyrkhelg Syd 21–23.4: Välkommen på Kyrkhelg syd till Petruskyrkan! Temat för helgen är "Uppståndelsekraft" och vi samlas kring vad det betyder att Jesus uppstått. Det är fascinerande att läsa om den förändring som de första kristna var med om när de mötte Jesus efter uppståndelsen. Medverkande: Anni Maria Laato, Santeri Marjokorpi, Matts Aspvik, Leif Nummela, Rebecka Björk, Fiona Chow, kören Kingdoms Singers, Peter Didrichsen m.fl. Mer information hittar du på kyrkhelg.fi

Transform Equip-kväll: 25.4 kl. 18–20.30 i Petruskyrkan. En utrustande kväll med temat "Jag och min nästa". Fördjupa din tro, formas i din karaktär och mogna som Jesu efterföljare. Kvällen är öppen för alla. **Rotad i Ordet:** 8.5 kl. 18 i Petruskyrkan. Kom med på en resa djupare i Bibeln och hitta en tro som håller. Talare: Tuomas Anttila.

Gemenskap

Dagscafé: 25.4 kl. 13. Välkommen på en eftermiddag med kaffe och gemenskap. Vi ses i Petruskyrkan, Skogsbäcksvägen 15. Mer info av diakonissan Tua Sandell, tel. 09 2340 1115, 050 344 2711 **Petra-frukost:** 13.5 kl. 10 i Petruskyrkan. Petra är en skön förmiddag för kvinnor i alla åldrar, en plats att dela gemenskap och livsberättelser. Gäst: Tua Sandell.

Övrigt

Vårtalko på lägergården Björkebo 12–13.5: Kom med på talkodag på lägergården Björkebo i Nummela. Anmälan till Ronny Thylin, 050 380 3548. **Följ med Petrus församling:** Instagram och facebook @petrusforsamling för andligt innehåll och för att hållas uppdaterad om vad som händer i församlingen!

PETRUS FÖRSAMLING

www.petrusforsamling.net

Kansliet: Må–ti, to–fre kl. 10–13, ons kl. 13–16, tel. 09 2340 7100. Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Lokaler: Hagasalen och Södra Haga kyrka, Vesperv. 12, Malms kyrka, Kommunalv. 1, Munkshöjdens kyrka, Raumov. 3, Munksnäs kyrka, Tegelst. 6, Petruskyrkan, Skogsbäcksv. 15, Åggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12.

Missa inte! Sånger från Gammalsvenskby med Sofia Joons: Torsdag 27.4 kl 17 i Högbergssalen. Afternoon tea. Anmäl dig senast 24.4 till annamaria.bockerman@evl.fi eller till församlingens kansli 09 2340 7700. Pris 25 euro, som går till församlingens insamling för Gammalsvenskby i Ukraina.

Vårsånger med Passionärerna: Torsdag 4.5 kl 15–16 i Folkhälsans Seniorhus i Brunakärr. Kom med och sjung in våren i Ljugården!

Ungdomar

Ungdomarnas programkväll: Spelkväll 4.5 kl 18–20 i Hörnan.

Följ oss på instagram: @johannesungdom.

Ungdomsverksamhetens hemsida: johannesungdom.wordpress.com.

Mera info om församlingens verksamhet finns på vår hemsida:

helsingforsforsamlingar.fi/johannes.

Följ oss på instagram och fb: @johannesforsamling.

JOHANNES FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
Kansliet: må, ti, to, fre 10–15. Högbergsgatan 10, tel. 09 2340 7700.

Utrymmen: Johanneskyrkan, Högbergsgatan 12, Högbergssalen, Högbergsgatan 10 (vån. 2), Hörnan, Högbergsgatan 10 (gatuplan), Folkhälsan och Majblomman, Mannerheimvägen 97, Gamla kyrkan, Lönnrotsgatan 6, S:t Jacobs kyrka, Kvarnbergsbrinken 1, Seniorhuset, Norrsvägen 1, Arabiastrandens invånarhus, Indragatan 1, utrymmet "Käntöpaikka"

Petrus församling**Gudstjänster**

Varmt välkommen på gudstjänst!

Kyrkhelgens högmässa 23.4 kl. 11: Hela församlingens gemensamma gudstjänst i Petruskyrkan i samband med Kyrkhelgen. Leif Nummela, Daniel Björk, Fiona Chow m.fl. Barnkyrka för barnen. Lunch efter gudstjänsten.

Missa inte! Valborgsgudstjänst 30.4 kl.11: Välkommen på hela församlingens gemensamma gudstjänst i Petruskyrkan

på Valborgsmässoafton! Det bjuds på munkar och mjöd efter gudstjänsten.

Barnfamiljer

Följ Petrus Kidz-gruppen på facebook för aktuell info!

Bön och andakt

Du kan alltid skicka in dina böneämnen: pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Förbön och Tack: Ti 25.4 kl. 19. Välkommen på tvåspråkig förbönsgudstjänst i Munksnäs kyrka. Bengt Lassus.

Vad önskar du av Johannes församling?

Öppna medlemskvällar med faciliterad diskussion och servering:

24.4 kl. 18 Högbergssalen, Högbergsgatan 10, 2 vån.

26.4 kl. 18 Folkhälsans huvudbyggnad – Blåsippan, Topeliusgatan 20

2.5 kl. 18 S:t Jacobs kyrka, Kvarnbergsbrinken 1

10.5 kl. 18 Prakticum, Jan-Magnus Janssons plats 5

En webbenkät på samma tema hittas

på församlingens hemsida

www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes.

Du kan svara anonymt.

Kyrkoherde Johan Westerlund, Martina Harms-Aalto och Henrik Stenbäck från församlingsrådet ser fram emot att träffa och lyssna till medlemmarnas behov under fyra kvällar under våren.

En hurdan församling drömmer du om?

Johannes församling åker på turné under våren för att få veta en hurdan församling medlemmarna vill ha.

TEXT OCH FOTO: NINA ÖSTERHOLM

HELSINGFORS – Det är ingen hemlighet att Johannes församling står inför stora ekonomiska beslut, kostymen är helt enkelt för stor just nu och i något skede måste den klippas till på nytt. Men innan församlingsrådet kan fatta beslut på den nivån så vill vi höra medlemmarna, säger **Martina Harms-Aalto**, vice ordförande i församlingsrådet.

Medlemshörandet sker i form av fyra öppna kvällar dit alla är välkomna med sina tankar, idéer, önskemål och drömmar om vad Johannes församling kunde vara: Hurdan verksamhet är du intresserad av? Vad behöver du och vad vill du ha för din kyrkoskatt? Vad längtar du efter?

– Mycket nytt och spännande kan också öppna sig ifall vi som jobbar i kyrkan lyckas hitta fram till medlemmarna på ett nytt sätt, säger kyrkoherde **Johan Westerlund** som tillsammans med delar av personalen och församlingsrådet också kommer närvara vid kvällarna.

»Kvällarna ordnas med väldigt låg tröskel, så det ska vara lätt för vem som helst att delta.«

Vem är medlemshörandet riktat till?

– Kvällarna ordnas med väldigt låg tröskel, så det ska vara lätt för vem som helst att delta. Det är inget konstigt alls. Det underliga skulle vara ifall vi inte ordnade sådana här kvällar för medlemmarna, säger **Henrik Stenbäck**, medlem i församlingsrådet.

Upplägget vid kvällarna är en form av faciliterad diskussion med alla möjligheter att både ta ställning till den nuvarande verksamhet och komma med nya idéer.

Mer än väggar och tak

Medlemshörandet är en del av en större strategiprocess som församlingsrådet i Johannes församling påbörjat under våren.

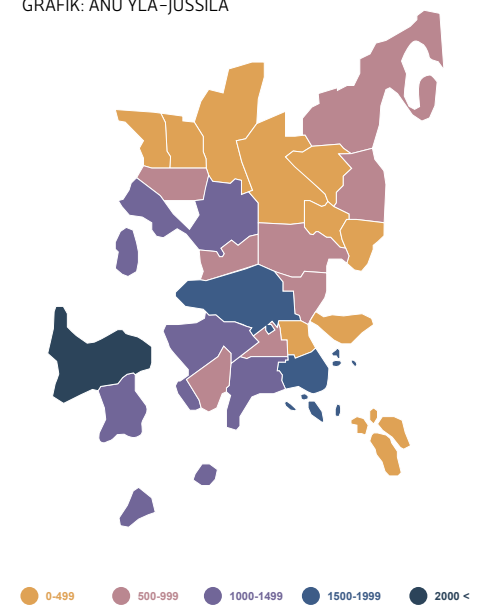
– Det är ett stort ansvar att fatta beslut. Innan vi kan gå vidare så måste rådet veta vad församlingen vill, säger Harms-Aalto.

Strategiarbetet fortsätter i höst och ligger sedan som grund för de beslut som behöver fattas gällande bland annat församlingens ekonomi. Också tidigare undersökningar och enkäter, som bl.a. *Var är du?* som församlingen gjorde i samarbete med yrkeshögskolan Novia 2019, kommer att utnyttjas i strategiarbetet.

Harms-Aalto sticker inte under stol med att de chockhöjda fastighetshyror-

Antalet svenskspråkiga invånare på Johannes församlings område.

GRAFIK: ANU YLÄ-JUSSILA

na är en av orsakerna till att församlingen nu befinner sig i ett pressat läge.

– Men vi vill inte bara tala om väggar och tak i den här processen utan föra en öppen diskussion om en hurdan församling medlemmarna verkligen behöver och vill ha. Om kyrkan och församlingen är viktig för dig så är det här kvällarna rätta platsen att visa det, säger Martina Harms-Aalto.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Korsholm utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Ulrika Hansson, ulrika.hansson@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6788. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Ett dopträd som gåva

Kvevlax församling behövde ett dopträd och Carl-Göran Österbacka blev rätt man för uppdraget. – Jag har vuxit upp i ett snickeri, kan man säga. Det över två meter höga dopträdet har nu hittat sin plats i kyrkan.

TEXT: ULRIKA HANSSON

KVEVLAX Carl-Göran Österbacka är pensionerad ingenjör och skicklig träsvärskonstnär. I höstas fick han av kyrkoherde Fredrik Kass frågan om han kunde tänka sig att göra ett dopträd för församlingen, det vill säga ett träd som står i kyrkan och där en dopängel eller ett doplov hängs upp för varje barn som döps i församlingen.

– Jag tänkte att det borde vara något svarvat, för det är det jag kan bäst. Och min verkstad är utrustad med verktyg för svarvning, berättar han.

Det finns en massa olika modeller av dopträd, men han ville inte efterapa något redan befintligt.

– Efter ett tag, kanske det var det undermedvetna som jobbade, kom jag på en design.

Han gjorde en prototyp som några från församlingen gillade, och då var det bara att fortsätta jobbet. Det rätta träslaget kunde en lokal trävaruförsäljare erbjuda.

– Jag har använt asp. Det är bra att svarva i, och det håller sig ljust rätt länge, betydligt längre än andra träslag.

Trädet består av en rund fot med en diameter på 50 cm och en grov stam på 7 cm i diameter.

– Höjden är drygt två meter. Trädet har horisontella grenar, som i sin tur har vertikala stavar av olika längd och grovlek.

Grenarna och stavar är ordnade i fem våningar kring stammen.

– För varje våning finns 12 stavar. Jag associerar det till de tolv lärjungarna.

– Och att stavar har olika grovlek och längd kan symbolisera olika människor. Men man får förstås lägga in vilken betydelse man vill i det.

Morfar var snickare

Carl-Göran Österbacka jobbade med dopträdet från oktober till mars i år, några timmar om dagen. Men han valde att ge trädet i gåva till församlingen.

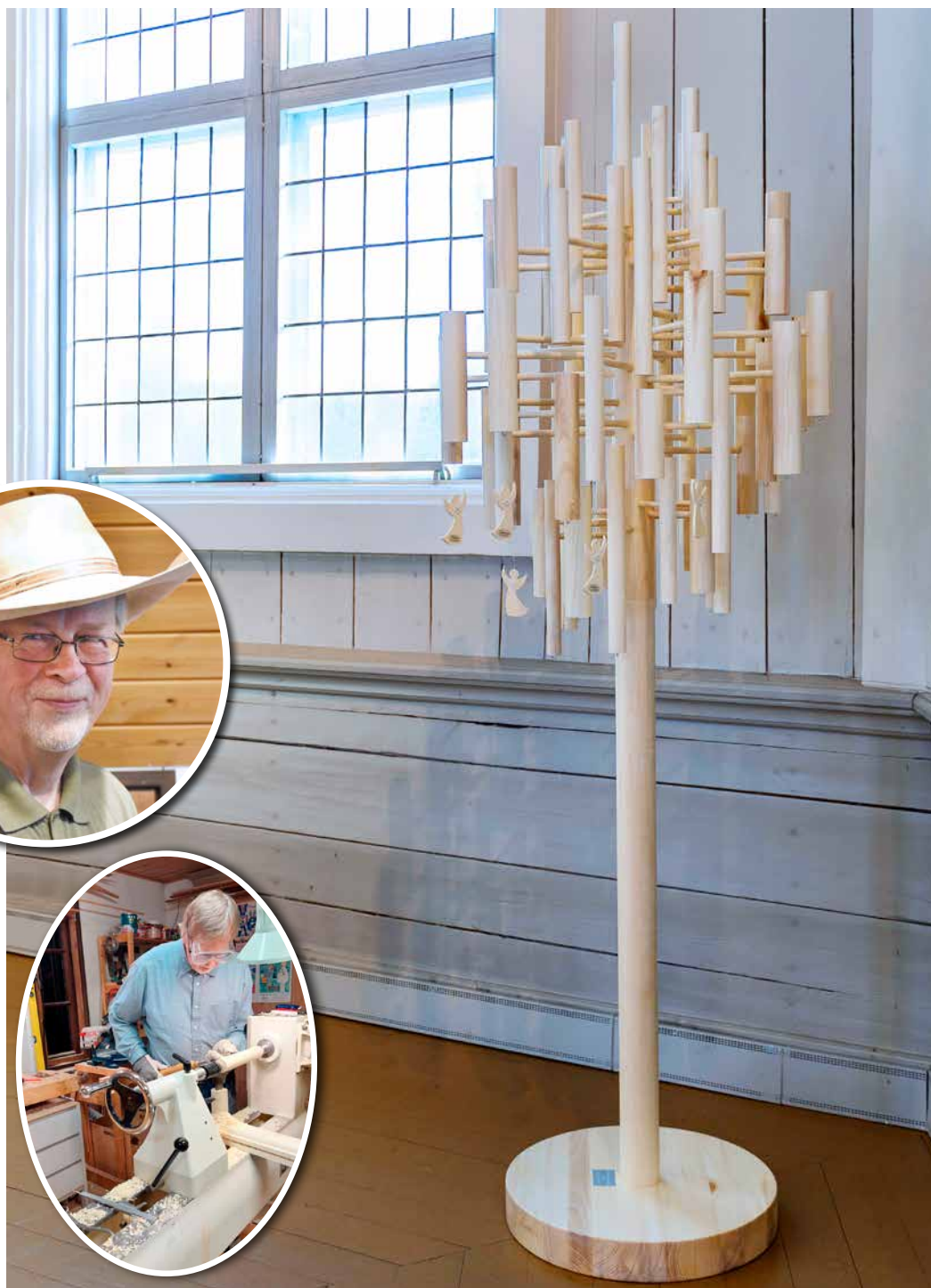
– Min morfar var kyrkvärd och snickare, och han gjorde rätt mycket snickerisaker till kyrkan, så jag tänkte att jag fortsätter i samma spår som han.

Hans morfar, Johannes Rönqvist, föddes 1884. Han hade ambulerande slöjdskola på oli-

Dopträdet är över två meter högt. Carl-Göran Österbacka i en hatt han själv svarvat. Nederst syns hans verkstad.

FOTON: JUKKA
IHATSU/PRIVATA

»Att stavar-
na har oli-
ka grovlek
och längd
kan symbo-
lisera olika
människor.«

ka ställen i Österbotten, var med och grundade och blev föreståndare för Kvevlax hemslöjdsskola. Samtidigt hade han ett snickeri på hemgården. Han var också kyrkvärd och ibland spelade han som kantor.

– Jag bor kvar på samma gårdsplan där morfar hade sitt hus och snickeri.

Carl-Göran växte upp med sina morföräldrar och mamma, efter att fadern dog i kriget. Morfar blev också Carl-Görans läromästare.

– Jag har vuxit upp i ett snickeri kan man säga. Jag började svarva som tonåring.

Snickeriet fick vila i många år när ingenjörsjobbet på ABB krävde sitt. Men på senare tid har det blivit en hel del hantverk.

– Jag svarvar konstföremål och har deltagit i konstrundan ett antal gånger. På andra våningen i vårt hus har jag mitt galleri som folk får besöka.

Dopänglar för alla döpta

Att transportera ett över två meter högt dopträd till kyrkan är inte gjort i en handvändning.

– Det tog några veckor att konstruera en transportställning för att få trädet till kyrkan.

På palmsöndagen i år invigdes trädet i en välbesökt festgudstjänst i Kvevlax kyrka. Barnkören sjöng, kyrkoherde Fredrik Kass berättade om dopträdet och Carl-Göran Österbacka fick komma fram och svara på frågor.

– Det relägstavåningarna har plats för dopänglar. En ängel med det döpta barnets namn och datum hängs upp i trädet och får hänga där ett år. Sedan tas ängeln ner och respektive barn får sin ängel.

På svarvkonst.fi presenteras Carl-Göran Österbackas konst.

KORSHOLMS PROSTERI

KORSHOLM

Föräldra-barncafé: i Smedsby fre 21.4 kl 9.30–11. Lek, pyssel, servering och sångstund.

Pappa-barnträff: lö 22.4 kl 9.30 vid Molnträsket. Träff vid parkeringen. Vi bjuder på korv och tripp. Anmäl gärna på förhand åt Sanna, tel 044 356 0531 eller Henna, tel 044-712 9425.

Högmässa: sö 23.4 kl 11 i kyrkan. Torsten Sandell predikar, Mats Björklund är liturg och Ann-Christine Nordqvist-Källström är kantor. Efteråt servering i församlingshemmet.

Missionsgruppen: samlas må 24.4 kl 13.30 i rum Glöd i Smedsby församlingsgård.

Föräldra-barncafé: i Tölby on 26.4 kl 9.30–11.

Musikskolans vårkonsert: to 27.4 kl 19 i kyrkan. Elevframträdanden och servering.

Föräldra-barncafé: i Smedsby fr 28.4 kl 9.30–11. Maskerad, mjöd och munkar!

Gudstjänst: sö 30.4 kl 11 med Rune Lindblom och Michael Wargh.

Föräldra-barncafé: on 3.5 kl 9.30–11 i Karperö. Lek, pyssel, servering och sångstund.

KVEVLAX

Gudstjänst: sö 23.4 kl.10 i kyrkan. Fredrik Kass, Rodney Andrén, Manskören, Pedersöre pensionärsklubb gästar församlingen.

Mathjälpen: ti 25.4 och ti 2.5 kl.10. Kontakta Nina Andrén om du inte hämtat mat tidigare tfn 044 0462312.

Föräldra-barngrupp: on 26.4 och on 3.5 kl.9.30 i dagklubben. Nina Andrén.

Karakaffe: to 27.4 kl.9.15 i drängstugan. Vård: Lars Tammelén. Gäst: Birgitta Lindfors, Kvevlax Röda Kors.

Högmässa: sö 30.4 kl.10 i kyrkan. Ruth Vesterlund avskedspredikar. Fredrik Kass, Rodney Andrén, sånggrupp. Kyrkkaffe.

Symöte: on 3.5 kl.13 i drängstugan.

REPLOT

Mathörnan: ons 19.4 Björkögården kl. 13. Anmäl senast 17.4 till Barbro Lähdesmäki 044 3520 011.

Kvinnobrunch: lö 22.4 församlingshemmet kl. 10–12. Gästcoach Jonna Snellman. Anmäl senast 19.4 till Leif Galls 044 3520 156.

Gudstjänst: sö 23.4 Replot kl. 10. Svevar, Lång.

Högmässa: sö 30.4 Björkö kl. 12.30. Svevar, Lång. Kyrkkaffe.

SOLF

Gudstjänst: sö 23.4 kl 10 med Benjamin Häggblom och Anders Kronlund. Kyrkkaffe.

Allsång för alla barn: sö 23.4 kl 15 i församlingshemmet. Heidi Lång är allsångsledare och Solfångarna från Solf samt Lilla Barnkören från Replot medverkar. Efteråt servering.

Motion & Mission: må 24.4 kl 9.30. Träff utanför församlingshemmet för andakt och gemensam promenad.

Träff för Små & Stora: ti 25.4 kl 9.30 i församlingshemmet. Frukost, lek och sång.

KORSHOLM Elever

Musikskolans vårkonsert

Torsdagen **27.4 kl. 19** ordnar Korsholms församlings musikskola vårkonsert i kyrkan. Det blir framträdanden av musikskolans elever, andakt och servering.

Anmälan till musikskolans enskilda undervisning är öppen 15.4–15.5. Du kan anmäla dig på vår hemsida: www.korsholmssvenskafor-samling.fi/kom-med/musik. Musikskolan erbjuder enskild undervisning i orgel, piano, sång, gitarr/elgitarr, violin, cello och harpa. Undervisningen sker på kyrkbacken i Gamla Vasa.

Välkommen!

REPLOT Morgon

Kvinnobrunch

Lördag **22.4** dukas det upp till kvinnobrunch i församlingshemmet i Replot **kl. 10–12**.

Kvinnobrunchen är ett tillfälle för kvinnor att träffas, äta något gott och lyssna på en intressant gäst. Denna gång är gästen coach Jonna Snellman som föreläser om återhämtning, livspusslet och hur kost, träning och annat ryms med i den stressiga vardagen.

Anmäl dig **senast 19.4** till Leif Galls 044 3520 156.

Varmt välkommen!

Glädjen i oss blir till musik!

Välkommen på Allsång för barn i alla åldrar till församlingshemmet i Solf **23.4 kl. 15!**

Nu har ni möjlighet att komma och sjunga tillsammans hela familjen! Vi sjunger välkända barnsånger så att alla säkert ska kunna sjunga med!

Som allsångsledare fungerar Heidi Lång, som är kantor i Replot församling. Barnkören Solfångarna från Solf samt Lilla barnkören från Replot medverkar. Servering efter allsången.

En sångkväll till förmån för Gemensamt Ansvar kommer att ordnas **fredagen 5.5 kl.**

18.30 i kyrkan. Du får gärna skicka in dina allsångsönskemål till kantor Patrik Vidjeskog senast 28.4. Tel. 044-344 0120 eller patrik.vidjeskog@evl.fi.

Högmässa: sö 30.4 kl 10 med Patrica Ström-bäck och Patrik Vidjeskog. Kyrkkaffe och tårta.

1:a Maj marknad: må 1.5 kl 12-15 i Lovisas missionsstuga. Loppis, lotteri och mjödför-säljning m.m. Kontantbetalning.

Träff för Små & Stora: ti 2.5 kl 9.30 i försam-lingshemmet. Frukost, lek och sång.

Sångkväll: till förmån för Gemensamt Ansvar fr 5.5 kl 18.30 i kyrkan. Kören The Gospel Voice under ledning av Katri Lax medverkar både med egna sånger och som stödsånga-re. Allsångsönskemål får sändas senast 28.4 per sms eller e-post till Patrik Vidjeskog. Tel. 044-344 0120 eller patrik.vidjeskog@evl.fi. Efter allsången blir det kaffe och saltbit i församlingshemmet.

MALAX

Bergö

Sö 23.4 kl. 14: Gudstjänst i kyrkan.

Sö 30.4 kl. 14: Gudstjänst i kyrkan.

Malax

To 20.4 kl. 19: Diskussionsgruppen Amici, i kyrkhemmet.

Sö 23.4 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan. Söndagsskola i Socken.

Må 24.4 kl. 10: Karacafé i kyrkhemmet.

On 26.4 kl. 11.30 : Tro i vardagen, i kyrkhemmet.

Sö 30.4 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan. Söndagsskola i Socken.

Petalax

Fr 21.3 kl. 13: Fredagssamling i församlingshemmet.

Sö 23.4 kl. 12: Gudstjänst i kyrkan.

On 26.4 kl. 13.30: Syföreningen i församlingshemmet.

Sö 30.4 kl. 12: Gudstjänst i kyrkan.

KVEVLAX Pension

Ruth Vesterlunds avskedspredikan

I högmässan **30.4 kl. 10** i kyrkan håller Ruth Vesterlund sin avskedspredikan. Efter många år som omtyckt och uppskattad församlingspas-tor och även diakoniarbetare går hon nu i pen-sion. Från 1.7.2023 tillträder Benjamin Häggblom som ny församlingspastor i Kvevlax. I högmäs-san deltar även Fredrik Kass, Rodney Andrén och sånggrupp. Efteråt kyrkkaffe. Välkommen!

FREDRIK KASS

Vad är jag beredd att offra?

VI HAR fått följa med Jesus under påsken. Vi har fått höra via lärjungarnas munnar, via deras ögon och öron, lukt- och känselsin-nen. Vi har fått höra om hur han samlade lärjungarna tätt intill sig och hur han delade brödet och vinet och sa tag och åt, detta är min kropp, detta är mitt blod, gör det till minne av mig. Hur han häng-de på korset, sönderpiskad och utmärglad, frågande efter vatten. Vi har fått höra om det hopp som väcktes när lärjungarna fick höra av kvinnorna att graven är tom. Hur några lärjungar sprang dit och fick se det med egna ögon. "Graven är tom!" Allt detta otroliga händer på bara några dagar.

PÅSKENS HÄNDELSER ringar in så oerhört många känslor och erfarenheter. Blicken har varit riktad mot korset och sedan mot den tomma graven. Nu riktas våra blickar mot lärjungarna och oss själ-va och vår fortsatta vandring med den uppståndne.

»Kanske kan jag offra mitt liv för någon nära, men hur är det för främlingen?«

VI BRUKAR ibland ha värderingsövningar med konfirmanderna. En sådan värderingsövning handlar om att ställa sig på en linje där ena ändan står för "ja" medan andra ändan står för "nej". Linjen blir då till en skala mellan "ja" och "nej". Så ställer vi olika påståenden eller frågor som konfirmanderna får ta ställning till. Det brukar in-te vara fråga om några lätta frågor.

ETT PÅSTÅENDE är: Jag är beredd att ge mitt liv för någon annan. Vad skulle jag svara på det? Kanske kan jag offra mitt liv för någon nära, men hur är det för främlingen? Och om jag drar ner på ambi-tionerna lite: Är jag beredd att offra min tid, min bekvämlighet, mi-na resurser, mina pengar för någon annan? Ja, vad skulle jag svara på det påståendet ... Var på linjen skulle jag ställa mig?

JESUS GAV sitt liv för oss. För dig och mig. Det är påskens mirakel. Det är påskens kraft. Han gjorde det för oss. Ingen av oss kunde ta den platsen, utan Jesus gjorde det. Vi får gå fria. Sedan sänder han oss ut i världen för att tjäna och att följa hans exempel. Han sänder oss ut! Han som offrade allt.

Fredrik Kass är kyrkoherde i Kvevlax församling.

Förändringar står för dörren i församlingslivet, men många av dem har att göra med en allmän samhällsutveckling, säger Mats Björklund. FOTO: SUSANN NABB-VORNANEN

”Alla ska ska få bli hörda”

När församlingsstrukturen i Korsholm utreds hopar sig lätt frågorna för vanliga församlingsmedlemmar. Vad skulle en eventuell sammanslagning föra med sig?

TEXT: ULRIKA HANSSON

KORSHOLM Mats Björklund som är kyrkoherde i Korsholms svenska församling välkomnar en utredning av strukturen i församlingarna i Korsholm, Kev-lax, Solf och Replot, för att säkra församlingsverksamhet och personal på hela området (läs mer om det övergripande på nyhetsuppslaget i denna tidning och på kyrkpressen.fi).

Får vanliga församlingsmedlemmar också säga sitt?

– Alla ska ha en chans att bli hörda, och då menar jag alla. Det kommer att ordnas träffar där församlingsmedlemmar kan möta utredningsmannen i alla församlingarna under hösten, säger Björklund.

Hur går utredningen till?

– I april träffar ledande tjänstemän och kyrkoherdarna utredningsmannen Clas Abrahamsson. Men det är först på hösten som den egentliga utredningen inleds. Utredningsmannen samlar in statistik och allt ekonomiskt som finns till pappers, från alla församlingar och samfälligheten. Den sista

»Om en eventuell sammanslagning blir aktuell eller inte måste utredningen visa.«

november ska utredningen vara klar.

– Om en eventuell sammanslagning blir aktuell eller inte måste utredningen visa.

Hur gör man en eventuell sammanslagning så att medlemmarnas engagemang bibehålls och så att församlingen inte börjar kännas avlägsen?

– Om vi med engagemang menar röstning i val så har det inte funnits så mycket engagemang förr heller. Fyra procent som röstar i församlingsvalet talar inte om engagemang. Alla är inte så insatta och intresserade av strukturen. Men det intresserar när man själv ska vigas, ordna dop eller begravning. Då blir församlingens personal och utrymmen som behövs viktiga.

Men den så kallade inre kärnan då, som är aktiv på olika sätt?

– Jag hoppas de ser och förstår att det de gjort tidigare kan de fortsätta med. Deras insats är livsviktig ur församlingsverksamhetssynpunkt. Behovet ökar, det försvinner ingenstans.

Kommer det att finnas exempelvis dagklubbar överallt som tidigare efter en eventuell sammanslagning?

– Man ska inte lova något som inte går att hålla. Dagklubbar är på utdöende på många håll, men det är en allmän

samhällsutveckling som inte är kopplad till en sammanslagning. När det inte finns barn kan man inte ha verksamhet. Det är också samhällsutvecklingen som kräver nytänk.

– Alla som är måna om att ha lokalverksamhet måste vara villiga att dra ett större lass. Lekmannaverksamheten blir allt viktigare.

Det har framkommit att ekonomin i samfälligheten är god just nu?

– Det ser bra ut nu, men om fler skriver ut sig får vi problem, och på sikt får vi problem om barn inte kommer in i församlingen via dopet. Sedan är det fastigheterna som också kan få oss på knä.

– Det finns skäl att betona att vi inte flyttar på kyrkor och begravningsplatser, men sättet vi arbetar på kan vi allt tid fundera på.

Kommer gudstjänster att erbjudas samma tider som tidigare?

– Går det riktigt bra kan man kanske behålla gudstjänsttiderna. Men det vet man att gudstjänsttiderna också ändrar på grund av församlingens beteende. Framöver kunde det kanske finnas fler gudstjänster vid olika klockslag och då är det bara att välja. Och då behöver man inte känna sig utanför om man kommer från Solf till Gamla Vasa och tvärtom.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Pedersöre prosteri utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Johan Sandberg, johan.sandberg@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 3599. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Pia Fagerholm och Violet Djupsjöbacka hälsar fler deltagare till Vänkretsen välkomna.

Gemenskap finns i Vänkretsen

Gemenskapen är den viktigaste orsaken att få mötas inom Vänkretsen, Larsmo församlings mötesplats för personer med psykisk ohälsa.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

LARSMO Varannan torsdag klockan halv två samlas vanligtvis elva personer till Vänkretsen i bönehuset i Holm. Varje gång samtalar man, dricker kaffe, och har en andakt – två gånger per termin firar gruppen nattvardsmässa. Kyrkpressen träffar några av dem, men på grund av att det fortfarande finns fördomar mot psykisk ohälsa vill två av dem inte ställa upp med namn och på bild. Vi kan kalla dem Leif och Mikael.

Vad är det för en grupp?

– Med några undantag har vi som samlas här psykisk ohälsa. Vi kommer bra överens. Det är inte bara i valtider som vi diskuterar politik, säger Leif.

– Det är viktigt att vi får tala med varandra. Pia leder med det religiösa, säger Mikael.

Pia Fagerholm, församlingens diakoniarbetare, leder gruppen.

– Jag brukar dela något jag tycker är viktigt och några andliga tankar. Så ber

vi och sjunger tillsammans, säger hon.
– Det är viktigt att vi sjunger. Visjunder psalmer, säger Mikael.

Väljer Pia samtalsämnen?

– Vi talar mycket, men det är Pia som väljer samtalsämnena, säger Leif.

– Vi kommer redan till klockan ett så vi ska hinna prata. Så håller vi på till klockan tre, säger Mikael.

Vad betyder det för er att få träffas?

– Jag bor ensam så det ger mycket att få umgås. Det kan gå flera dagar utan att jag träffar någon. När jag är ute på dagarna är ju folk på arbete, säger Leif.

– Gemenskap!, säger Mikael.

Violet Djupsjöbacka är en trotjänare inom gruppen. Hon har varit med längst, kanske i 30 år. Hon kallar sig kaffekokare.

– Det är ju viktigt.

Pia Fagerholm fyller i:

– Violet är en trogen tjänarinna och ett viktigt stöd i vänkretsen. Hon är som en mor.

– Jag trivs här i Vänkretsen. Jag blev änka ganska tidigt och behövde få kom-

ma ut. Nu är jag tacksam för varje dag jag orkar vara med, säger Violet.

Exakt hur länge Vänkretsen träffats minns ingen på rak arm.

– Jag har försökt fråga mig fram. Den har hållit på sedan slutet av åttio- eller början av nittiotalet, säger Pia.

»Jag bor ensam så det ger mycket att få träffas.«

– Den hette Hobbykretsen till en början, säger Mikael.

Hobbykretsen var ett samarbete mellan kommunen och församlingen och den träffades i slöjdsalen i Risö skola. När församlingen tog över gruppen ändrades namnet och mötesplatsen.

– Sedan vi var i Risö har hobbyverksamheten fallit bort och andakterna kommit till, säger Violet.

Flera deltagare är välkomna i Vänkretsen. Är du intresserad? Ta kontakt med Pia Fagerholm.

PEDERSÖRE PROSTERI

JAKOBSTAD

FR 21.4 kl. 19.00: In da House i Församlingscentret ungdomsutrymmet, Nylund-Wentus, Mård.

SÖ 23.4 kl. 12.00: Högmässa i Jakobstads kyrka, Edman, Turpeinen, Wester. Cecilia Åminnes gudstjänstgrupp. Sänds även via församlingens Youtubekanal. Länk finns på www.jakobstadssvenskaforsamling.fi

SÖ 23.4 kl. 17.30: Fokus i Församlingscentret.

”Förlåtelsen – ett faktum”, Ralf Salo. Lovsång, barnfokus, servering.

TI 25.4 kl. 11-13: Jakobstads kyrka öppen för bön och samtal.

TO 27.4 kl. 13.00: SLEF:s missionssamling i Församlingscentret, Anna Dahlbacka.

TO 27.4 kl. 19.00: Vardagspaus – för kvinnor i Bonäs prästgård. Vi umgås, stickar, andakt, servering, Englund.

SÖ 30.4 kl. 12.00: Högmässa i Jakobstads kyrka, Björk, Borgmästare, Gloria kören. Anna-Pia Svarvars gudstjänstgrupp. Sänds även via församlingens Youtube-kanal. Länk finns på www.jakobstadssvenskaforsamling.fi

TI 2.5 kl. 11-13: Jakobstads kyrka öppen för bön och samtal.

ON 3.5 kl. 17.30: U-klubben i Församlingscentret, Löfs-Snellman, Wester, kören Adorate.

KRONOBY

Kronoby

Mässa Sö 23.4 10.00: Kronoby kyrka, Wallis, Uunila, KU:s blåsorkester.

Gudstjänst Sö 30.4 13.00: Kronoby kyrka, Saitajoki, Smedjebacka.

Terjärv

Mässa Sö 23.4 10.00: Terjärv kyrka, Isaksson, Borgmästare, Kvartettsång.

Gudstjänst Sö 30.4 10.00: Terjärv kyrka, Saitajoki, Borgmästare.

Nedervetil

Gudstjänst Sö 23.4 13.00: Nedervetil kyrka, Wallis, Borgmästare.

Mässa Sö 30.4 10.00: Nedervetil kyrka, Isaksson, Smedjebacka.

PEDERSÖRE Anmälningar

Barnläger i Bennäs och Pörkenäs i sommar

Våren har kommit och sommarlovet närmar sig. Pedersöre församling ordnar dagläger för barn (åk 1-3) i Bennäs kyrkhem de två första veckorna av sommarlovet: 5-9.6 och 12-16.6. Daglägret pågår varje dag från kl. 7.30-16.30 och man kan delta alla dagar eller de dagar och tider man har behov av.

På Pörkenäs ordnas sommarläger med övernattningsläger. För åk 1-3 ordnas läger den 18-20 juni och för åk 4-6 den 20-22 juni.

Varmt välkommen på läger i sommar! Anmälningssblanketterna hittas på församlingens hemsida www.pedersoreforsamling.fi och anmälningar tas emot till den 15.5.

LARSMO

Gudstjänsterna strömmas via församlingens YouTube kanal samt direktsändning i Larsmo När-TV.

Sö 23.4 klo 10 Suomenkielinen messu:

Sjöblom, Forsman.

- kl. 14 Högmässa: Sjöblom, Forsman, vinterskriftskolans konfirmation. Kyrkvärd: Gertruds. Obs. tiden!

On 26.4 kl. 17-19 Kaffekväll: i Bosund missionsstuga, servering, hembakt.

To 27.4 kl. 11-12.30 Sopplunch: i församlingshemmet. Det finns även möjlighet till take-away.

- kl. 19 Karasamling: i Inremissionshemmet.

Sö 30.4 kl. 10 Gudstjänst: Sjöblom, Wiklund, sång Victoria Enkvist, gäster från Fjellheim bibelskola i Norge, kyrkkaffe. Kyrkvärd: Finnäs, Västerby.

On 3.5 kl. 18.30 Samling i församlingshemmet: för sommarskriftskolans konfirmander (grupp I) och föräldrar.

To 4.5 kl. 18.30 Smågruppssamling: i församlingshemmet, Sjöblom. Nya intresserade deltagare är också välkomna med!

NYKARLEBY

Gudstjänster

Sö 23.4 kl 10 Gudstjänst: Jeppo kyrka, Tomas Klemets, Ringwall

- kl 12 Högmässa: Nykarleby församlingshem, Tomas Klemets, Edman, Ringwall

- kl 18 Kvällsgudstjänst: Munsala församlingshem, Edman, Ringwall

LARSMO Samling

Samling för smågrupper

I Larsmo församling finns ett flertal smågrupper som samlas till bibelstudium, samtal och bön. Församlingen inbjuder till en samling där de olika grupperna kan dela erfarenheter med varandra och dit nya intresserade deltagare är varmt välkomna med! Samlingen hålls torsdag **4.5 kl. 18.30** i församlingshemmet.

JAKOBSTAD Alphakurs

Alpha på dagtid startar i höst

Alpha – en grundkurs i kristen tro på dagtid startar hösten 2023 i Kyrkostrands församlingshem.

Alphakursen hålls onsdagar kl. 12-14 i Kyrkostrands församlingshem. Kursen innehåller 10 träffar + Alphadagar på lägergården Merilä 24-25.10. Alphakursen riktar sig till daglediga: skiftesarbetare, pensionärer, arbetslösa, distansstuderande, hemmamammor och hemmapappor.

Varje kurstillfälle (onsdagar) består av lättlunch, föreläsning och samtal i smågrupper. Barnpassning ordnas vid behov. Kursledare är Boris och Vivian Salo. Anmälningar via Jakobstads svenska eller Pedersöre församlingens hemsida senast 28.8.

Alpha

Sö 30.4 kl 10 Gudstjänst: Munsala kyrka, Östman, Lönnqvist
– **kl 12 Högmässa:** Nykarleby församlingshem, Smeds, Lönnqvist

Grupper och samlingar

To 20.4 kl 13 Missionssymöte:

Jeppo bönehus

Lö 22.4 kl 10 Kvinnobrunch: i Nykarleby församlingshem (förhandsanmälan)

Må 24.4 kl 18 Kenyamissionen: Nykarleby församlingshem, Sebastian Lassila

On 26.4 Missionscafé: Pensala bönehus, Jan-Erik Sandström

To 27.4 kl 13 Missionskretsarnas

våravslutning: Jeppo församlingshem, Albert Häggblom

Sö 30.4 kl 18 Valborgsmässaosamling: SLEF:s norra distrikt, Jeppo kyrka, Östman, Lönnqvist, Church Hill Boys, efteråt servering i församlingshemmet.

PEDERSÖRE

Gudstjänster och samlingar

Bibelhelg kring Markusevangeliet 21–23.4

Fr 21.4 kl. 19 Gemenskapskväll: Esse församlingshem. Johannes Sköldengen.

Program för barnen, servering

Lö 22.4 kl. 10 Samtal om att läsa Bibeln: Kyrkostrands församlingshem. Boris Salo, Johannes Sköldengen, Jimmy Österbacka

– **kl. 13 Bibelstudium:** Kyrkostrands församlingshem. Boris Salo. Barnprogram

– **kl. 14.30 Bibelstudium:** Kyrkostrands församlingshem. Johannes Sköldengen. Barnprogram

– **kl. 16 Bibelstudium:** Kyrkostrands församlingshem. Johannes Sköldengen

– **kl. 18 Den stora berättelsen:** Pedersöre kyrka. Boris Salo berättar hela Markus-evangeliet

– **kl. 19 Helgsammankomst:** Punsar bönehus

– **kl. 19 Sammankomst:** Lepplax bykyrka

Sö 23.4 kl. 10 Högmässa: Pedersöre kyrka. Predikant J Sköldengen, liturg Österbacka, Malmsten-Ahlsved, Pandey.

Även strömning i Youtube

– **kl. 13 Högmässa:** Åvist bykyrka.

Komulainen, Malmsten-Ahlsved

– **kl. 14 Sammankomst:** Punsar bönehus

– **kl. 15 Sammankomst:** Flynängens bönehus

– **kl. 18 Kvällspredikan:** Ytteresse bönehus. Joakim Förars

– **kl. 19 Sammankomst:** Punsar bönehus

Sö 30.4 kl. 10 Gudstjänst: Pedersöre kyrka. Predikant Österbacka, liturg Airola. Även strömning i Youtube

– **kl. 13 Gudstjänst:** Esse församlingshem. Komulainen. Kyrkkaffe med mjöd och munkar

– **kl. 14 o 19 Helgsammankomst:** Punsar bönehus

– **kl. 15 Sammankomst:** Flynängens bönehus

– **kl. 19 Valborgsmässaosamling:** Forsby bykyrka. Hans Häggblom, Östman. Musik- och sångprogram, lotteri

On 3.5 kl. 12 Lunch för daglediga: Esse församlingshem. MM-group. Anmälan till Barbro 040 310 0458 senast 26.4. Pris 12 €

To 4.5 kl. 9 Morgonmässa: Purmo kyrka. Komulainen, Pandey

Grupper

Må 24.4 kl. 13 Symöte: Kållby bönehus. Eivor och Nisse Johansson

Ti 25.4 kl. 13.30 Missionsmöte: Emaus bönehus

On 3.5 kl. 13 Stickcafé för missionen: Esse församlingshem

To 4.5 kl. 19 Bibel o bön: Forsby bykyrka

Varje vecka:

Ti kl. 9.30 Karakaffe: Bennäs kyrkhem

– **kl. 18 Bibel o bön:** Bennäs kyrkhem

To kl. 19 Bön: Purmo kyrkhem

NYKARLEBY Valborg

Church Hill Boys i Jeppo kyrka

På valborgsmässoaftonen söndag **30.4 kl. 18** håller Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland sin traditionsenliga samling för norra distriktet i Jeppo kyrka. Det blir predikan av kaplanen Henrik Östman samt sång och musik av manskören Church Hill Boys från Oravais, dirigerade av Kristoffer Streng. Efteråt ordnas servering i församlingshemmet. Varmt välkomna och glad valborg!

KOLUMNEN

ROBIN HEIKKILÄ

Tryggt att hålla ledsagaren i hand

KANSKE HAR du någon gång mött en blind person, eller så känner du kanske någon som är blind?

Den mycket kända och berömda sångförfattaren Fanny Crosby var blind nästan hela sitt liv. När jag läste hennes livshistoria kunde jag inte undgå att tänka på hur det skulle vara om jag själv skulle vara blind. Det är helt otänkbart, eftersom synen är ett av de absolut viktigaste sinnen för allt som rör sig i vårt liv.

ÄNDÅ VAR Fanny Crosby mycket verksam under sin livstid, och grämde sig sällan över sin blindhet. Det berättas att hon kunde navigera sig i sitt eget hem ungefär normalt. Hon lekte som andra barn. Hon studerade vid ett blindinstitut och blev senare lärare på ett blindinstitut. Hon beräknas ha skrivit det häpnadsväckande antalet 8 000 sånger.

I psalmen *Hela vägen går han med mig* skriver hon: "Kan jag tvivla på hans godhet när jag på hans ledning ser?" Hur är det möjligt att se ledning ifall man inte har någon syn? Kanske är det inte poängen att vi alltid ser framför oss, utan snarare om att hålla i ledsagarens hand?

För är det inte så med en blind person? Att personen behöver ha en stödperson som ledsagare, eller en hund som visar vägen och går före? På samma sätt är det med dig och mig. Jesus är den som går före och leder vägen. Vi ser inte alltid fullständigt, men vi får lita på hans ledning i våra liv.

»Kan jag tvivla på hans godhet när jag på hans ledning ser.«

”JAG HÅLLER hans hand.” Med greppet i Jesu hand kan jag tryggt vandra dit han leder. I Jesu hand kan jag möta allt som möter mig. För jag vet att han alltid leder rätt. Även om livet kan vara osäkert och stora bekymmer reser sig omkring oss finns det alltid en hand vi kan fatta tag i. En trygg hand, ett stadigt grepp som sluter om oss även i vår mörkaste stund. I Jesu hand är det tryggt att möta morgondagen även om vi inte ser vad den för med sig. För när jag håller hans hand och ser hans ledning, kan jag då tvivla på hans godhet?

Robin Heikkilä är tf ungdomsarbetare i Larsmo församling.

”Jag brinner för själavård”

Emma Björklund från Pedersöre studerar teologi i Lund, men jobbar just nu på Åland. Hon skulle vilja se en kyrka där alla kände sig välkomnade och sedda.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

NORRA ÅLAND Emma Björklund kommer från Pedersöre, men hon studerar teologi i Lund och jobbar just nu som diakoniassistent i Norra Ålands församling.

Emma Björklund i Vårdö bönehus.

FOTO: PRIVAT

Hur kommer det sig att du studerar teologi i Sverige och inte i Finland?

– Jag har svårt att sätta fingret på det, men det har att göra med att jag känt att jag inte helt skulle trivas med stämningen och miljön i Åbo. Det är ett litet sammanhang och det leder lätt till slitningar mellan grupperingar både bland studerande och anställda.

När hon besökte Åbo kände hon helt enkelt att känslan i byggnaden var fel.

– Det var också skönt att inte behöva läsa tentlitteratur på finska.

Hon har i stället studerat teologi i Lund, med sikte på att bli präst.

– Först bodde jag utanför Åre och gick bibellinjen vid en folkhögskola. Jag hade tänkt bli ungdomsarbetsledare, men den utbildning jag tänkt på lades ner, och då visste jag att det inte var min väg.

Nu har hon två år av akademiska studier bakom sig och fyra år kvar. I Sverige ser processen att bli antagen som präst väldigt annorlunda ut jämfört med Finland – redan i ett tidigt skede av studierna blir man antagen till ett stift.

– Det är ett mycket tydligare system än i Finland, och man gör pastoraldelen under det sista studieåret.

Det enda hon tycker är synd är att Lund finns så långt i söder. I praktiken betyder det att hon rest hem till Österbotten två gånger per år: till julen och till sommaren.

– Sverige har ju inget statligt järnvägsverk, så tågpriserna är jättehöga. Om jag flyger från Köpenhamn till Helsingfors är jag hemma i Pedersöre på tolv timmar. Åker jag tåg och färja blir det 24.

Vad saknar du med Österbotten när du studerar i Lund?

– Familj och vänner, men också skogen och miljön och kulturen. Den lite raka, karga och tillbakadragna ärligheten som finns. Man säger vad man tycker och behöver inte linda in någonting i onödan, vilket man gör i Sverige. Jag saknar också att få prata dialekt.

»Jag saknar den raka, karga ärligheten.«

Just nu har du en liten paus i studierna och jobbar som diakoniassistent i Norra Ålands församling. Hurdant är Åland i jämförelse med Österbotten och Lund?

– Jag bor på Vårdö och jag tycker det är jätteviktigt att åka färja till jobbet. Jag bor hos min faster, så jag har varit mycket på Åland under min uppväxt.

– Åland är ganska eget, och Vårdö skiljer sig en del från det övriga Åland: här finns en gammal väckelsetradition.

Hon gillar jobbet som diakoniassistent.

– Det har också gett mig insikten att jag faktiskt vill bli präst och inte diakon. Men jag trivs jättebra och har fått leda olika grupper, vilket jag tycker om.

Brinner du för något särskilt?

– Jag brinner för själavård. Jag vill möta människor, men också få fira nattvard med människor vid deras dödsbädd.

Hur ser du på kyrkans framtid?

– Där finns stora utmaningar. Det är svårt att få med nya i verksamheten, vilket leder till att det blir en kristen elit som samlas, för andra ”tacks inte vara med”. Människor som går i kyrkan borde ha ögonen med sig och välkomna de nya. Jag tror att vi måste bli bättre på att älska alla i kyrkan och se alla som våra medmänniskor.

Den här texten är inlänad från upplagan för Åbo-land-Åland.

”Alla med” säger Korsnäs scoutkår

Att knyta knopar och knutar, hur man gör upp eld med tändstål, och första hjälpen. När Korsnäs-scouterna berättar om tre saker som de har lärt sig under sitt första år är det de här de väljer.

TEXT: **HANNA HOFMAN**

KORSNÄS Vid palmsöndagens familjegudstjänst dubbades nio scouter i Korsnäs kyrka. Långvarige kassören och ”scoutorganisatören” **Lis-Britt Södergran** höll ett litet tal och läste upp scouteden. Verksamma ledarna **Sanna Lind** (kärchef), **Marcus Nordmyr** och **Kenneth Stangrund** delade högtidligt ut scoutscarfen (som Lis-Britt för övrigt sytt), som ett tecken på att man dubbats.

Korsnäs scoutkår är en självständig scoutkår, med mottot ”alla ska kunna vara med”. Föreningen har funnits länge, till och med så länge att det bland de dubbade finns de som är tredje generationens scouter.

Eldsjälar behövs

Det är tradition att träffarna ordnas på måndagskvällar, ofta i eller med utgångspunkt vid församlingshemmet i Korsnäs. Detta är logiskt då verksamheten för 50 år sedan startade som en del av församlingens verksamhet.

Tidigare har ungdomsarbetsledaren haft ett stort ansvar för verksamheten. Ledarna lyfter fram **Peter Åbacka** som en stor eldsjäl och inspiratör under deras aktiva tid som scouter. Under hans tid började Lis-Britts nu avlidne man, **Sture Södergran**, på frivillig basis engagera sig i verksamheten. Sture kom att fungera som kärchef i 25 år. Även **Jan-Ola Granholm** satte ner en hel del engagemang på verksamheten.

Bra att kunna – hela livet!

För att kunna bli dubbad behöver man kunna visa upp vissa färdigheter som man oftast lär sig under sitt första scoutår. Det gäller bland annat att kunna vissa knopar, första hjälpen och man skall ha deltagit i åtminstone en hajk. För den oinvidde innebär hajk att man sover utomhus (i tält eller vindskydd som man gjort själv), även om det är många minusgrader.

Ledarna poängterar att man i scouterna lär

»Bland de dubbade finns de som är tredje generationens scouter.«

William Snickars, Oscar Nordmyr, Theo Nyståhl, Nathanael Sten, Wilma Mann, Leo Bäcklund, Samantha Nordmyr, Sofia Rönnholm (skymd) och Ariana Lind dubbas till scouter. FOTO: PRIVAT

Lis-Britt Södergran, Marcus Nordmyr, Kenneth Stangrund och Sanna Lind är ledare i Korsnäs scoutkår. FOTO: PRIVAT

sig färdigheter som är bra att kunna hela livet. Ett par gånger per år görs även utflykter. Scouterna brukar åka och bowla till Närpes och till Kristinestad för att simma. På måndagen efter dubbingen stod en utflykt till Molpe

sjöräddare på programmet.

Enligt barnen är det viktigaste med scouterna att få vara med kompisar och att man har en vettig sysselsättning. De tycker att det är speciellt roligt att fara på utflykter och att ha guldsmuggling, som är en slags skattsökning utomhus i mörkret (utan ficklampor).

Barnen tar eget ansvar

Varför ställer man då upp som ledare? Det är för att verksamheten är viktig för barnen, säger ledarna i Korsnäs. Det är också motiverande att se när barnen utvecklas och lär sig nya färdigheter. Det finns de som aldrig har hållit i

en kniv när de ska börja tälja sig en grillpinne till exempel, men som lär sig det i scouterna.

Åldersgränsen för att få delta är tio år, och ledarna poängterar att barnet självt måste ta ansvar för att delta. Kontakten sköts direkt barnet och ledarna emellan. När terminen inleds ordnas en samling för barn och föräldrar där det informeras om vad som är på gång och vad verksamheten innebär. Vill föräldrarna delta i verksamheten är de givetvis välkomna med.

Just nu är 27 barn inskrivna i Korsnäs-scouterna. Ledarna berömmar barnen för deras engagemang och uppförande. Skribenten kan intyga att de även skötte sig mycket bra i kyrkan under gudstjänsten.

Hanna Hofman, diakon i Korsnäs församling, intervjuade scouter och ledare. I diskussionen med barnen deltog även Amanda Aspbäck och Minea Stangrund som dubbats tidigare år.

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

Sö 23.4 kl 11: Högmässa i kyrkan. Guy Kronqvist, Granholm.

Ti 25.4 kl 10: Liten och stor, i församlingshemmet.

Fre 28.4 kl 12: Försäljning av mjöd och munkar, även kaffe och lotteri, vid Korsnäs blomster. Så långt lagret räcker, avslutas senast kl 16. Till förmån för Gemensamt Ansvar.

Sö 30.4 kl 11: Gudstjänst i kyrkan. Friman, Benita Lidman.

Ti 2.5 kl 10: Liten och stor, i församlingshemmet.

Ti 2.5 kl 18.30: Väncafé på biblioteket. Program för barn, samvaro för alla åldrar.

On 3.5 kl 13.30: Missionsträff i Korsbäck.

To 4.5 kl 13.30: Missionsträff i Harrström.

To 4.5 kl 18.30: Molpe bönehusförening rf årsmöte i bykyrkan.

Baltikumvännernas loppis: vid gruvan varje tisdag kl. 13–18 hela maj.

Sommarsamlingar på Strandhyddan: onsdagar kl 18: 31.5, 21.6, 12.7, 2.8, 23.8.

50 år efter konfirmationen: sö 20.8 kl 11 högmässa i kyrkan. Efteråt samkväm med mat till självkostnadspris i församlingshemmet.

KRISTINESTAD

www.kristinestadssvenskaforsamling.fi

Fr 21.4 kl. 19: Pärbandet i kyrksalen i Lappfjärds församlingshem. Samling för kvinnor. ”Olikfärgade pärlor i livet” Majen Norrholm-Särs och Göran Särs. Servering. Anmälan till Erica 040 752 3232 senast 19.4.

Fr 21.4 kl. 21: Nattvardsmässa i kyrksalen i Lappfjärds församlingshem. Göran Särs.

Lö 22.4 kl. 18: Helgmålsbön i i Kristinestads kyrka. Medverkande: Tom Bergman, Leif Erikson, AK Martikainen.

Sö 23.4 kl. 10: Högmässa i kyrksalen i Lappfjärds församlingshem. Norrback, Viitala.

Sö 23.4 kl 15: Högmässa i Sideby kyrka. Norrback, Vättö.

Ti 25.4 kl. 13: Kenya Syförening i grupprummet i Lappfjärds församlingshem.

Ti 25.4 kl. 19: Bibelstudium i klubbbrummet i Kristinestads församlingshem.

On 26.4 kl. 19: Kakbuffet och musik i Henriksdahls bystuga 10 euro till förmån för Gemensamt Ansvar.

To 27.4 kl. 11.30: Pensionärssamling i Kristinestads församlingshem. Lunch och kaffe 6 euro. Gemenskap och program. Välkommen med nya och gamla pensionärer!

Fr 28.4 kl. 18: Bible study in English and Ukrainian i

grupprummet i Lappfjärds församlingshem.

Lö 29.4 kl. 19: Konsert i Kristinestads kyrka med Raili Bergqvist (sång) och Anders Kronlund (piano/orgel). Tema: ”Längtan”. Peter Lassus (andakt).

Sö 30.4 kl. 10: Gudstjänst i Sideby kyrka. Liturg: Peter Lassus, kantor: Kjell Lolax

Sö 30.4 kl. 12: Högmässa i Kristinestads kyrka. Lassus, Vättö.

Sö 30.4 kl. 14: Samling kring Ordet, i Dagsmark bönehus. André Djupsjöbacka, Juhani Martikainen, Nädejonen, AK Martikainen.

Må 1.5 kl. 18: Första maj-samling i kyrksalen i Lappfjärds församlingshem. SLEF:s lokalavdelning arrangerar.

Predikant Lars Lövdahl, Juhani Martikainen, sångprogram. AK Martikainen.

Ti 2.5 kl. 12: Härkmeri syförening i Härkmeri bönehus. Gemenskap, kaffestund, andakt.

On 3.5 kl. 18: Prayer & Worship i kyrksalen i Lappfjärds församlingshem. Lovsång och förbön på flera språk.

Erica Norrback, Ellinor Grahns.

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi

Närpes

Lö 22.4 kl 18: Samling på Luthergården.

Torsten Sandell, Bergö kyrkokör, Peter Brunell

Sö 23.4 kl 12: Gudstjänst i kyrkan. Kantorer Lindén-Liljehage och Elias Jakobsson.

Sundqvist

Sö 23.4 kl 18: Sång- och missionskväll i Norrnäs bönehus. Gerbykvartetten.

Tal, Olof Jern

Ti 25.4 kl 13: Tiistaikerho, Närpiön seurakuntatalo. Örn

To 27.4 kl 13: Diakonisyföreningen i församlingshemmet. Örn

Sö 30.4 kl 12: Högmässa i kyrkan. Jakobsson, Lindén-Liljehage, Sundqvist, Sjölander, Långkvist, Skrifvars

Ti 2.5 kl 13: Tjat & Prat, samtalsgrupp om missbruk, upprätthålla nykterheten.

Café Albert i Närpes centrum. Välkommen! Lillbäck-Engström

KORSNÄS Försäljning

Fynda på Baltikumvännernas loppis!

Baltikumvännernas loppis ordnas vid gruvan varje **tisdag kl. 13–18 hela maj**. Hela och rena kläder och husgeråd mottages.

Välkomna på loppis!

NÄRPES Årsmöte

Dags för årsmöte i bykyrkorna

Torsdagen den **4 maj** kommer Tom Ingvesgård att hålla årsmöte i bykyrkorna, i Nämpnäs **kl. 18** och i Rangsby **kl. 19**.

Välkomna!

Ny församling – ny logo!

Malax församling har sedan några veckor tillbaka en ny logotyp. Logon har tagits fram av Johanna Öst-Häggblom från Joho Studio utgående från idéer inlämnade av församlingsmedlemmarna.

I logon sammanfogas tre löv (tre församlingsdelar) till ett stadigt träd. Tankarna går till Livets träd. I mitten av stammen bildas ett kors. Som huvudfärg har valts en varm grön nyans som betonar det levande och växande. Ett snirkligt M kan också anas i formen. Logon kommer även att användas av Petalax kapellförsamling och Bergö kapellförsamling.

On 3.5 kl 19: Vårauktion på Luthergården

To 4.5 Årsmöten i bykyrkorna

- kl.18: Nämpnäs, Ingvesgård

- kl 19: Rangsby, Ingvesgård

Övermark

On 26.4 kl 19: Bibel- och bönegrupp i församlingshemmet. Örn

Lö 29.4 kl 18: Vårfest i Frönäs bykyrka.

Tomas Klemets, Marcus Jakobsson, Elias Jakobsson, Heddy Norrgård med kör

Sö 30.4 kl 10: Byagudstjänst i Valsberg byagård. Jakobsson, Lindén-Liljehage

Pörtom

Fr 21.4 kl 13: Gemensam karasamling i församlingshemmet. Sundqvist, Blomberg

Sö 23.4 kl 10: Gudstjänst i kyrkan. Sundqvist

KORSHOLMS PROSTERI

MALAX

Bergö

Sö 23.4 kl. 14: Gudstjänst i kyrkan.

Sö 30.4 kl. 14: Gudstjänst i kyrkan.

Malax

To 20.4 kl. 19: Diskussionsgruppen Amici, i kyrkhemmet.

Sö 23.4 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan.

Söndagsskola i Socken.

Må 24.4 kl. 10: Karacafé i kyrkhemmet.

On 26.4 kl. 11.30 : Tro i vardagen, i kyrkhemmet.

Sö 30.4 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan.

Söndagsskola i Socken.

Petalax

Fr 21.3 kl. 13: Fredagssamling i församlingshemmet.

Sö 23.4 kl. 12: Gudstjänst i kyrkan.

On 26.4 kl. 13.30: Syföreningen i församlingshemmet.

Sö 30.4 kl. 12: Gudstjänst i kyrkan.

FREDRIK KASS

Vad är jag beredd att offra?

VI HAR fått följa med Jesus under påskan. Vi har fått höra via lärjungarnas munnar, via deras ögon och öron, lukt- och känselsinnet. Vi har fått höra om hur han samlade lärjungarna tätt intill sig och hur han delade brödet och vinet och sa tag och åt, detta är min kropp, detta är mitt blod, gör det till minne av mig. Hur han hängde på korset, sönderpiskad och utmärslad, frågande efter vatten. Vi har fått höra om det hopp som väcktes när lärjungarna fick höra av kvinnorna att graven är tom. Hur några lärjungar sprang dit och fick se det med egna ögon. "Graven är tom!" Allt detta otroliga händer på bara några dagar.

PÅSKENS HÄNDELSER ringar in så oerhört många känslor och erfarenheter. Blicken har varit riktad mot korset och sedan mot den tomma graven. Nu riktas våra blickar mot lärjungarna och oss själva och vår fortsatta vandring med den uppståndne.

»Kanske kan jag offra mitt liv för någon nära, men hur är det för främlingen?«

VI BRUKAR ibland ha värderingsövningar med konfirmanderna. En sådan värderingsövning handlar om att ställa sig på en linje där ena ändan står för "ja" medan andra ändan står för "nej". Linjen blir då till en skala mellan "ja" och "nej". Så ställer vi olika påståenden eller frågor som konfirmanderna får ta ställning till. Det brukar inte vara fråga om några lätta frågor.

ETT PÅSTÅENDE är: Jag är beredd att ge mitt liv för någon annan. Vad skulle jag svara på det? Kanske kan jag offra mitt liv för någon nära, men hur är det för främlingen? Och om jag drar ner på ambitionerna lite: Är jag beredd att offra min tid, min bekvämlighet, mina resurser, mina pengar för någon annan? Ja, vad skulle jag svara på det påståendet ... Var på linjen skulle jag ställa mig?

JESUS GAV sitt liv för oss. För dig och mig. Det är påskens mirakel. Det är påskens kraft. Han gjorde det för oss. Ingen av oss kunde ta den platsen, utan Jesus gjorde det. Vi får gå fria. Sedan sänder han oss ut i världen för att tjäna och att följa hans exempel. Han sänder oss ut! Han som offrade allt.

Fredrik Kass är kyrkoherde i Kvevlax församling.

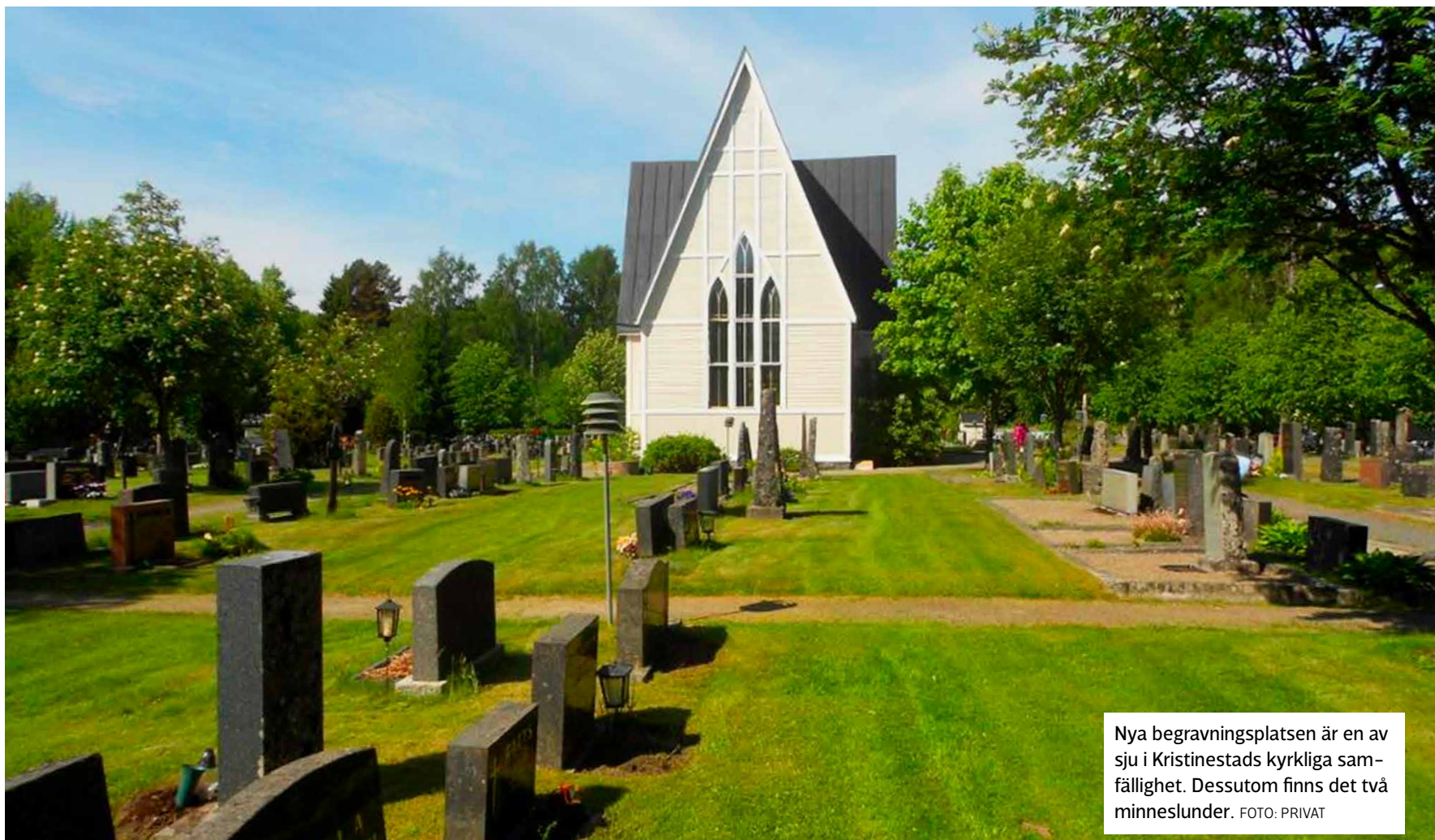
KRISTINESTAD Samling

Pärlor i olika färger

Fredag **21.4 kl. 19** samlas Pärlbandet, en samling för kvinnor, i kyrksalen i Lappfjärds församlingshem. Temat denna gång är "Olikfärgade pärlor i livet". Majen Norrholm-Särs och Göran Särs medverkar.

Servering. Anmälan till Erica Norrback, tel. 040 752 3232, **senast 19.4**. Varmt välkomna!

Nya begravningsplatsen är en av sju i Kristinestads kyrkliga samfällighet. Dessutom finns det två minneslunder. FOTO: PRIVAT

Fem frågor ... om gravplatser

Hur köper man gravplats? Hur länge gäller gravrätten? Anita Viik-Ingvesgård reder ut några av frågorna.

TEXT: **PIAN WISTBACKA**

KRISTINESTAD Anita Viik-Ingvesgård är ekonomi- och förvaltningssekreterare i Kristinestads kyrkliga samfällighet och van vid att få frågor kring gravväsendet. Här svarar hon på fem av de frågor som ofta ställs!

1. Hur reserverar man en gravplats? Graven för den avlidna och dennes närmaste (maka/make, barn) kan reserveras i samband med jordfästningen. Tidigare kunde man också köpa gravplatser på förhand för hela släkten, men den principen har vi frångått. Det visade sig nämligen att många av de reserverade platserna aldrig togs i bruk, och eftersom de var inlösta för all framtid kunde de då inte heller ges åt någon annan.

2. Hur länge gäller gravrätten? Numera kan man lösa in en gravplats för 50 eller 25 år. Det går också att förlänga gravrätten. Som exempel kan nämnas att avgiften för en gravplats för 25 år är 100 euro för Kristinestadsbor och 200 euro för personer från annan ort.

För några år sedan gick vi igenom våra gravregister och märkte ut gravar vars gravrätt upphört. En del förlängdes av släktingar, andra inte. När gravrätten gått ut återgår gravplatsen till den kyrkliga samfälligheten, minnesvården tas bort och platsen kan säljas på nytt.

3. Vem ansvarar för gravens skötsel? Det är gravrättsinnehavaren, det vill säga de närmaste anhöriga, som har

ansvaret för gravens skötsel.

Enligt kyrkolagen ska gravarna skötas på ett för begravningsplatsen värdigt sätt. För oss betyder det att stenen ska stå rak och gräset vara klippt. Tidigare sköttes gräset avgiftsfritt kring alla minnesvårdar på alla våra sju begravningsplatser, men det blev tyvärr ekonomiskt ohållbart.

4. Är principerna för begravningsväsendet samma i alla församlingar? Ja, alla har till exempel rätt att bli begravda i sin hemkommun på evangelisk-lutherska kyrkans begravningsplatser oberoende om de är medlemmar i kyrkan eller inte.

En person kan också bli begravd på annan ort än hemkommunen. Vi har ett avtal med Vasa gällande en konfessionslös begravningsplats (för personer som av religiösa skäl eller annan orsak inte vill begravas på en evangelisk-luthersk kyrkogård) men under alla år har ingen frågat efter den möjligheten. Det verkar vara viktigt att få bli begravd i hembygdens jord.

För gravplatsen och för själva gravsättningen tas det ut en avgift som motsvarar högst de kostnader som tjänsterna medför. Men eftersom församlingarna är olika kan också avgifterna variera.

5. Hur fungerar ett gravskötselavtal? Då man har ett gravskötselavtal tar vå-

ra säsongsanställda hand om skötseln av graven från maj till september. Vi har avtal för skötsel av gräs- och sandyta inklusive bevattning och blomplantering.

Skötselavgifterna administreras via en särskild gravvårdsfond. Gravvårdsfonderna får inte göra vinst.

Undantaget från detta är de så kallade all framtidsskötsel-gravarna. Någon gång i tiderna trodde man att den summa som betalades in till exempel på 1950-talet skulle räcka i all framtid, men trots att kyrkoekonomerna försökt få bra avkastning på pengarna är det orimligt att de skulle räcka i all framtid. Numera finns det all framtidsskötsel-gravar bara på Sideby begravningsplats.

Många anhöriga väljer kremering och en namnplatta på den gemensamma minnesstenen i en minneslund. Då faller ansvaret och kostnaderna för gravskötsel bort.

Mera info

Läs mer om begravningsplatserna, gravskötsel och gravrätt på församlingens webbplats: www.kristinestads-svenskaforsamling.fi. Här hittar du också uppgifter om avgifter och gravskötselpriser.

Lokalsidorna för de svenska församlingarna i Åboland-Åland utkommer i varje nummer av Kyrkpressen. Redaktör: Sofia Torvalds, sofia.torvalds@kyrkpressen.fi, tfn 040 831 6748. Dessa sidor görs i samarbete med församlingarna och materialet är beställt av dem.

Denise Blomqvist

33 år, församlingspastor i Mariehamns församling.

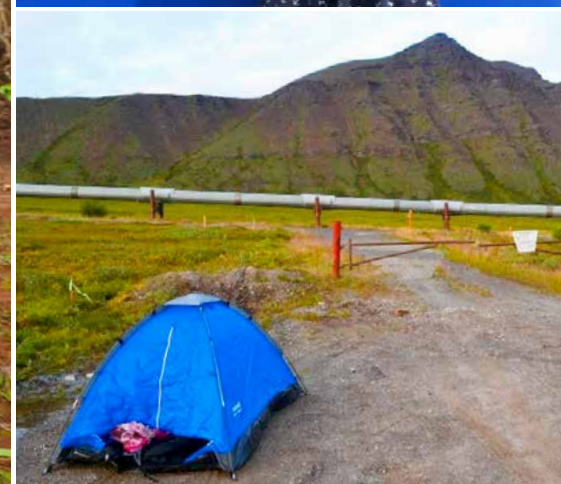
Familj: Två barn, födda 2014 och 2015.

Rest med barnen: Förra sommaren en Europaresa med tåg och buss, till Frankrike, Schweiz, Italien, Tjeckien och Tyskland. "Den tyngsta etappen var den från Stockholm till Paris – 35 timmar med ett bussbyte. Det är nog lättare att resa utan barn, men roligare när de är med."

Gör på fritiden: Försöker lära sig spela cello. Försöker också hitta tid att gå på gym.

Denise Blomqvist har rest mycket ensam, bland annat i Afrika och Asien. Numera reser hon med sina barn.

Med resan som livsstil

Församlingspastor Denise Blomqvist reste aldrig någonstans som barn – det har hon tagit igen.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

MARIEHAMN Denise Blomqvist har varit församlingspastor i Mariehamn i drygt tre år. Hon växte upp i Pargas, men gjorde två praktikperioder i Mariehamn innan hon blev prästvigd.

– Redan ett år innan jag blev prästvigd började Mari (kyrkoherde **Mari Puska**) fråga mig om jag kunde tänka mig att jobba som präst i Mariehamn.

Hon funderade ett tag och bestämde sig sedan för att våga klivet. Hon och hennes två barn flyttade till Åland.

– Jag ångrar inte att jag flyttade. Ibland kan jag stöta på sådant som jag inte har full koll på – till exempel diskussioner om sophanteringen. Också

inför riksdagsvalet kändes det att möjligheterna att påverka var mindre än i valet på fastlandet.

Denise Blomqvist är sjukskötare och hälsovårdare, och började studera teologi vid sidan av arbetet för att hon var intresserad av andlighet.

– Då funderade jag mest på hur existentiella frågor och människors andliga behov kunde beaktas i vården.

Men när hon satte igång med teologin ...

– Då tänkte jag: ojoj, de här studierna är ju faktiskt intressanta!

Hon hade inte tänkt bli präst. Hon tog kurser som krävdes för prästvigning

”för säkerhets skull”.

– Jag tror att jag tänkte att man måste vara minst 40 för att bli en bra präst, men när det yttre kallet kom hittade jag också ett inre kall.

Med buss genom USA

Denise Blomqvist har alltid älskat att resa. När hon växte upp åkte familjen aldrig på solsemester och hon fick en känsla av att det var något hon gått miste om.

– Mitt största reseprojekt var att resa sicksack genom USA med buss och försöka pricka in så många delstater som möjligt.

Sammanlagt tog resan tio veckor.

»I den kyrkan kändes det vara lite för mycket av allt.«

Vad lärde du dig?

– Jag lärde mig att människor i USA är mycket mer intresserade av främlingar än vi är i Finland – och har mycket lägre tröskel att bjuda med dig på något program som de planerat in.

Samtidigt märkte hon också att en del av det var en fasad av trevlighet – egentligen skulle det program som någon utlovat kanske aldrig bli av.

Vilken delstat gillade du mest?

– Alaska och Hawaii delar på första plats. Båda har helt otroligt vacker natur.

I USA var hon med om en gudstjänst bara en gång och hon är osäker på vilken kyrkofamilj just den församlingen hörde till.

– Men det kändes att det var lite för mycket av allt. Predikningarna var jättelånga, ingen hade liturgiska kläder och nattvarden var en skål med kex och en bricka med små plastglas med saft som församlingsmedlemmarna skulle skicka runt till varandra.

Hon har också rest i Egypten, Israel, Jordanien, Japan och Sydkorea – och gjort sjukskötarpraktik i Zimbabwe. Dessutom har hon rest en hel del i Europa.

Vilket land kunde du tänka dig att flytta till?

– Schweiz. Det är ett vackert och tryggt land, och hela Europa ligger alldeles inom räckhåll.

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND

Pargas församlingsdistrikt:

Sö 23.4 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Eija Grahns, Markus Ollila.

On 26.4 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyrka, Terttu Laaksonen, Hanna Lehtonen.

Sö 30.4 kl. 10: Högmässa i Pargas kyrka, Saara Maria Roto, Hanna Lehtonen.

On 3.5 kl. 18: Veckomässa i Pargas kyrka, Eija Grahns, Hanna Lehtonen.

Nagu kapellförsamling:

Sö 23.4 kl. 18: Kvällsgudstjänst i Nagu kyrka, Terttu Laaksonen, Mikael Granlund.

Korpo kapellförsamling:

Sö 23.4 kl. 11: Gudstjänst i Korpo kyrka, Esa Killström, Mikael Granlund.

Houtskär kapellförsamling:

Sö 23.4 kl. 11: Högmässa i Houtskär kyrka, Janette Lagerroos, Uma Söderlund.

Sö 30.4 kl. 11: Finsk högmässa i Houtskär kyrka, Janette Lagerroos, Uma Söderlund.

Iniö kapellförsamling:

Sö 23.4 kl. 13: Högmässa i Iniö kyrka, Eva-Lotta Blom, Robert Helin.

ÅBO

fre 21.4:

– **kl 18:** Vårkonsert "Här och nu" med ÅSF:s barnkör och Ung i Kör, Aurelia. Efter konserten serveras saft och kex. Fritt inträde, frivillig avgift till förmån för insamlingen Gemensamt Ansvar.

lör 22.4:

– **kl 15:** Träff för ensamstående föräldrar med barn, Aurelia. Anmälan senast 18.4 till agneta.markkula@evl.fi, 040 341 7757

– **kl 19:** Konsert med V-dalakören (dir. Leif Nahnfeldt) från Uppsala, Domkyrkan. Florakören medverkar som gästkör vid konserten. Fritt inträde, programblad 10 € till förmån för Ukrainas barn via Kyrkans Utlandshjälp.

sön 23.4:

– **kl 12:** Högmässa, Domkyrkan. Anna-Pia Svarvar (predikant), Tomas Ray (liturg), Danielsson, Söderlund. V-dalakören från Uppsala (dir. Leif Nahnfeldt) och stude-

rande till kyrkliga yrken medverkar. Barnhörna. Kyrkkaffe.

mån 24.4:

– **kl 12:** Lunchmusik med Ensemble MMXX, Domkyrkan.

tis 25.4:

– **kl 14.30–18.30:** Ungdomshålan, Aurelia.

– **kl 18:** Tyst meditation, Aurelia.

ons 26.4:

– **kl 10–12:** Familjecafé, Papinholma församlingshem. Ordnas i samarbete med Folkhälsan i S:t Karins.

– **kl 13–15:** Café Orchidé, Aurelia. "Dikter", ta med en eller flera av dina favoritdikter.

– **kl 13:** Frukostklubben, Tårget (Slottsg. 3, Åbo). Ulla

Achrén "Bygga och riva i Åbo". Anmälan senast 24.4 kl. 10 till Hedvig Långbacka, hedvig.langbacka@abo.fi.

– **kl 13.30–15.30:** Barnhålan (åk 3–6), Aurelia.

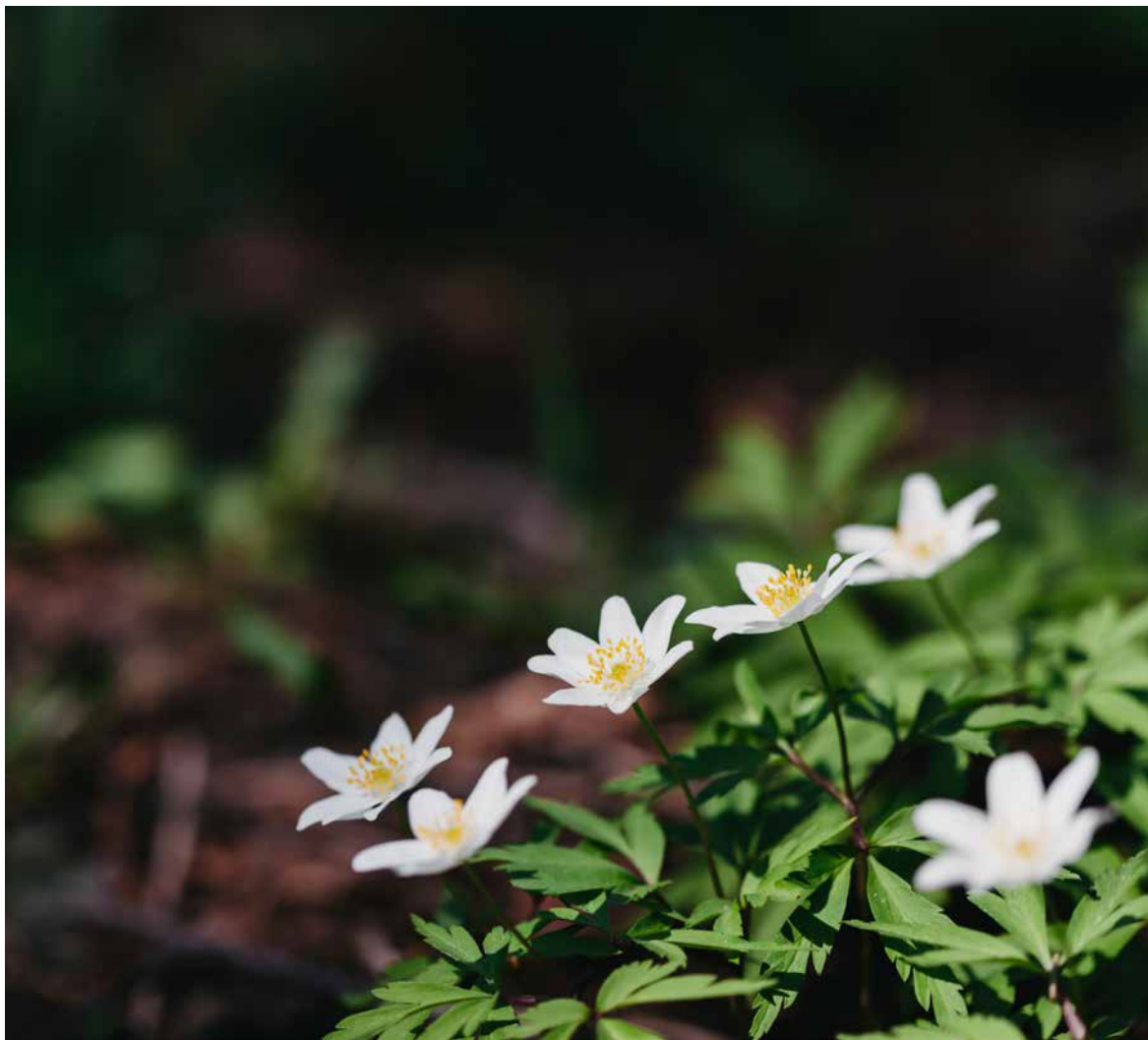
– **kl 18.30:** Tvåspråkig böne- och lovsångskväll tillsammans med Turku Missio, Aurelia. Bönegrupperna träffas kl 17.30 vid bibliotekets gård, Vimma och stadshuset.

tors 27.4:

– **kl 9.30–11.30:** Familjecafé, Aurelia.

fre 28.4:

– **kl 10.30–12:** Närståendecafé, Kvarterssklubben (Henriksgatan 9, Åbo). I samarbete med Folkhälsan, Egentliga Finlands Minnesförening. Anmälan senast 27.4 till Eva Björkqvist tfn 040 5165 679

JOMALA Musik

En tråd av nåd

Musikgudstjänst **torsdag 4.5 kl. 19** i S:t Olofs kyrka. Nåden är i centrum. Musik varvas med texter. Kör- och solosång. S:t Olofskören och S:t Mårtenskören medverkar under ledning av Eva-Helena Hansen och Guy Karlsson. Solosång: Inger Lyyski.

ÅBO Konsert

ÅSF:s barnkörs och Ung i Körs vårkonsert

Vårkonsert "Här och nu" med ÅSF:s Barnkör och Ung i Kör ordnas **21.4.2023 kl. 18** i Aurelia. Efter konserten serveras saft och kex. Fritt inträde, frivillig avgift till förmån för insamlingen Gemensamt Ansvar.

lör 29.4:

– **kl 18:** Tvåspråkig regnbågsmässa, Aurelia. Kyrkkaffe.

sön 30.4:

– **kl 12:** Högmässa, Aurelia. Johan Brandt t. Grevnäs (predikant), Bäck (liturg), Söderlund. Gudstjänstgrupp Ester medverkar. Barnhörna. Ta gärna med något ätbart till knytalaset efter högmässan, Åbo svenska församling bjuder på mjöd.

tis 2.5:

– **kl 14.30–18.30:** Ungdomshålan, Aurelia.
– **kl 18:** Tyst meditation, Aurelia.

ons 3.5:

– **kl 10–12:** Familjecafé, Papinholma församlingshem. Ordnas i samarbete med Folkhälsan i S:t Karins.
– **kl 13–15:** Café Orchidé, Aurelia.
– **kl 13.30–15.30:** Barnhålan (åk 3–6), Aurelia.

tors 4.5:

– **kl 9.30–11.30:** Familjecafé, Aurelia.
– **kl 19:** "Våren är härlig!" konsert, Aurelia. Marika Kivinen (mezzosopran), Nicholas Söderlund (bas), Eveliina Kytömäki (piano). Fritt inträde, programblad 10 € till förmån för insamlingen Gemensamt Ansvar.

ÅLANDS PROSTERI

JOMALA

Fre 21.4 kl. 13.30 Musikandakt: på Rönngården

Sön 23.4 kl. 11 Högmässa: Serell, Hansen

Tors 27.4 kl. 12 Sopplunch: soppa, bröd och kaka för 5 €.

Sön 30.4 kl. 11 Högmässa med konfirmation: Serell, Hansen

Ons 3.5 kl. 13 Bindning av midsommarkrona: I Olofsgården.

Tors 4.5 kl. 12 Herrlunch: Anmälan till pastorskansliet senast 2.5.

Tors 4.5 kl. 19 Musikgudstjänst: – En tråd av nåd

MARIEHAMN

LÖ 22.04 kl. 18.00 Konsert: i S:t Görans kyrka, Credo med damkören Himlalliv.

SÖ 23.04 kl. 11.00 Högmässa: i S:t Görans kyrka, Mats Backman. Kyrkkaffe. *

TO 27.04 kl. 11.30 Lunchmässa: i S:t Görans kyrka.

TO 27.04 kl. 12.00 Sopplunch: i församlingshemmet.

SÖ 30.04 kl. 11.00 Högmässa: i S:t Görans kyrka. Livestreaming på församlingens Facebooksida.

ON 03.05 kl. 19.00 Vårkonsert:

med Stella Vokalensemble.

TO 04.05 kl. 11.30 Lunchmässa: i S:t Görans kyrka.

TO 04.05 kl. 12.00 Sopplunch: i församlingshemmet.

NORRA ÅLANDS FÖRSAMLING

23.4 kl. 11: Högmässa i Geta kyrka.

Ingrid Björkskog, Johanna Evenson, barnkörerna med Julia Westerberg och Katrin Gwardak.

23.4 kl. 14: Högmässa i Vårdö kyrka.

Outi Laukkanen, John-Adam Sjölund.

23.4 kl. 19: Taizémässa i Finströms kyrka.

Ingrid Björkskog, Johanna Evenson.

25.4 kl. 12: Herrlunch i Sunds församlingshem.

Frivillig avgift.

26.4 kl. 17: Matlagningskväll i Vårdö församlingshem. Kenyansk mat med Outi Laukkanen.

28.4 kl. 12: Herrlunch i Mikaelsgården. Frivillig avgift.

30.4 kl. 10: Högmässa i Sunds kyrka.

Outi Laukkanen, John-Adam Sjölund.

30.4 kl. 12: Högmässa i Finströms kyrka.

Jon Lindeman, Johanna Evenson.

Information om regelbunden gruppverksamhet

finns på församlingens hemsida,

www.norraalandsforsamling.ax.

ECKERÖ-HAMMARLAND

21.4 kl. 13.00 Gudstjänst: i Hammargården.

Biskop Bo-Göran Åstrand predikar.

22.4 kl. 17.00 Festmiddag med psalmaften:

i Catharinagården. Församlingen bjuder på en gemensam middag, varefter vi sjunger psalmer tillsammans och biskopen håller en kvällsandakt. Anmälan till pastorskansliet tel. 018 38387 senast 18/4, meddela eventuella matallergier.

23.4 kl 11.00 Festmässa: i Eckerö kyrka med biskop Bo-Göran Åstrand, Eva Williams, Jean Banyanga, Pipsa Juslin o Kjell Frisk. Solist Aina Andersson, efteråt visitationsmässa samt kaffe i församlingsgården Laurentius.

30.4 kl 11.00 Tredje söndagen efter påsk. Musikalgudstjänst: i Eckerö kyrka med Roslagens barnkör under ledning av John Emanuelsson. Eva Williams o Pipsa Juslin.

St: Catharina kyrka är stängd för renovering av läktare och orgel fr o m 7.1 2023 och framåt. Välkommen till Eckerö S:t Lars kyrka.

KOLUMNEN

KATRIN SJÖGREN

En ohelig allians?

MÄNSKLIGHETENS HISTORIA innehåller otaliga fruktansvärda exempel på när tro och religion hänsynslöst utnyttjats av maktgalna, genomkorrumpade politiska ledare. Avgrunden öppnar sig när man tänker på alla krig, häxbränningar, korståg, förtryck och mord i religionens namn. I dagens USA förbjuds litteratur och konst med hänvisning till religionen. I Ryssland mobiliserar patriark Kirill ryska soldater med ett löfte om paradiset. Den rysk-ortodoxa kyrkan har en lång gemensam historia med rysk politik och KGB. Patriarken avslöjades nyligen med en förmodad Judaspeng runt handleden, en armbandsklocka värd en halv rysk årslön. Men visst finns det exempel där politiker haft religionernas humanism och kärleksbudskap som rättesnöre, en vilja att göra samhället och världen till en bättre plats, människor som Gandhi och Martin Luther King.

FÖR EN evighet sedan jobbade jag tillsammans med Zar, en läkare som var född och uppvuxen i Kabul. Han var fascinerad över hur genomsyrat vårt samhälle var av kristendomen, hur vi stiftade lagar, vår moral och hur vi tog hand om de mest skyddslösa och utsatta. Det var en ögonöppnare för mig. Kärnan i både religionen och politiken är just humanism, att göra samhället bättre för alla och skydda de mest utsatta. Det överlägset bästa och oförgångliga livsrådet för en politiker är från Matteus evangelium 7:12. Jesus sade: "Allt vad ni vill att människor skall göra för er, det skall ni också göra för dem."

SOM POLITIKER från man sällan facit på sitt värv för-rän man slutar eller dör. En politiker som har fått ett fint eftermäle är Jimmy Carter, USA:s 39:de president. Carter är djupt troende och närmar sig slutet på sin livsresa. Han har erhållit Nobels fredspris för sitt arbete för mänskliga rättigheter och för Camp David-avtalen som innebar en fredsöverenskommelse i Mellanöstern. Många hyllar medmänniskan Carter för hans ärlighet, anständighet, principfasthet och oförvitlighet. Även hans misslyckanden anses exemplariska för att han verkligen försökte. Hans livsgärning genomsyrades av att vara en positiv och förändrande kraft.

"Jag har ett enda liv och en enda chans att göra något av betydelse. Min tro kräver att jag ska göra det jag kan, var jag än är, så länge jag bara kan, med vad jag än har, för att försöka göra skillnad."

MARIEHAMN Mission

Missionsdag vid Kristi himmelfärd

På Kristi Himmelfärdsdagen är det numera en inarbetad tradition att syföreningar och övriga intresserade inbjuds till en dag i missionens tecken. I år träffas vi i Lemland **torsdagen den 18 maj**. Gäst är Marika Björkgren-Thylin, chef för enheten för svensk service på Finska Missonssällskapet.

Vi inleder med högmässa i Lemlands kyrka kl. 11, därefter bjuds deltagarna på lunch och program på Valborg. Snabblotteri. Skjuts arrangeras vid behov.

Anmälan senast 8 maj till kansliet, tfn 018-5360.

ILLUSTRATION: GISÉLA LINDE

Katrin Sjögren är medlem i Mariehamns församling.

Nya kaplanen i Nagu vill utmana sig med svenskan

Terttu Laaksonen vill lära känna sina församlingsbor som de är – och sätter sig gärna ner för en kopp kaffe och ett samtal.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

NAGU Terttu Laaksonen är ny tf kaplan i kapellförsamlingen i Nagu. Redan efter en vecka i Nagu har hon fått en känsla för sina församlingsmedlemmar.

– Naguborna känns väldigt vänliga. Redan när kapellrådet intervjuade mig för tjänsten fick jag en bra känsla: det här är vanliga, vänliga människor.

Terttu Laaksonen växte upp i Raudaskylä i finska Österbotten. Sedan flyttade hon till Esbo. Där bodde hon länge och där har hon fortfarande ett hem med sin man – nu bor hon alltså på två ställen.

Hon har en magistersexamen i statsvetenskap och hann arbeta med mycket innan hon så småningom började känna ett inre kall att bli präst.

– Jag var femtio när jag blev prästvigdes och blev ordinerad till Kokkolan suomalainen seurakunta.

Hon har varit församlingsaktiv hela sitt liv: gått i söndagsskola och varit med i kyrkans ungdomsverksamhet. Tron, kyrkan och gudstjänster har alltid haft en viktig plats i hennes hjärta.

– Jag kommer från en trakt med många starka väckelserörelser, men jag har alltid känt att jag hellre är i mitten än blir placerad i något fack.

Var har du lärt dig svenska?

– Jag har många släktingar som flyttade till Sverige under 60- och 70-talet. Så jag har alltid sett det som en möjlighet att bo i Sverige. Dessutom har jag under hela mitt vuxna liv haft svensk-språkiga vänner. Men de har pratat så god finska att vi oftast pratat finska, tyvärr.

Hon har arbetat mycket mer i internationellt arbete då hon var präst i Karleby och senare i Uleåborg, så det känns inte svårt för henne att arbeta på ett språk som inte är hennes modersmål.

– Jag har alltid haft ett intresse för språk. Jag tycker det är ganska synd att vi satsar så mycket tid och krafter på att finskråpåkiga ska lära sig svenska i skolan – och så använder vi inte språket.

Till Nagu lockades hon av en person som redan arbetade i trakten och tipsade henne om kaplanstjänsten.

Det är aldrig för sent att bli präst, säger Terttu Laaksonen, som är ny kaplan i Nagu. FOTO: ROBERT HELIN

– Jag känner inte till skärgården så bra, men jag märker att jag längtar till landsbygden. Det är något med Nagu som fick mig att tänka att det är ett ställe där jag kunde tänka mig att bo.

Det kändes heller inte skrämmande att byta arbetsspråk.

– Det är en positiv utmaning för mig! Jag är sådan att jag tycker om att utmana mig lite.

En hurudan präst vill du vara?

– Mässan är viktig för mig, och det är viktigt för mig att möta människor som de är. Jag tycker också om att vara en del av det samhälle där jag bor.

Hon är väl medveten om att många i åldern 20–50 år har ett så stressigt vardagsliv att det är svårt att klämma in kyrklig aktivitet i livsekvationen.

– Men ändå skulle jag gärna vara en del av deras liv på något sätt. Om de inte känner sig hemma i mässan skulle jag gärna vara en som kunde bjuda på kaffe och en pratstund, eller ba-

ra mötas på vägen och stå och prata en stund. Jag vill dela folks vardagsliv – hur livet än ser ut för dem.

Terttu Laaksonen

Tf kaplan i Nagu kapellförsamling.

Familj: Gift och har två vuxna barn.

Gör på fritiden: Läser all sorts litteratur, helst fackböcker. Försöker lära sig att måla ikoner. ”Jag har två lärare i Helsingfors trakten och målar enligt den ortodoxa traditionen. Jag har just börjat lära mig göra ikoner enligt mosaiktraditionen och hoppas kunna fortsätta med det i Nagu. Det är viktigt för mitt andliga liv.”

Andrum kl. 6.54

(med repris kl. 9.54)

Fredag 21.4 Carita Eklund, Åbo

Måndag 24.4 Hans Växby, Vanda (repris från 15.6.2020)

Tisdag 25.4 Jan-Erik Lindqvist, Helsingfors (repris från 16.6.2020)

Onsdag 26.4 Yvonne Terlinden, Karis (repris från 17.6.2020)

Torsdag 27.4 Johanna Evenson, Hammarland (repris från 18.6.2020)

Fredag 28.4 Jan Edström, Esbo (repris från 19.6.2020)

Tisdag 2.5 Carita Eklund, Åbo

Onsdag 3.5 Leif-Göte Björklund, Korsholm (repris från 14.10.2021)

Torsdag 4.5 Torbjörn Andersén, Jakobstad

Aftonandakt kl. 19.15

Fredag 21.4 Rose-Maj Friman, Korsholm

Lördag 22.4 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 23.4 Den goda herden. Textläsare: Maria Boström och Caspian Boström. Producent: Hedvig Långbacka (repris från 26.4.2020)

Måndag 24.4 Monika Winberg-Nikkola, Nådendal

Tisdag 25.4 Thomas Björkman, Purmo

Onsdag 26.4 Kristina Örn, Närpes

Torsdag 27.4 Carita Eklund, Åbo

Fredag 28.4 Carita Eklund, Åbo

Lördag 29.4 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 30.4 Guds folks hemlängtan. Textläsare: Sarah Tiainen och Heidi Storbäck. Producent: Hedvig Långbacka (repris från 3.5.2020)

Måndag 1.5 Helene Liljeström, Sibbo

Tisdag 2.5 Helene Liljeström, Sibbo

Onsdag 3.5 Sara Högberg, Åbo

Torsdag 4.5 Anna-Katarina Schatzl, Järfälla (repris från 13.7.2021)

Gudstjänst kl. 13.03

Söndag 23.4 Tillsammansgudstjänst med Andreas-kyrkan i Helsingfors. Predikant: Markus Linde. Mötesledare: Markus Österlund. Kantor: Jeremy Wong. Lofsångsteam: Anna Korkman Lopes (sång), Jessica Korkman Lopes (sång), Med Hamiti (congas), Peter Huang (keyboard) och Jeremy Wong (piano). Körledare: Ranghild Hiis Ånestad och Nicolina Gull. Kör: Soulkids och Soulteens. Körmusiker: Staffan Strömsholm (kapellmästare), Felix Holmberg (trummor), André Backman (gitarr) och Felicia Wadenström (bas).

Söndag 30.4 Gloria Dei-mässa från Evangeliska Centret i Vasa. Predikant: Alf Wallin. Liturg: Torsten Sandell. Kantor: Niklas Lindvik.

Söndagen den 23 april firar vi gudstjänst med Andreaskyrkan i Helsingfors. FOTO: ARKIV/SOFIA TORVALDS

KYRKHELG SYD 21-23.4.2023

Petruskyrkan Skogsbäcksvägen 15, Helsingfors

Lö 22.4 kl.10 – seminarium
**Uppståndelsens vittnen i Skriften
och den tidiga kyrkan**
Anni Maria Laato

Lö 22.4 kl.13 – seminarium
Uppståndelsens trovärdighet
Santeri Marjokorpi

www.kyrkhelg.fi

Du kommer väl med på

ISRAELKONFERENSENS

10-årsjubileum 6-9 juli i Närpes

Eli Dorfman Haifa Dan Johansson Daniela Persin
Serguei Popov Andreas Forsberg

Frank Mangs
Center

www.frankmangscenter.fi

RESA FÖR UNGDOMAR OCH UNGA VUXNA TILL TAIZÉ 29.7-6.8.2023

Varje år besöker tusentals unga vuxna och ungdomar kommuniteten i Taizé. I Taizé möter du människor från hela världen, du får leva enkelt en vecka och delta i kommunitetens liv. Vi stannar också en dag i Paris för att hinna med lite sevärdheter.

Resan är tänkt för 18-29 åringar som vill uppleva Taizé.

Resan kostar 490 euro. I priset ingår resor, boende och mat under vistelsen i Taizé, samt en dag i Paris. Anmäl dig senast 30.4 till kontakt@forsamlingsforbundet.fi. Kontaktperson är Kalle Sällström, kalle.sallstrom@forsamlingsforbundet.fi, 050-3562 475, hör av dig om du vill veta mera. Kolla också www.taize.fr.

FÖRSAMLINGS-
FÖRBUNDET r.f.

ANNONSERA I

KP
KYRKPRESSEN

BOKNINGAR:
040 144 6200

www.kyrkpressen.fi

Välkommen på

Församlingsförbundet rf:s årsmöte 15.5.2023

Medlemmarna i Församlingsförbundet rf kallas till årsmöte måndagen den 15 maj 2023 kl. 18.00 i Kyrkans hus på Södra kajen 8 i Helsingfors. Kaffe från kl. 17.15.

Årsmötet inleds med andakt av biskop Bo-Göran Åstrand. Sedvanliga årsmöteshandlingar och styrelsen presenterar förbundets strategi för 2023-2025 - Tillsammans för kyrka och kultur.

Välkommen!

FÖRSAMLINGS-
FÖRBUNDET r.f.

Gör en konkret insats för miljön – bli månadsgivare!

För 20 € i månaden planterar du två träd och för 30 € i månaden ger du någon en energisnål spis.

Läs mer och bli månadsgivare:
miljobanken.fi

FINSKA
MISSIONSSÄLLSKAPET

Insamlingstillstånd: RA/2020/1538, Åland ÅLR 2022/6434

VÄLKOMMEN TILL RETREATGÅRDEN SNOAN

Retreat med Grankulla svenska församling 21-23.4

Endagsretreat med Karis-Pojo svenska församling 13.5

Vårtalkodagar på Snoan 17-21.5

Sensomardagar för seniorer – skön sommargemenskap 22-24.8

Retreat med symboldrama 8-10.9

Retreat i september 15-17.9

Retreat med Esbo svenska församling 22-24.9

Drömretreat på Snoan 6-8.10

Retreat med Matteus församling 13-15.10

Retreat med KRAN rf för närstående till personer med beroendeproblematik 20-22.10

Genom stillhet och förtröstan blir ni starka – retreat 27-29.10

Själavårdsretreat – att leva i överlåtelse 10-12.11

Retreat för småbarnspedagoger och lärare 17-19.11

TYSTNAD, VILA, EFTERTANKE, NY KRAFT OCH TID – VÄLKOMMEN!

Anmälningar: www.snoan.fi

Information: Retreatkoordinator Birgitta Udd,
040-630 7771, kontakt@snoan.fi

SNOAN

Vad händer när någon behandlar dig fel? Du känner dig arg, sårad, ledsen och övergiven. Du vill ha rättvisa, och du vill att någon betalar. Men om rättvisan inte kommer – vad gör du då? Du förlåter. Sjuttio gånger sju gånger gör du det – och då sjunker inte bara ditt blodtryck utan du bygger också din karaktär.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

FÖRLÅTELSE ÄR KLADDIGT MEN BRA

Att förlåtelse är viktigt och till och med nödvändigt är något som vetenskapen bevisat att Bibeln har rätt i. Duska förlåta inte bara sju gånger utan sjuttio gånger sju, säger Jesus. Det vill säga: förlåt oändligt. Förlåt allt.

Forskning visar att förlåtelse bokstavligen är bra för din hälsa. Studier har visat att när du förlåter någon minskar din risk att drabbas av en hjärtattack, dina kolesterolnivåer blir bättre, liksom din sömn och ditt blodtryck. Dessutom känner du mindre stress, har mindre ångest och depressionsrisken minskar.

Att känna sig sårad, besviken och arg på någon tar helt enkelt på kroppen. Kronisk ilska är dålig för hälsan, medan förlåtelse leder till bättre hälsa. Ju mer förlåtande du är, desto mindre är din risk att fastna i missbruk och

desto högre är din självkänsla.

TEOLOGEN MIROSLAV VOLF vid Yale University berättar i podden *The Happiness Lab* om hur hans föräldrar medvetet fattade beslutet att förlåta en soldat som på grund av ett misstag bar skulden för att parets femåriga son dog. De överräckte förlåtelsen till soldaten som en gåva. Samtidigt säger Volf att det var en av de svåraste saker hans mamma någonsin gjorde.

”Hon förlät, och om nätterna kom oförlåtelsens demoner tillbaka och frågade henne varför hon förlåtit”, säger han. ”Hon upprepade några ord av Paulus för sig själv: ’Liksom Herren har förlåtit er skall också ni förlåta.’ Det var en kamp mellan hennes behov att hämnas och hennes behov att leva enligt den övertygelse hon hade om vad det innebär att vara en människa. Förlåtelsen blev som en juvel som är väldigt svår

att hitta, men när man en gång har fått tag på den är den så vacker.”

VOLF MENAR att kärnan i Jesus undervisning är uppmaningen att älska sin fiende. Volf ser på förlåtelsen som en gåva. Förlåtelsens innehåll är att inte beakta den onda gärningen som en skuld som förövaren bär på. Man separerar alltså handlingen från den person som utfört den.

Den stora frågan för den som drabbas är hur man ser till att gärningen inte förstör relationen till den människa

»Hon förlät, och om nätterna kom oförlåtelsens demoner tillbaka.«

som gjort fel. Den drabbade måste klara av att säga: ”Jag kommer att behandla dig som om du aldrig gjort den här onda saken mot mig.”

ATT FATTA ett beslut att förlåta är ett kognitivt val. Men att komma ut ur känslan på ett emotionellt plan är svårare. Det handlar om att försöka släppa de negativa tankarna, som tenderar att återkomma med jämna mellanrum. Varje gång du tänker på en person som behandlat dig illa triggas dina minnen av det som hände. Men efter förlåtelsen kan du, menar Miroslav Volf, känna en sorts lättnad och frigörelse eftersom du gjort ”det som är rätt” – även om det var mycket svårt. Du är inte längre fången i det förflutna.

”Desväraste förlåtelseövningarna gör vi när det inte finns en utväg ur en relation, när vi inte kan lämna den. Om vi måste hela en relation måste vi för-

Förlåtelse i sex steg

1. Minns det som hände, hur du reagerade, och tänk på hur din känsla av att vara sårad och arg har påverkat dig sedan dess. Försök se på det objektivt, utan att fastna i självömkan. Våga känna allt det du känner, även om du blir arg eller uppgjagad.

2.

Försök känna empati med personen som gjorde fel mot dig. Kanske växte hen upp under svåra omständigheter? Ibland säger en person något otrevligt och sårande för att personen själv är rädd, bekymrad eller sårad.

3. Försök inse att ingen är perfekt, vi gör alla fel och misstag. Försök rädda relationen även om den person som gjort något fel inte själv ber om ursäkt. Förlåt inte bara för att rädda relationen – det gör relationen sämre. Försök i stället återgå till relationen som den såg ut innan du drabbades av orättvisan.

4. Förvänta dig inget speciellt av relationen efter förlåtelsen. Förvänta dig inte ursäkter. Tänk på förlåtelsen som en altruistisk gåva. Tänk på de stunder då du själv betett dig illa och blivit förlåten.

5.

Bestäm dig för att förlåta. Om du inte kan berätta att du förlåter till den person du varit arg på, skriv ner det exempelvis i en dagbok. Berätta gärna om förlåtelsen för en vän, det ökar känslan av att det är något du förbundit dig till. Håll fast vid förlåtelsen även om sårade känslor eller vrede återkommer med jämna mellanrum. Gå tillbaka till Bibeln och läs de bibelställen som talar om förlåtelse om och om igen.

6. Förlåt dig själv. Försök förstå att det att någon skadat dig inte säger något om ditt värde. Förlåtelsens nåd gäller också dig. Du måste själv klara av att skilja på det du är och det du gjort. Det finns en del hos oss alla, en innersta del, som är vårt verkliga jag och som är oändligt älskad av Gud vad vi än gör.

FOTO: PEXELS

stå att förlåtelse handlar om att helt och hållet omforma relationen", säger Volf. Först då är en gemensam framtid möjlig.

HAN FÅR ofta frågan om inte förlåtelsen kräver för mycket av offret. Först ska offret bära bördan av att ha blivit utsatt för något orättvist – och sedan börda för att reparera det. Är det inte för mycket begärt? Han menar att man inte ska tänka på förlåtelse som en börda utan som en gåva som man ger först när man är redo att överrätta den.

När förlåtelsens gåva sedan överräcks är den fylld av en sorts kraft och skönhet som kan förvandla givaren på ett sätt som helt omformar henne. Det vill säga: det handlar inte bara om att må bättre fysiskt eller psykiskt, det handlar om att forma sin karaktär. När du förlåter blir ditt liv bättre. Du väljer bort såret, du väljer framtiden och investerar i hoppet.

FÖRLÅTELSE ÄR inte prydligt, säger Volf. Du kan inte slå fast en andel av skuld som om du räknade ut en ekvation. Det är en smärtsam, svår och kladdig process där det svåra kommer tillbaka gång på gång. Förlåtelse är inte så mycket en enskild handling som ett sätt att leva sitt liv.

Det goda är alltid lite trasigt. Du lappar det, gång på gång. Det är berättelsen om den förlorade sonen som slösade bort all sin egendom och vars far sprang honom till mötes när han äntligen kom hem. Han förtjänade inte en gödkalv, men han fick den ändå.

Källor: Podden The Happiness Lab och en intervju med Miroslav Volf, författare till boken "Free of Charge", och teolog vid Yale University. En artikel om hälsa på nätsidan John Hopkins Medicine och en artikel om förlåtelse vid Harvard Health Publishing.

In nava blåomjåol

»Att födas till den här världen är så alldagligt, men samtidigt helt obegripligt.«

65 PROCENT SYRE, 18 procent kol, 10 procent väte, 3 procent kväve, 1,5 procent kalcium, 1,0 procent fosfor, 0,25 procent kalium, 0,25 procent svavel, 0,15 procent natrium, 0,15 procent klor, 0,05 procent magnesium.

Walter White, huvudpersonen i den prisbelönta amerikanska teveserien *Breaking Bad*, för en diskussion med sin studiekompis om vad den mänskliga kroppen består av. Walter White är en kemist och kemilärare i USA, som efter att han diagnostiserats med lungcancer börjar tillverka drogen metamfetamin.

I scenen ovan plussar White ihop ämne efter ämne tills han kommer fram till 99,888042 procent. Men där tar det slut. Han kommer inte hela vägen till 100 procent, och säger: "There is got to be more to a human being than that?" (Översättning: Det måste finnas mer i en människa än så?)

"Tiden stannar. Människan är borta, kvar finns skalet."

JAG SÖKER MIG ständigt tillbaka till den finlandssvenska författaren och litteraturvetaren (och Munsalabon) Lars Huldéns dikt-samling *To å ja, vi boåda* (Du och jag, vi båda). Han skrev verket år 2010, cirka sex år före sin död. I en kort dikt skriver Huldén, på munsaladialekt, så här: *In lihlän vatopott / in nava blåomjåol / he va ja he*. (En liten vattenpöl / en näve blomjord / det var jag det.)

DE SOM HAR vakat vid en dödsbädd, och har varit med när själva dödsögonblicket sker, vittnar nästan alla om samma sak: Tiden stannar. Människan är borta, kvar finns skalet.

I DEN NYA svenska podden *Sökarna*, avsnitt 7, samtalar barnmorskan och jordmodern Agneta Bergenheim och journalistern Eric Schüldt om begreppsparen födelse och död. Bergenheim säger: "Jag har varit med om flera hundra barns födelse och jag förstår det inte."

OCKSÅ NÄR en människa föds stannar tiden. Ifjol föddes det 44 933 barn i Finland. Att födas till den här världen är så alldagligt, men samtidigt helt obegripligt.

Likadant är det med döden: Att dö är så elementärt, så vardagligt men ändå så ofattbart. En liten vattenpöl, en näve blomjord. Ofattbart.

Christa Mickelsson är redaktör på Kyrkpressen.

Som studerande klädde sig **Tanja von Knorring** första gången som kvinna 1984. I slutna sällskap och på klubbar i den tidens Helsingfors var hon kvinna om natten och man och chef vid Luftfartsverket om dagen. Nu som 60-plus är hon kvinna helt och hållet. Bönen och tron har stött henne på vägen.

TEXT OCH FOTO: **JAN-ERIK ANDELIN**

Kom ut som kvinna, kom ut som kristen

Tänk om hon hade fått vara en ung student på 20 år med allt det studentikosa och hela yrkeskarriären framför sig! säger hon.

Tanja von Knorring, 63, kan ibland känna det bittert att det fick gå över 40 år innan hon kom ut som kvinna. Ändå sitter hon på sitt kontor i en förort till Tammerfors och berättar om både tunga och absurda händelser med ett stillsamt jämnmod.

– Men det är livets gång. Som troende ser man att allt har en mening. Det positiva är väl att jag har fått uppleva en ganska bra karriär, men till en ganska hög kostnad för mig själv. Det var ett par burnouter när jag var som högst i yrkeslivet och gick omkring och föreställde en man.

Det är fem år sedan Tanja von Knorring för sista gången var klädd i en herrkostym.

– Det var efter årsmötet vid en herrloge på Bulevarden i Helsingfors. När jag kom hem måste jag bara riva av mig de där kläderna. Aldrig mera det här! Jag såg mig i spegeln och tyckte att jag såg ut som en Ken-docka!

Därefter kom hon ut som kvinna våren 2018. Hon blev också den första i Finland som bytte juridiskt kön utan att bli steriliserad.

Gick ensam till kapellet

Tanja von Knorring växte upp på 1960-talet i Botby i östra Helsingfors i en konstnärlig familj. Mamma var professor i mode och kläddesign, pappa inredningsarkitekt.

Tanja, vid födseln betraktad som en pojke, var liten och spenslig till växten, blev mobbad där hon gick i Franska skolan och hette Hans Peter. Men någonstans inuti ville hon inte vara en pojke utan var rädd för vad som skulle hända i puberteten.

Hemma hade hennes mamma genom sitt jobb modetidningar med bilder av hur man kunde se ut som kvinna i stora världen.

– Att jag redan som ung fick se de där tidningarna hade nog att göra med att jag förstod nå-

gonting om mig själv. Jag har ett minne av att jag hade velat ha sådana där kläder, men det fick jag inte.

Att uppleva sig vara av fel kön är inte någonting man väljer, säger Tanja von Knorring. Man hämtar inte känslan ur någonting, den är medfödd, säger hon.

»Jag gick omkring och föreställde en man till en ganska hög kostnad för mig själv.«

Tanja von Knorring hade tidigt ett andligt intresse. Hemma bad man aftonbön, *Gud som haver* och andra mollstruket allvarliga finska böner. Föräldrarna gick i kyrkan till jul och påsk, men Tanja gick också i söndagsskolan i Saalemkyrkan i Hagnäs. I de yngre tonåren gick hon

Tanja von Knorring i Tammerfors församling väntade i 40 år med att komma ut som kvinna.

ofta till Botby kapell i förorten, ensam.

– Jag ber hela tiden, varje dag flera gånger. Jag känner att jag får stöd av min tro i den här transitionen (övergången). Jag har ju haft ganska stora operationer, fem stycken nu på bara några år. Den sista operationen var genitalkirurgin, som tog sex timmar och fyrtio minuter. Det var ingen liten sak.

Som barn och tonåring förblev Tanja von Knorring pojke i en spenslig och späd kropp. När hon var vuxen skulle läkare konstatera att hennes bröstkorg var en kvinnas med en lungkapacitet så knapp att hon rimligtvis borde ha svimmat hela tiden.

– Jag gymnastiserade i massor, men fick aldrig några muskler. När jag var 18 år fick jag blödnings- och läkarna sade att jag inte längre fick cykla, säger Tanja von Knorring.

Många vardagsproblem

Sedan april 2023 gäller den nya translagen i Finland. Efter att man har fyllt 18 år får man själv bestämma vilket kön man anser sig ha. Medicinsk korrigering är en skild och mycket större process som involverar läkares bedömning.

Tanja von Knorring hördes av riksdagens utskott om lagen, som hon ändå tycker blev rätt så konservativ på en europeisk skala.

Samhällsdebatten har handlat om hur transpersoner sägs kunna trixa sig in i "fel" omklädningsrum, simhallsbastu eller smita undan militärtjänstgöring genom att lämpligt byta juridiskt kön.

– Nej, det kan man inte. Då ska man ju leva i tolv år i fel kön, från 18 till 30. Man byter inte juridiskt kön så där bara. För mig tog det två år att få alla kreditkort och allt annat överfört på mitt nya socialsignum.

Två tredjedelar av transpersonerna är transmän som vill korrigera sitt kön. Det är ju i så fall netto för Försvarsmakten, säger hon.

Det är många vardagsproblem för den som lever med könsdysfori. Att förklara för biljett- och

– Vi kan som kristna bjuda in människor till förlåtelse och evigt liv. Men inte säga att någon ”lever fel”, säger Tanja von Knorring.

Tanja von Knorring

Född i Helsingfors 1959

Ingenjörsutbildning vid Tekniska högskolan i stads- och trafikplanering. Yrkeskarriär vid Luftfartsverket och som flyg- och bussföretagare.

Kom ut som transkvinna 2018, fem könskorrigeringsoperationer 2020–2022.

Hörd av riksdagen inför 2023 års transslag. Verksamhetsledare i föreningen Transfeminina.

Ny medlem av församlingsrådet i Tammerfors svenska församling sedan 2023.

identitetskontroller varför namn och kön inte går ihop. Att komma ombord på flyget som MR TANJA VON KNORRING. Att som förälder på resor förklara att man faktiskt har rätt barn med sig, och så vidare.

Vill komma ut en andra gång

Sexuell läggning och könsidentitet har inte heller med varandra att göra. Tanja von Knorring har själv varit gift två gånger, vardera gången med en kvinna, och är också nu förlovad med **Sandra Sofia**.

Med sitt ex, **Maria**, är hon förälder och biologisk far till en 27-årig dotter. Som föräldrar levde de utåt som i ett normalt parförhållande långt efter att Tanja hade sagt att hennes identitet var en kvinnas. Paret skilde sig 2019.

– Vi hade kärlek, säger Tanja von Knorring ömsint. Kärlek och det sexuella behöver inte alltid gå hand i hand. Många är asexuella och ändå fungerar parförhållandet. I dag kallar jag Maria för min syster. Vi blev syskon redan 2003.

I föreningen Transfeminina har Tanja von Knorring fått höra sorgliga berättelser, mest från det mera konservativa Österbotten och norra Finland om människor som blivit illa bemötta.

I samma regnbågs-kretsar har hon ändå nu velat komma ut själv – en andra gång – som troende kristen.

– Jag vill inte bli missförstådd. Men Jesus jobbade ju för dem som hade det sämre ställt, inte för den välmående majoriteten. Som kristna kan vi gärna uppmana människor att komma med i tron på förlåtelse och evigt liv. Men att säga att andra människor ”lever fel”, det kan vi inte göra.

Det finns kristna som kan säga att du har gjort ett val, och valt fel. Vad säger du då?

– Jag säger att ”du vet ingenting om mig, och ingenting om biologi eller medicin när du säger så. Det bästa är att du försöker hitta det som är ditt eget, och dig själv”.

Staffan "pastorn" Björklund, stuvare och skogshuggare, har aldrig brytt sig om människors titlar.
– Jag brukar alltid säga att alla som kliver över tröskeln till Herrens hus är likvärdiga.

TEXT OCH FOTO: **CHRISTA MICKELSSON**

"Om biskopen börjar krångla får han gå ut"

Mitt största nöje och det absolut billigaste är att prata med folk, säger **Staffan "pastorn" Björklund** från Karis, och ler lite finurligt. När han studerade till skogshuggare som 15-åring fick han sitt smeknamn, "pastorn".

– Jag talade väl alltid om mina kyrkliga aktiviteter och drog till och med fram något roligt. Ännu idag kallas jag "pastorn" i Karis.

En gång ringde han till en stockbilschaufför och presenterade sig med sitt riktiga namn.

– När vi slutade frågade han: "Alltså vad sa du att du heter?" När jag sa "det är ju pastorn" sa han "är du pastorn du din jävel?". Jag brukar alltid säga att även Fantomen kommer ut som civil någon gång.

Hans "kyrkliga aktiviteter" började i skriftskolan.

– Vi hade en "snärtiger" präst, Claus Terlinden. Det var han som ledde mig in på den här vägen.

Det värsta en mor kan uppleva

Han växte upp i Karis med elva syskon och sina föräldrar.

– Men nu har jag bara har tio syskon i livet.

Den 17 november år 1991 hände det som inte får hända. När Staffan var tio år dog hans storebror.

– En söndag morgon knackade två poliser på dörren. Mamma blev helt likblek, för hon visste ju att det hade hänt något.

Staffans äldsta bror och hans flickvän hade krockat med en ambulans. De dog.

– Jag kommer inte själv ihåg så mycket, jag var så liten. Det var en dubbelbegravning. Min mamma sa alltid att det värsta en mor kan uppleva är att begrava sitt eget barn. Hon kom aldrig över det.

Staffan har berättat för sin pojke, som är elva år, om att han har en farbror som inte finns, och en farmor som inte finns. Hans mor fick cancer 2007.

– Hon tyckte inte om att människor "ojade och vojade sig". En gång, när jag och min sambo hälsade på henne på försommaren, satt vi och drack kvällste. Då sa hon: "Ja, nu har det farit över till levern." Och så talade vi inte mera om det.

Mamman dog som 54-åring, på hösten 2009.

– Hon sa alltid att när hon dör så ska hon i samma grav som min bror. Jag saknar henne. Hon har gjort mig till den jag är idag.

Tycker inte om titlar

Samma år då hans mamma dog fick Staffan en förfrågan om att vikariera som kyrkvaktmästare.

– Jag tyckte direkt att det var roligt.

Han bor några stenkast från Sankta Katarina kyrka i Karis. Han börjar nästan alltid prata med människor i kyrkan.

– Jag kommer ihåg när ärkebiskop **Tapio Luoma**, som på den tiden var biskop för Esbo stift, besökte den finska församlingen på orten.

– Alla sprang som yra höns. Någon frågade mig varför jag kunde vara så lugn. Jag sa: "Alla som kliver över tröskeln Herrens hus är likvärdiga." Och det har jag hållit fast vid hela livet.

Han lugnade de anställda genom att säga så här: "Om biskopen börjar krångla får han gå ut och lugna ner sig och komma till in tillbaka igen."

– Innan gudstjänsten började satt Luoma och jag och pratade om skog i tio minuter i sakristian. Han var väldigt intresserad och tyckte det var så trevligt.

Staffan har aldrig brytt sig om människors titlar.

– För vi människor är ju ändå alla lika.

Som vikarierande vaktmästare har han många gånger varit med på kyrkoherdekonferens på Lärkkulla.

– Jag har också gått på kvällste med kyrkoherdarna. Då brukar jag alltid ställa kluriga frågor. En fråga jag ställde en gång är varför man är uppladdad med fina kostymer när man är på en begravning. De svarade: Det är för att hedra den

»Jag satt nästan mera utanför dörren än inne i klassrummet.«

döda. Då frågade jag: "Om jag dör då, som aldrig brytt mig om fina kläder? Hedrar man mig då?" Men det hade kyrkoherdarna inget svar på.

Nu med nya regler uppifrån kan han inte vara vaktmästare, på grund av att han sitter i församlingsrådet.

– Men jag har fortfarande nycklarna till kyrkan. Om det riktigt krisar till sig, till exempel om någon blir sjuk, så kan jag hjälpa till.

Du sitter i församlingsrådet för tredje perioden. Varför ställde du upp?

– Där kan man ändå göra någonting viktigt. För någon måste tyvärr hålla lite ordning, skojar Staffan.

Han är yngst i rådet.

– Yngst, det är jag. Men inte vackrast.

När Staffan gick i högstadiet var hans klassföreståndare också hans religionslärare.

– Jag var kanske inte den snällaste eleven. Jag satt nästan mer utanför dörren än inne i klassrummet. Nu sitter min lärare i församlingsrådet med mig. Numera kommer vi överens hur bra som helst.

Alla är lite skitiga

Staffan jobbar sedan två år tillbaka som stuvare i Ingå hamn.

– Vi tömmer och lassar på båtarna, kör hjulastare och truck. Vi har ett bra gäng som har roligt, för det mesta. Fast arbetet är jävligt och tungt, och alla är lite skitiga. Men vi håller humöret uppe genom att skoja med varandra.

Han har också allvarsamma samtal med sina kollegor.

– Ofta är det så att folk vill berätta en massa för mig. Många säger att det är så enkelt prata med mig. Vissa berättar sådant som de inte har berättat för någon på arbetsplatsen tidigare. Skulle jag inte tycka om att lyssna så hade jag aldrig ha engagerat mig i kyrkan. Det är så intressant att lyssna på allt.

Hurudan är din relation till Gud?

– Det var en svår fråga. Något tror jag på, men jag vet inte riktigt vad. Men det vet jag att någon gång när det varit mycket stressigt och jag har varit på jobb i kyrkan så det finns inte något skönare än att släcka belysningen, och kanske låta lamporna lysa på altaret. Och så sitter jag och lyssnar på musik i kyrkan, helt ensam. Där sitter jag en god stund. Det finns inget mer rofyllt.

Tvååringen Ida är familjens ögonsten.

A full-page photograph of a man with a beard and mustache, smiling at the camera. He is wearing a bright orange long-sleeved sweater with two horizontal reflective silver stripes across the chest and two on each sleeve. He is also wearing black trousers and dark, worn-in work boots. He stands on a dark, gravelly path that is partially covered with snow. In the background, there are bare trees and a building with a light-colored facade. The lighting suggests it might be late afternoon or early morning.

Staffan "pastorn"
Björklund bor
några stenkast
från Sankta Kata-
rina kyrka i Karis.

Staffan Björklund

Är 41 år.

Bor i Karis, i sitt barndomshem ett par stenkast från Sankta Katarina kyrka.

Yrke: Stuvare i Ingå hamn. Är skogshuggare till utbildningen.

Familj: Sambo och två barn.

Är den yngsta ledamoten i Karis-Pojo svenska församling.

Hobby: Skogen och att prata med människor.

The image shows a church interior with a white altar covered by a cloth featuring a golden eye symbol. Above the altar hangs a framed painting of Jesus Christ with his hands open. The background wall is light-colored wood paneling. To the right of the altar is a large crossword puzzle grid. The grid contains various Swedish words and clues, some of which are highlighted with arrows indicating their placement.

BMA 2023	KURERAR STAD Matth 4:13	"--- KOM JAG UR MIN MODERS LIV" Job 1:21	TJOCK BOK	GE STRYK	DIT FÖR PAULUS Apq 18:1	GÖR MAN PÅ MORGONEN EBB I KOSSAN	NÖD- SIGNAL	TYG- SKOR
→					OKONTANT TIDE- VARV			
P			ÄR BARACK?					
PROFET 2 Sam 12:1 DATA			HÄMN- GUDINNA FAR SOM TEG					
YTÄ		EJDER- HONAN INTERVALL I MUSIK				GÖTE- BORGSKA		
INTE GAMMAL	TALJA	BÖRDA			CENTI- GRAM	RÄT		
b		DEL AV REVV SMÅNINGOM LÅNGSAM- MARE				KRYDD- STARK	YRSA ERIKSSON STAD I SPANIEN	
MELODI KLÄDES- PLAGG		LÅNG- SAM			A'GA AFRIKAN		ÄR PARK I STAD	
b			ALBERTS "ÄMNE		KAN CO BETYDA LJUS			
DAVIDS SON 2 Sam 13:1	↓	I VÄG SAL	SKATT	↘	KOST FAL			CREDO
b			FÄGEL	ITU PREDIKAN	CONNERY		BALT HAN REGI- RADE FÖRR RYSSLAND	
I TVÅ DELAR		MUMLA HAN RED OCH STRED		ASK FÖR TABLETTER	GÖRA EN KNUT TALAR		OCKSA TRE	
RÄCKE MED SMÅ PELARE				TABITA Apq 9:36			TILL I LONDON VAL- TALARE	
P		LITEN RUND SVULLNAD RÄKNING		ÄNGSLAN PLANTERA		GYCKEL- MAKARE		SKARV
TRAMPA	GENOM	GISSAT KADAVER		SPEISEN PÅ SPEISEN OLYCKANS GUDINNA		ROYAL AIR FORCE	SKOTSK FOLK- DANS	
OLATER			LÄGGER IHOP BJÄRN TILL SLUTET			VULKAN NICKEL		
KLANDRET BAK- STRÖM		"DE --- MÅSTE SÄNKAS BLICKEN" Jes 2:11			SÄTTER MAN IN I VISSA ORGAN		POSTFÖR- SÄN- DELSE	
b		BJÖRN		FÖR- TVINING				

MARSKRYSSETS LÖSNING

Bland de rätta lösningarna belönades följande med ett bokpris som kommer på posten. Vi gratulerar: **Bror Sandvik**, Larsmo, **Ruth Rådman**, Oravais fabrik och **Maria Rikberg**, Åbo.

SKICKA IN!

Sänd in din krysslösning senast fredagen den 5 maj 2023 till: Kyrkpressen, Södra kajen 8, 00130 Helsingfors. Märk kuvertet ”Aprilkrysset”. **För kännedom:** de öppnade kuverten med kryssvar och adressuppgifter skickas vidare till Svenska Lutherska Evangeliföreningen som tar tillvara frimärkena till förmån för missionsarbete. Du kan också ta en bild av krysset och skicka till layout@kyrkpressen.fi. De tre först öppnade rätta lösningarna belönas med bokpris. Bibelcitaten i krysset är enligt Bibel 2000. Lycka till!

Namn & adress:

[illegible]

Välkommen till Nykarleby

bodenbox.fi
Boxa hem maten till dörren

När du vill få tid över till viktigare saker än att gå i en matbutik

Just nu bjuder vi på hemleveransen!

PLANERAR NI SOMMARUTFÄRD? VÄLKOMMEN HIT!

ZACHARIAS TOPELIUS KUDDNÄS I NYKARLEBY

Sommarcafé Emilie

Öppet dagligen 18.5-31.8 (stängt 23-24.6).
Maj kl. 12-16, juni-juli kl. 10-17, augusti kl. 12-17.
WWW.NYKARLEBY.FI/KUDDNAS / 06 785 6482

El-Sähkö- **ELORA**
tfn. 0500-263 033

LEG. NAPRAPAT TOVE SUNDSTÉN
Tfn 050-5345948
TOPELIUSESPLANADEN 14 NYKARLEBY

Lokalproducerade fyrar och stenkorgar

Granlunds
KIVIKORIT STENKORGAR

Kolla in våra produkter på:
www.granlunds.com
eller slå en signal 06-7641033

JESIKA Ab/Oy

Betongelement

Väggar
Balkar
Pelare
Specialelement

Mats: 0505259118
Mats.lindborg@jesika.fi
www.jesika.fi

Vi utför:

- ▶ Års- och kilometerservice
- ▶ Besiktningstjänst
- ▶ Byte av transmissionremmar
- ▶ AC-service och -reparation

Bil och verkstad

AUTOCONTROLL

Ring (vard 8-17) Nykarleby (06) 7220930

Häggman G & J Transport

Tfn 0400 162 282
haggmanjohan@hotmail.com

Vi levererar lokal kraft och energi

 Nykarleby Kraftverk

Kvarnvägen 20, 66900 Nykarleby,
Tel. (06) 785 6252
www.nykarlebykraftverk.fi

Jeppo Lantgräs

tfn. 050 - 313 2464

Tag kontakt!

TRAPPOR, FÖNSTER, DÖRRAR, MÖBLER, INREDNINGAR

FURMARC Vår känsla för trä. Era unika produkter

Industrivägen 62 66930 Kovjoki www.furmarc.fi 050-353 8758 (Bjarne)

Facebook

Kjells Taxi

040-584 6043

Ab Renorem Oy

Asbestsaneringar
Asbestkartläggningar

Ventilationsrengöringar
Inreglering av luftflöden

Rivningsarbeten

Med 15 års erfarenhet

Tom Backman
0503432715
ab.renorem.oy@gmail.com

NYKARLEBY BEGRAVNINGSTJÄNST

BEGRAVNINGSBYRÅ

GRAVSTENAR - GRAVERINGAR

TOPELIUSESPLANADEN 11 | MÅ-FRE 10-16
TEL 0500 722 688 | 24H/DYGN

Välkommen till Nykarleby

Behöver ni hjälp med hemmastädning?

Vi utför:

- Hemmastädning och storstädning
 - Fönstervätt och gardinvård
 - Klädttvätt, byte av sängkläder, mattvätt
- Vi kan även hjälpa er med utomhusjobb i trädgården.

Möjlighet till moms fria tjänster!

Ring så berättar vi mera:
050-5524166

www.nykarlebyfastighetsservice.com

När du bygger

Vi har virket för små och stora projekt
Lokalt producerade träpaneler alltid i lager

www.svarvars.fi

Svarvars

Ab Svarvars Trävaruhandel Oy | Bangatan 39 NYKARLEBY | 067889950 | sales@svarvars.fi

*** Målningsarbeten inom- och utomhus**
*** Tapetsering**
*** Inredningsarbeten**
*** Renoveringsarbeten**

Med över 25 år i branschen

Jim-Ro Oy Ab

Tfn 050-583 0225

FUNDERAR DU PÅ ATT
SÄLJA DITT HEM?

VÅRA
TJÄNSTER:

- Fastighetsbesiktningar
- Konditionsgranskningar
- Fuktskadekartläggningar
- Asbestkartläggningar
- Mätning av betonggolv

Ab ENPO Oy

Stakeigatan 18, Nykarleby
050 5530 985 | info@enpo.fi
www.enpo.fi

NYKARLEBY – DRÖM STORT I EN SMÅSTAD

BIOGAS

Naturligt bränsle

Västra Jeppovägen 288
(längs med Riksväg 19)
www.jeppobiogas.fi

Nu kan Ni tanka vår biogas i
Jeppo, Jakobstad och Storkyrö

För renare
luft & miljö

Jeppo Biogas Ab

Jepuan Biokaasu Oy
Energi och väktkraft Energiä ja kasvuvärmä

NYKARLEBY BOSTÄDER

UUDENKAARLEPYYN ASUNNOT

www.nykarlebybostader.fi

Backlunds Trädgård

Högbäckvägen 23, Nykarleby

Tel. 050-512 0480

Vi finns på Nykarlebytorget och även vid trädgården

- grönsaksplantor
- sommarblommor
- amplar m.m.

Ett urval av sommarens resor

Åland med Skärgårdsfärjorna	13-15.6
Visby – rosornas stad, Gotland	15-20.6
Kolmården	10-12.7
Diggiloo 2023 i Örnsköldsvik	14-15.7
Åland Opera Festival	4-6.8
Släktbussen – 5 avgångar fr.o.m.	4.7

Mer info om alla våra resor på hemsidan!

INGSVA
RESOR • MATKAT

www.ingsva.fi
info@ingsva.fi
Tel.nr. 06-7811 703

Klippan i en krets av kvinnor: Anna Bäckström – en aboensisk aktivist

Anna Bäckström (1875–1943) var en spindel i nätet i det svenska Åbo, och kring återupprättandet av Åbo Akademi år 1918. Hon var föreningsaktiv och drivkraft bland kvinnorna inom kvinnosaksföreningen Åbounionen. Hon bröt mönster och gifte sig aldrig – för att kunna verka aktivt i yrkeslivet. Hon drog i många trådar och skötte affärer bland professorer, rektorer, gårdskarlar och springpojkar. Hennes liv under de mest dramatiska perioderna i Finlands historia finns lyckligtvis bevarat i närmare två tusen brev, som **Pia Heikkilä** använt som utgångspunkt för sin biografi.

Du kan läsa mer om, beställa och betala för över 20 SFV-biografier över finlandssvenskar som inte får glömmas bort, på www.boklund.fi Eller ring: 044-3788 363. Fråga även i väl sorterade bokhandlar

Eutanasi

Att få dö utan smärta är en nåd att be om

Jag ber att få tacka Kyrkpressen för ett värdefullt reportage om eutanasi i KP nr 6. Tack för att ni öppnar upp samtal om detta viktiga ämne och tack för tipset om boken *Nåd* av Linn Ullmann, den vill jag definitivt läsa.

Jag kommer ihåg huren väninna för några år sedan berättade för mig hur hennes far, som då konstaterats lida av obotlig lungcancer som spridit sig i kroppen, plågades fruktansvärt i slutskedet av sin sjukdom och tvingades möta döden i olidliga smärtor. Familjen va-

"Trots höga doser morfin var effekten inte tillräcklig och de anhöriga tvingades hjälplösa se och lyssna på hur han led."

kade kring hans sjukbädd och hjälpte honom att sitta upp, ligga ner, stå upp, ligga ner, byta ställning om och om igen, dygnet runt, eftersom det bara värkte och värkte. På frågan var smärtan fanns kunde han till sist inte svara annat än "överallt". Han jämrade sig och klagade och bad om hjälp, men den hjälp han fick var inte tillräck-

lig för att lindra hans lidande som varade i flera veckor innan döden slutligen infann sig som en befriare.

Han fick smärtstillande och vården gjorde allt det som lagstiftningen tillät för att lindra smärtorna, men trots höga doser morfin var effekten inte tillräcklig och de anhöriga tvingades hjälplösa se och lyssna på

hur han led. Hur han plågades till döds. Någon möjlighet att ge honom större doser av det smärtstillande fanns tydligen inte eftersom det då fanns risk att hans skulle dö i förtid.

Jag funderar i mitt stilla sinne: tänk om min väninnas far hade kunnat få eutanasi och de anhöriga skulle ha fått sitta i stillhet kring hans bädd. Tänk om de fått ta avsked i lugn och ro genom att se honom somna in utan plågor, hjälpt in i döden av den fantastiska medicinering som finns att få idag. Jag funderar också i mitt stilla sinne

på dem jag älskar och på mig själv, att vi alla skall dö en gång. Att få dö utan smärta, det är en nåd att stilla bedja om ...

Tack till Kyrkpressens redaktion och prostén Hilka Olkinuora för en värdefull intervju, tack för att ni tar upp detta ämne. Må vi få en humanare lagstiftning som kan hjälpa oss människor att få dö en trygg och fridfull död, assisterade av vår professionella sjukvård.

SIMON HÄGER
Helsingfors

TJÄNSTEANNONS

Kyrkostyrelsen sköter den gemensamma förvaltningen, ekonomin och verksamheten för Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Huvudkontoret ligger i Helsingfors.

På verksamhetsavdelningen lediganslås
En befattning som

sakkunnig vid enheten gudstjänst och fostran

(Konfirmandundervisning och utveckling av kyrkans fostran)

Till uppgiften hör att på riksplanet utveckla, samordna och följa upp innehållet och praxisen i konfirmandundervisningen samt arbeta för att konfirmandundervisningen för olika åldrar är attraktiv och av hög kvalitet. Den som väljs för befattningen ska också arbeta med att utveckla kyrkans fostran generellt, främja de ungas delaktighet och delta i miljöfostran.

Enheten för Gudstjänst och fostran har som ambition att främja en övergripande tillväxt och välfärd i alla åldrar, stödja ett mångsidigt andligt liv samt påverka samhällsutvecklingen utifrån kyrkans värderingar.

Hela platsannonsern och mera information om befattningen finns på adressen www.kirkkorekry.fi/se (arbetsnyckel 732).

KYRKOSTYRELSEN ⁺

MARKNAD

UTHYRES

Etta med sovloft 21 m² i Bortre Tölö. Genast ledig, lugnt läge. Hyra 600 €, vatten ingår. Tel. 040-9304453

Stiftelsen Lillesgården erbjuder förmånliga pensionsbostäder. (cirka 30 m²) i Nordsjö, Hfors. Ej serviceboende. Tel. 050 555 0477
Ons kl. 10-15.

En naturnära möblerad tvårummare 52 m² med balkong i Munkshöjden i Helsingfors hyrs ut på ett år eller mera från och med maj. Bra trafikförbindelser till innerstan. Hyra cirka 750-800 € / månad. Svar till Gunilla Waltonen 040 8313 716.

Din marknadsannons lämnar du enklast in via vårt webbkort som finns på www.kyrkpressen.fi. Priset är 4,50€ per rad.

STENHUGGERI LEVANDER

- nya gravstenar
- gravering
- borttagning av gravsten
- återmontering av gravsten
- förgyllning/försilvring
- räkning
- slipning

EN MINNESVÄRD VISAR
VÖRDNAD OCH VÄRDIGHET
Rönbackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel.09 387 6284

Har du antikviteter, arvegods, värdelösöre?

- Låt oss sköta försäljningen
- Vi köper även och betalar kontant
- Betjäning på svenska

AB GAMLAKARLEBY AUKTIONSKAMMARE

Folkskollegatan 1, Karleby
Mäklare Raul Pohjonen 044 913 8284

S&T ÖSTMAN

Allt inom jordbyggnads

Grävmaskiner 1,5-26 tn band & hjul
3D-maskinstyrning
Transporter, Materialförsäljning
Lavett, Krokbi
Borrning, Sprängning, Bergkilning
Kontakta för info och offert!

Thomas 050 59 81 666 | [Instagram Stostman](https://www.instagram.com/stostman)

MED FINKÄNSLIG SAKKÄNNEDOM FRÅN ÅR 1945

BEGRAVNINGSBYRÅ
ARMAS BORG & Co Ab

Annegatan 12 00120 HELSINGFORS
www.arnasborg.fi

Tel 612 9890
Jour 0400 977 000

Byggnadsarbeten

BYGGFIX

Utför även dränerings- och regnvattensarbeten för byggnader

Bygg.ing. Ulf Österback
0400-867 368 www.byggfix.fi

WWW.KYRKPRESEN.FI

Välkommen med att gratulera Borgå stift, 100 år!

Borgå stift firar i år sitt hundraårsjubileum! Med anledning av jubileet sammanställs en jubileumsbok som belyser stiftets hundra år ur många olika perspektiv. Redaktör är Robert Lemberg. Boken ges ut av Fontana Media.

Tabula gratulatoria

Privatpersoner, församlingar och organisationer ges nu möjlighet att stödja boken och samtidigt reservera en plats i den tabula gratulatoria som ingår i boken. Anmälningar görs via webbsidan **borgastift100.company.site**, senast 31 maj.

Gratulationspriset för privatpersoner är 50 euro. Då ni deltar i gratulantlängden får ni ett exemplar av jubileumsboken, som utkommer i oktober 2023.

För mera info: e-posta redaktionen@fontanamedia.fi.

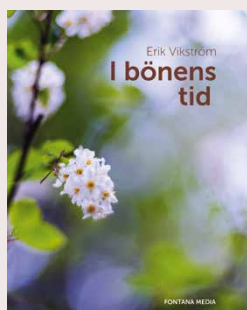
BORGÅ STIFT

Andas en bön

ERIK VIKSTRÖM
I bönen tid

Böner för dagar av alla olika slag.
Stanna upp en stund och låt dig
fyllas av ny kraft!

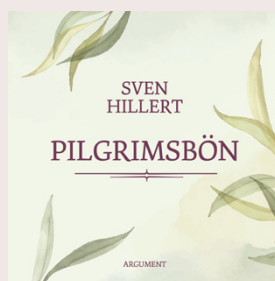
Fontana Media, inb. 8,00

SVEN HILLERT
Pilgrimsbön

En bok med mer än 100 böner
om livet och framtiden utgående
från pilgrimens sju nyckelord.

Argument, inb. 22,00

Sjung, läs – och kocka! Nu till reapris:

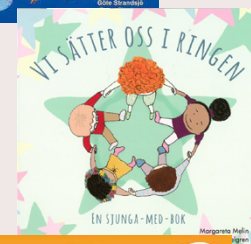
Han håller hela världen i sin hand

– En sjunga-med-bok
Bornelings, inb 9,00

Vi sätter oss i ringen

– En sjunga-med-bok
Bornelings, inb 9,00

MONICA VIKSTRÖM-JOKELA
OCH JOHANNA SJÖSTRÖM

Bärtil och knytikalaset

Med recept av Micke Björklund!

Fontana Media, inb 8,00

